

**NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Stanovisko

**Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
k Návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky
na rok 2014**

Bratislava, november 2013

Zoznam skratiek

a. s. – akciová spoločnosť,

b. c. – bežné ceny,

EFSF - Európsky nástroj finančnej stability,

ESO – vládny program Efektívna, Spoľahlivá a Otvorená verejná správa

ESA 95 – metodológia Európskeho systému národných a regionálnych účtov Štatistického úradu Európskeho spoločenstva,

ESA 2010 - metodológia Európskeho systému národných a regionálnych účtov Štatistického úradu Európskeho spoločenstva revidovaná v súlade s revidovanou metodológiou Systému národných účtov Organizácie spojených národov z roku 2008

ESM – Európsky mechanizmus pre stabilitu,

EÚ – Európska únia,

Eurostat – Štatistický úrad Európskeho spoločenstva,

HDP – hrubý domáci produkt,

HICP – harmonizovaný index spotrebiteľských cien,

IFP MF SR - Inštitút finančnej politiky Ministerstva financií SR,

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky,

mil. – milión,

M. j. – merná jednotka,

mld. – miliarda,

NBS – Národná banka Slovenska,

NKÚ SR – Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky,,

p. b. – percentuálny bod,

RVS – rozpočet verejnej správy,

RVS SR – rozpočet verejnej správy Slovenskej republiky,

s. c. – stále ceny,

s. r. o. – spoločnosť s ručením obmedzeným,

SR – Slovenská republika,

ŠR – štátny rozpočet,

ŠR SR – štátny rozpočet Slovenskej republiky,

tis. – tisíc,

VÚC – vyšší územný celok,

VZPS – výberové zisťovanie pracovných síl,

Z. z. – Zbierka zákonov.

Obsah

Stanovisko NKÚ SR k Návrhu ŠR SR na rok 2014	4
1. Stanovisko k makroekonomickým rámcom Návrhu RVS SR na rok 2014	11
1.1. Stanovisko k ukazovateľom ekonomického rastu	12
1.2. Stanovisko k ukazovateľom trhu práce	15
1.3. Stanovisko k ukazovateľom cenového vývoja a platobnej bilancie	18
2. Stanovisko k východiskovému rámcu zostavenia Návrhu RVS SR na rok 2014	20
2.1. Stanovisko k pozícii verejných financií na rok 2014	23
2.2. Stanovisko k finančným vzťahom súvisiacim s rozpočtom EÚ	26
2.3. Stanovisko k odhadu príjmov Návrhu RVS SR na rok 2014	31
2.4. Stanovisko k východiskovému rámcu na zostavenie Návrhu RVS SR na rok 2014.....	43
2.5. Stanovisko k hrubému dlhu verejnej správy	46
3. Stanovisko k Návrhu ŠR SR na rok 2014	52
3.1. Rámec na zostavenie Návrhu ŠR SR na rok 2014	52
3.2. Štruktúra príjmov a výdavkov Návrhu ŠR SR na rok 2014	54
3.2.1. Rozpočtovanie príjmov podľa kapitol ŠR SR na rok 2014	56
3.2.2. Rozpočtovanie výdavkov podľa kapitol ŠR SR na rok 2014	66
4. Stanovisko k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy SR na rok 2014	79
4.1. Stanovisko k návrhom rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy SR na rok 2014	81

Stanovisko NKÚ SR k Návrhu štátneho rozpočtu SR na rok 2014

Stanovisko NKÚ SR k Návrhu ŠR SR na rok 2014, v ktorom je hodnotený aj Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016, je vypracované v súlade s § 5 ods. 1 zákona č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov.

Účelom vypracovania tohto stanoviska je na základe hodnotiacich kritérií:

- preveriť rozpočtovanie verejnej správy z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a záväzkov, ktorými sú SR a vláda SR viazané,
- porovnať správnosť, pravdivosť a objektívnosť rozpočtovaných údajov,
- zistiť a vyhodnotiť mieru hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti rozpočtovania.

Predmet vypracovania tohto stanoviska je vymedzený štyrmi okruhmi, ktorými sa sleduje dosiahnutie jeho účelu:

1. makroekonomické rámce Návrhu RVS SR na rok 2014, t. j. stanovisko k vybraným makroekonomickým ukazovateľom a prognóze ich vývoja,
2. východiskový rámec zostavenia Návrhu RVS SR na rok 2014, t. j. stanovisko k pozícii verejných financií, rozpočtovým vzťahom SR a EÚ, prognóze štruktúry daňových príjmov a poistných odvodov na konsolidovanej báze v metodike ESA 95, východiskovému rámcu návrhu RVS a hrubému dlhu verejnej správy,
3. Návrh ŠR SR na rok 2014, t. j. stanovisko k rámcu návrhu ŠR, rozpočtovaniu príjmov a výdavkov ŠR vrátane ich rozpočtovania vo vybraných kapitolách ŠR z hľadiska dodržiavania rozpočtových pravidiel, efektívnosti a účinnosti pri plnení úloh štátnej správy, súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi a so základnými dokumentmi riadenia verejných financií SR a EÚ,
4. návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy SR na rok 2014, t. j. stanovisko k rozpočtovaniu výsledkov hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy, súhrnnému rozpočtu územnej samosprávy a k rozpočtom vybraných subjektov verejnej správy z hľadiska súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi a dodržiavania rozpočtových pravidiel, efektívnosti a účinnosti pri plnení ich úloh.

Zhrnutie výsledkov hodnotenia predmetu vypracovania tohto stanoviska:

1. Makroekonomické rámce Návrhu RVS SR na rok 2014

NKÚ SR sa stotožňuje s makroekonomickou prognózou, ktorá zohľadňuje nielen náznaky oživenia európskej a slovenskej ekonomiky, ale aj všetky známe riziká v pôsobení faktorov vnútorného a predovšetkým vonkajšieho ekonomického prostredia, ktoré budú mať rozhodujúci vplyv na reálny rast malej a príliš otvorenej ekonomiky Slovenska v roku 2014.

Riziká spojené s neistotou okolo dlhovej krízy eurozóny, nepriaznivou hospodárskou situáciou viacerých európskych krajín a vývojom exportných trhov kľúčových obchodných partnerov slovenskej ekonomiky sa však podľa NKÚ SR nedajú výraznejšie ovplyvniť domácou hospodárskou politikou a činnosťou. Aj preto v tejto súvislosti NKÚ SR pozitívne hodnotí, že vláda v spolupráci s podnikateľským sektorom prepája jednotlivé zložky hospodárskej politiky a vyhľadáva vhodné možnosti riešenia problémov slovenskej ekonomiky pri rešpektovaní jej špecifických zvláštností, čím vytvára predpoklady pre realizáciu ďalších štrukturálnych zmien zameraných na podporu hospodárskeho rastu a zamestnanosti a plnenie vlastného Programového vyhlásenia.

Tempo prognózovaného reálneho rastu HDP na úrovni 2,2 % zaradí Slovensko aj v roku 2014 opäť medzi krajiny EÚ s najrýchlejšie rastúcou ekonomikou. Podľa NKÚ SR správnosť fiškálnych opatrení vlády v rôznych oblastiach hospodárskej politiky potvrdzuje prognóza vývoja reálneho a potenciálneho rastu HDP, podľa ktorej agregátny dopyt bude tlmený a približovaný k potenciálu ekonomiky. Takáto stabilizačná hospodárska politika s podporou rastu výrobných faktorov a ich celkovej produktivity vytvára predpoklady, že štrukturálny schodok RVS bude predstavovať tú časť skutočného schodku, za ktorú je zodpovedná vláda svojou fiškálnou politikou.

Priemerná miera nezamestnanosti sa aj na rok 2014 prognózuje na vysokej úrovni 14,3 %, a to napriek očakávanému zvýšeniu dôrazu vlády na aktivačné práce zamerané na znižovanie nezamestnaných viac ako 1 rok, čo podľa NKÚ SR súvisí s postupným znižovaním dynamiky počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Rast zamestnanosti na úrovni 0,2 % vychádza z očakávaného zlepšenia výkonnosti ekonomiky prostredníctvom zvyšovania účasti pracovnej sily a jej produktivity práce. Rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy sa má v roku 2014 zvýšiť na úroveň 2,8 %, čo predstavuje jej medziročný nárast o 23 eur na úroveň 849 eur. Pri zohľadnení priemernej ročnej miery inflácie reálny rast priemernej mesačnej mzdy dosiahne úroveň 1,1 %.

Priemerná ročná miera inflácie dosiahne v roku 2014 úroveň 1,7 %, čo podľa NKÚ SR preukazuje úsilie vlády redukovat' inflačné tlaky, a to predovšetkým v oblasti regulácie cien energií. Vo vývoji cien vývozov tovarov a služieb sa pozitívne prejaví medziročný pokles nominálneho efektívneho výmenného kurzu, čo posilní konkurencieschopnosť domácich exportérov a rast trhových podielov vývozu slovenskej ekonomiky. Z tohto dôvodu očakávaný pozitívny vývoj čistých vývozov alebo salda obchodnej bilancie sa prejaví v medziročnom zvýšení podielu bežného účtu platobnej bilancie na HDP až na úroveň 3,5 %.

2. Východiskový rámec zostavenia Návrhu RVS SR na rok 2014 a hrubý dlh verejnej správy

NKÚ SR pozitívne hodnotí snahu vlády zabezpečiť v roku 2014 takú fiškálnu pozíciu, ktorou sa bez prijímania dodatočných konsolidačných opatrení zabezpečí dlhodobá udržateľnosť verejných financií a bude sa eliminovať prípadný negatívny vplyv na ekonomickú aktivitu a hospodársky rast. To si však vyžiada venovanie zvýšenej pozornosti riešeniu viacerých celospoločenských problémov, ako napr. zlepšeniu daňovej disciplíny a výberu daní, zvýšeniu efektívnosti a účinnosti verejných výdavkov v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a dôchodkového systému, riešeniu vysokej nezamestnanosti, efektívnosti činnosti verejnej správy a optimalizovaniu výdavkov územnej samosprávy a ďalších subjektov verejnej správy, na ktoré vláda nemá vplyv.

Kľúčovým cieľom Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 je dosiahnuť v roku 2014 podiel salda RVS v metodike ESA 95 na úrovni - 2,83 % z HDP. Veľkosť opatrení potrebných na splnenie tohto cieľa dosahuje v porovnaní so scenárom nezmenených politík 1,8 % z HDP.

NKÚ SR hodnotí fiškálny cieľ vlády na rok 2014 ako realistický, pričom upozorňuje na riziká spojené s vývojom faktorov vonkajšieho ekonomického prostredia, nakoľko v prípade iného ako odhadovaného vývoja je možné očakávať dopady nielen na výkonnosť ekonomiky, ale aj na verejné financie. Zároveň pripomína, že podiel salda RVS na HDP môže byť za rok 2014 negatívne ovplyvnený prechodom zo súčasnej metodiky ESA 95 na revidovanú metodiku ESA 2010, ktorá priniesie viaceré zmeny vo vykazovaní salda RVS, ale aj hrubého dlhu verejnej správy, a to už za rok 2013.

Vláda v rámci plnenia svojho fiškálneho cieľa na rok 2014 sa zamerala predovšetkým na boj proti daňovým podvodom a únikom, na úspory v rámci realizácie vládneho programu ESO spojené so štrukturálnymi zmenami v rezortoch a subjektoch verejnej správy a zvýšením efektívnosti ich

činnosti a na efekty z predaja nepotrebného majetku štátu a z hospodárskej činnosti akciových a iných spoločností s majetkovou účasťou štátu.

Dosiahnutie fiškálneho cieľa na rok 2014 je podľa NKÚ SR tiež posilnené rozpočtovaním viacerých rezerv v kapitole Všeobecná pokladničná správa, ako napr. na elimináciu rizík z prípadného nedodržania cieleného salda RVS sa rozpočtuje rezerva vo výške 65 mil. eur a na krytie potenciálneho dopadu kolektívneho vyjednávania na výsledky hospodárenia obcí sa rozpočtuje rezerva vo výške 34,5 mil. eur. V súvislosti s predpokladaným zvýšením efektívnosti výberu daní naviazaného na plnenia opatrení zameraných na boj proti daňovým únikom sa rozpočtuje rezerva vo výdavkoch a príjmoch z daní z pridanej hodnoty vo výške 250 mil. eur.

NKÚ SR v týchto súvislostiach pozitívne hodnotí plnenie spoločného Memoranda o spolupráci medzi vládou a Združením miest a obcí Slovenska a Združením samosprávnych krajov SK8 z roku 2013, ktorého spoločné ciele v oblasti stabilizácie a konsolidácie verejných financií vedú k postupnému znižovaniu nadmerných výdavkov a tým predstavujú významnú zmenu v eliminácii rizík pre vývoj schodku a následne hrubého dlhu verejnej správy.

Medziročná zmena podielu štrukturálneho salda RVS na potenciálnom HDP vo výške – 0,2 % v roku 2014 poukazuje na miernu fiškálnu expanziu pri náraste jednorazových a dočasných opatrení vlády a poklese vplyvu cyklickej zložky. Európska komisia však od júla 2013 umožňuje členským štátom dočasne upraviť konsolidačné úsilie požadované preventívnou časťou Paktu stability a rastu o tzv. investičnú výnimku s cieľom zamedziť negatívny vplyv na ekonomickú aktivitu a hospodársky rast. Táto investičná výnimka predstavuje sumu výdavkov na spolufinancovanie prostriedkov EÚ zo ŠR bez výdavkov na spoločnú poľnohospodársku politiku a politiku rybného hospodárstva. Investičná výnimka sa v roku 2014 prejaví úpravou konsolidačného úsilia o 0,6 % z potenciálneho HDP, ktoré tak dosiahne úroveň 0,4 %, čo preukazuje skutočnú fiškálnu reštrikciu v tomto roku.

Slovensko plánuje v roku 2014 získať príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ v sume 3 173,2 mil. eur, čo v porovnaní s očakávanou skutočnosťou na rok 2013 má predstavovať medziročný nárast na úrovni 164 %. V týchto príjmoch je zahrnutá aj suma 776 mil. eur z tretieho programového obdobia na roky 2014 až 2020. V tejto súvislosti NKÚ SR považuje za nevyhnutné, aby MF SR zodpovedné za finančné vzťahy so všeobecným rozpočtom EÚ, riadiace orgány zodpovedné za stratégiu a opatrenia na zlepšenie implementácie, podpredseda vlády pre investície a Centrálny koordinančný orgán zodpovední za koordináciu EÚ fondov prijali konkrétne opatrenia na zabezpečenie plánovaného čerpania prostriedkov EÚ, a to nielen pre operačné programy Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 až 2013, ale aj tretieho programového obdobia na roky 2014 až 2020.

NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti dospel k poznatkom, že medzi kľúčové riziká, ktoré ovplyvňujú čerpanie prostriedkov EÚ a ich spolufinancovanie zo ŠR patrí:

- administratívna náročnosť prípravy a predkladania príslušnej dokumentácie,
- zložité preukazovanie oprávnenosti výdavkov,
- nedostatočné využívanie zjednodušení, ktoré umožnila Európska komisia,
- problémy spojené s verejným obstarávaním a jeho kontrolou,
- nedostatočná pripravenosť projektovej dokumentácie veľkých dopravných projektov,
- problémy súvisiace s environmentálnymi požiadavkami, ako napr. posudzovanie vplyvov projektov na dotknuté územia sústavy NATURA 2000 a s tým súvisiace predĺžovanie schvaľovania veľkých projektov.

V týchto súvislostiach NKÚ SR očakáva, že vláda v súlade s pozičným dokumentom Európskej komisie k vypracovaniu Partnerskej dohody SR na roky 2014 až 2020:

- vypracuje stratégiu pre posilnenie administratívnych kapacít a efektívnosti orgánov zodpovedných za fondy Spoločného strategického rámca v rámci reformy verejnej správy,
- sprísni existujúce opatrenia pre zvýšenie transparentnosti postupov verejného obstarávania s cieľom zabezpečiť rovnaký prístup, spravodlivú hospodársku súťaž a hodnotu za peniaze pri používaní všetkých výdavkov spolufinancovaných EÚ, najmä výdavkov na infraštruktúru veľkého rozsahu,
- zlepši zacielenie fondov technickej pomoci tak, aby sa posilnili administratívne kapacity a efektívnosť činnosti hlavných sprostredkovateľských orgánov a príjemcov, pričom sa bude venovať zvýšená pozornosť príjemcom, ako napr. obciam a orgánom zodpovedným za vypracovanie a riadenie projektov budovania infraštruktúry veľkého rozsahu s ohľadom na ich špecifické potreby,
- posilní opatrenia na obmedzenie priestoru pre korupciu a konflikty záujmov pri využívaní prostriedkov spolufinancovaných EÚ.

Podľa prognózy daňových a odvodových príjmov Návrhu RVS SR na rok 2014, ktorá bola schválená Výborom pre daňové prognózy ako poradného orgánu ministra financií v zmysle zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, majú tieto príjmy na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 v roku 2014 medziročne vzrásť o 87,1 mil. eur na 19 599,3 mil. eur, s čím sa NKÚ SR stotožňuje, nakoľko táto prognóza zohľadňuje zlepšenie makroekonomického prostredia, legislatívne zmeny a postupný trend zlepšovania úspešnosti výberu daní štátu, obcí a VÚC.

V tejto súvislosti NKÚ SR upozorňuje, že v prognóze daňových a odvodových príjmov na rok 2014 nie sú zahrnuté legislatívne zmeny, ktoré súvisia s uvažovaným pokračovaním osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach v zmysle zákona č. 235/2012 Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach, resp. so znížením sadzby dane z príjmov právnických osôb zo súčasných 23 % na 22 %. Tieto legislatívne zmeny sú však rozpočtované v Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016, a to s pozitívnym vplyvom na saldo RVS vo výške 78,7 mil. eur, resp. vo výške 84,2 mil. eur.

Podľa NKÚ SR kľúčovým rizikom prognózy daňových a odvodových príjmov je neistý vývoj faktorov vonkajšieho ekonomického prostredia.

Pri dani z príjmov fyzických osôb sa podľa NKÚ SR môžu v roku 2014 negatívne prejaviť legislatívne zmeny platné od roku 2013, ktoré sú zamerané na priblíženie daňovo-odvodového zaťaženia rôznych foriem práce. Tieto legislatívne zmeny zrovnoprávnili odvodové zaťaženie príjmov z dohôd o vykonaní práce a príjmov samostatne zárobkovo činných osôb s príjmami zo zamestnania a sú jedným z faktorov, ktoré budú mať vplyv na vývoj dane z príjmov fyzických osôb aj v roku 2014.

Pri dani z príjmov právnických osôb v roku 2014 sa podľa NKÚ SR môže negatívne prejaviť daňová optimalizácia podnikateľov v predchádzajúcom období s cieľom dosiahnutia maximálneho zisku a konkurenčnej výhody. Negatívne môže pôsobiť aj príležitosť daňovníkov poukázať 2 % zo zaplatenej dane na verejnoprospešné aktivity mimovládnych neziskových organizácií.

Pri dani z pridanej hodnoty NKÚ SR očakáva lepší vývoj na základe plnenia opatrení v rámci Akčného plánu boja proti daňovým podvodom. Napr. zavedením podávania kontrolného výkazu by malo priniesť efektívnejšiu a rýchlejšiu kontrolu daňových subjektov. Krížovou kontrolou faktúr podnikateľa s jeho obchodným partnerom by sa mali potlačiť daňové podvodné aktivity

spojené s karuselovými podvodmi, machináciami s faktúrami a pod. Mali by sa tiež zlepšiť podmienky pre monitorovanie rizikových platiteľov daní.

NKÚ SR v súvislosti s daňovými a odvodovými príjmami pozitívne hodnotí úsilie vlády zameriavať sa viac na zvyšovanie efektívnosti výberu daní a eliminovanie daňových podvodov a únikov a redukovať prijaté konsolidačné opatrenia v daňovej oblasti na celý podnikateľský sektor, čoho príkladom je na základe zlepšenia výberu daní aj uvažované zníženie sadzby dane z príjmov právnických osôb v roku 2014 z 23 % na 22 % pri súčasnom zavedení licencie pre obchodné spoločnosti, ktorú niektoré z týchto spoločností začnú platiť od jari 2015.

Podľa NKÚ SR len týmto spôsobom je možné v podnikateľskom prostredí vytvoriť podmienky, ktoré budú platiť pre všetkých. Je totiž nevyhnutné eliminovať tých, ktorí vedome s cieľom dosahovať lepšie ekonomické postavenie úmyselne obchádzajú daňové predpisy, čo je mnohokrát až likvidačné pre tých, ktorí si riadne plnia svoje daňové a odvodové povinnosti. V týchto súvislostiach NKÚ SR tiež pozitívne hodnotí stabilizáciu situácie vo finančnej správe v priebehu roka 2013, postupnú prípravu a zabezpečovanie realizácie zjednotenia výberu daní, cla a povinných odvodov na sociálne a zdravotné poistenie prostredníctvom programu UNITAS.

V Návrhu RVS na roky 2014 až 2016 sa príjmy RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na rok 2014 rozpočtujú vo výške 25 731,0 mil. eur a výdavky RVS vo výške 27 875,4 mil. eur. Saldo RVS má dosiahnuť úroveň – 2 144,4 mil. eur, čo bude predstavovať – 2,83 % z HDP.

NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k základným parametrom východiskového rámca RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na rok 2014. Avšak v súvislosti so základnými parametrami Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 upozorňuje na prechod zo súčasnej metodiky ESA 95 na revidovanú ESA 2010 v priebehu roka 2014, a to už v súvislosti s vykazovaním výsledkov hospodárenia RVS za rok 2013. Táto zmena môže ovplyvniť nielen vykázanie skutočného salda RVS, ale aj hrubého dlhu verejnej správy za rok 2014, čo je potrebné brať na zreteľ predovšetkým v súvislosti so zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a procedúrami Paktu stability a rastu.

Hrubý dlh verejnej správy má podľa odhadov MF SR dosiahnuť ku koncu roka 2014 maximálnu úroveň 56,8 % z HDP, čo bude pod úrovňou referenčnej hodnoty maastrichtského kritéria stanoveného na 60,0 % z HDP. Tento vývoj znamená prekročenie niektorých hraníc definovaných ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v čl. 12 odsek 4 a 5 prechodných ustanovení, účinných do 31. decembra 2017. Podľa NKÚ SR vývoj hrubého dlhu verejnej správy a dodržiavanie zákona o rozpočtovej zodpovednosti zrejme pri očakávaných priaznivých podmienkach na finančných trhoch obmedzia v roku 2014 možnosti emitovať väčšie objemy dlhopisov za účelom vytvorenia väčšej hotovostnej rezervy.

3. Návrh ŠR SR na rok 2014

Ohraničujúcimi faktormi salda ŠR na aktuálnej báze v metodike ESA 95 na rok 2014, ktorý je na hotovostnú bázu pretransformovaný pomocou modifikujúcich faktorov, je saldo RVS a saldo ostatných subjektov verejnej správy na rok 2014. Na základe takto pretransformovaného salda ŠR a odhadovaných príjmov na hotovostnej báze sa rozpočtujú výdavky ŠR, čo tvorí rámec ŠR na hotovostnej báze na rok 2014.

Štruktúra príjmov a výdavkov ŠR na rok 2014 predstavuje podľa NKÚ SR vyváženú optimalizáciu viacerých opatrení vlády na príjmovej a výdavkovej strane, v rámci ktorej bude

potrebné pokračovať v úspornom režime a prispievať tak k zlepšovaniu hospodárenia štátu na všetkých jeho úrovniach.

Príjmy ŠR na hotovostnej báze na rok 2014 sa majú medziročne znížiť o 79,4 mil. eur na úroveň 13 836,8 mil. eur pri znížení daňových príjmov o 342,9 mil. eur na 8 569,1 mil. eur, zvýšení nedaňových príjmov o 263,1 mil. eur na 1 247,8 mil. eur a zvýšení grantov a transferov o 0,4 mil. eur na 4 019,9 mil. eur. Výdavky ŠR na hotovostnej báze na rok 2014 sa majú medziročne zvýšiť o 221,1 mil. eur na úroveň 17 222,6 mil. eur pri zvýšení bežných výdavkov o 733,7 mil. eur na 14 788,9 mil. eur a znížení kapitálových výdavkov o 512,6 mil. eur na 2 433,7 mil. eur. Saldo ŠR na hotovostnej báze na rok 2014 má dosiahnuť úroveň - 3 385,8 mil. eur.

NKÚ SR sa rozpočtovaniu príjmov a výdavkov podrobnejšie venuje vo vybraných kapitolách ŠR.

V hodnotení rozpočtovania príjmov ŠR na rok 2014 okrem rizík spojených s prognózou daňových a odvodových príjmov NKÚ SR identifikoval niektoré riziká v predpokladanom zlepšení hospodárskej činnosti niektorých spoločností s majetkovou účasťou štátu v súvislosti s rozpočtovaním dividend a niektorých štátnych podnikov v súvislosti s rozpočtovaním odvodov zo ziskov po zdanení.

V hodnotení rozpočtovania výdavkov ŠR na rok 2014 NKÚ SR identifikoval viacero rizík.

V kapitole MF SR je podľa NKÚ SR rozpočtovým rizikom nízke čerpanie Operačného programu Informatizácia spoločnosti a s tým súvisiaca hrozba prepadnutia časti prostriedkov určených na financovanie jeho projektov. S čerpaním prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR sú spojené aj rozpočtové riziká v kapitole Ministerstva životného prostredia SR, a to predovšetkým v súvislosti s možnými finančnými korekciami, resp. finančnými opravami v rámci viacerých konaní zo strany Európskej komisie v oblasti životného prostredia. Prebiehajúce súdne spory spolu s možnosťou finančných korekcií prostriedkov EÚ z uskutočnených auditov kontrolných inštitúcií EÚ predstavujú tiež kľúčové rozpočtové riziká v kapitole Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

NKÚ SR ďalšie riziká spája s prebiehajúcimi súdnymi spormi, ktoré môžu mať negatívny rozpočtový vplyv na rozpočet kapitol Ministerstva financií SR, Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva hospodárstva SR a Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Otvoreným a nedoriešeným problémom v kapitole Ministerstva životného prostredia SR naďalej pretrvávajú záväzky SR v oblasti životného prostredia, k vyriešeniu ktorých sa Slovensko zaviazalo pri vstupe do EÚ.

NKÚ SR pozitívne hodnotí snahu vlády prijímať opatrenia na zvýšenie efektívnosti štátnej správy, a to aj v súvislosti s racionalizáciou fungovania verejnej správy v rámci realizácie vládneho programu ESO, čo by malo posilniť fiškálne ciele Návrhu ŠR na rok 2014.

4. Návrh Súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy SR na rok 2014

Súhrnný bilančný zostatok ostatných subjektov verejnej správy na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na rok 2014 sa medziročne zníži o 210,7 mil. eur na úroveň 351,3 mil. eur.

NKÚ SR sa v hodnotení podrobnejšie venuje rozpočtom vybraných subjektov verejnej správy s osobitným dôrazom na hodnotenie orientačného rozpočtu územnej samosprávy.

NKÚ SR si uvedomuje, že fiškálna decentralizácia priniesla zásadnú zmenu. Nový systém financovania územnej samosprávy je postavený na pevne daných kritériách, podľa ktorých sa daň z príjmu fyzických osôb prerozdeľuje medzi jednotlivé subjekty územnej samosprávy a stáva sa ich vlastným príjmom. Ďalšiu významnú časť príjmov získavajú subjekty územnej samosprávy z miestnych daní, o výške ktorých majú právomoc rozhodovať. Celkovo sa tak zvyšuje zodpovednosť územnej samosprávy za správu a rozvoj, pričom sa kladie dôraz na zvyšovanie efektívnosti využitia zdrojov v mieste ich vzniku a na obmedzenie prerozdeľovacích procesov.

V tejto súvislosti NKÚ SR zastáva názor, že rozsah kompetencií, ktoré prešli na územnú samosprávu, by mal adekvátnym spôsobom zodpovedať objemu prostriedkov na krytie jej činnosti a úloh. Orientačný návrh rozpočtu územnej samosprávy na rok 2014 po zohľadnení uvažovaného rozhodnutia vlády zvýšiť podiel z výnosov z dane z príjmov fyzických osôb z pôvodných 65,4 % na 67,0 % vo výške 31 181 tis. eur zodpovedá kritériám sebestačnosti a samofinancovania.

NKÚ SR pozitívne hodnotí snahu územnej samosprávy plniť záväzky zo spoločného Memoranda o spolupráci medzi vládou, Združením miest a obcí Slovenska a Združením samosprávnych krajov SK8, v ktorom bola v roku 2013 potvrdená spoločná vôľa podieľať sa na realizácii stabilizácie a konsolidácie verejných financií a vytváraní základného predpokladu pre dlhodobu udržateľný rozvoj Slovenska.

NKÚ SR po zohľadnení makroekonomických rámcov a východiskového rámca Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016

nemá zásadné pripomienky k Návrhu zákona o ŠR SR na rok 2014 s tým,

že berie na vedomie plánované 31. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy dňa 25. novembra 2013, ktoré bolo zvolané Inštitútom finančnej politiky MF SR na základe schvaľovania novej daňovej legislatívy v procese prípravy rozpočtu verejnej správy na roky 2014 až 2016, a tým aj prípadné úpravy predovšetkým v príjmovej časti Návrhu RVS na roky 2014 až 2016.

V týchto súvislostiach NKÚ SR konštatuje, že Návrh zákona o ŠR SR na rok 2014 je v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi a ďalšími zákonmi platnými v SR, právom ES a EÚ ako aj s medzinárodnými zmluvami a inými dokumentmi, ktorým sú SR a vláda SR viazané.

Podľa NKÚ SR snaha vlády o zvyšovanie efektívnosti a účinnosti verejných financií, vrátane aktívnejšieho zapojenia zdrojov zo všeobecného rozpočtu EÚ, vytvára predpoklady k potenciálnemu rastu ekonomiky Slovenska a jej dlhodobej udržateľnosti a stability v budúcnosti a tým aj k zlepšeniu sociálneho štandardu a kvality života občanov Slovenska.

NKÚ SR vo svojej nezávislej kontrolnej činnosti bude kladť dôraz na efektívne, hospodárne a účinné vynakladanie verejných zdrojov a prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ a na súlad s právnym poriadkom SR a EÚ. Tým je pripravený napomáhať správne hospodáreniu s verejnými finančnými zdrojmi a majetkom a riešeniu celospoločensky významných problémov, preverení, ktorých budú príslušným kontrolovaným subjektom poskytnuté potrebné informácie pre prijatie účinných opatrení na ich riešenie a na skvalitnenie úrovne ich riadenia a financovania.

V tejto súvislosti NKÚ SR bude i naďalej poskytovať objektívne informácie o zistených skutočnostiach v tejto oblasti tak NR SR, ako aj verejnosti.

Podrobnejšie hodnotenia Stanoviska NKÚ SR k Návrhu ŠR SR na rok 2014 sú uvedené v jeho nasledovných štyroch častiach.

1 Stanovisko k makroekonomickým rámcom Návrhu RVS SR na rok 2014

Makroekonomické predpoklady Návrhu RVS SR na rok 2014 vychádzajú z tohtoročnej septembrovej prognózy Výboru pre makroekonomické prognózy ako poradného orgánu ministra financií v zmysle zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, v ktorom pôsobí aj NKÚ SR v pozícii pozorovateľa.

Skutočnosť vybraných makroekonomických ukazovateľov za rok 2012 a ich prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
Tvorba HDP v b. c.	mld. eur	71,5	73,0	75,8	2,8
Rast HDP v s. c.	%	2,0	0,8	2,2	1,4
Priemerný rast registrovanej zamestnanosti	%	- 0,1	- 1,0	0,2	1,2
Priemerná ročná miera inflácie	%	3,6	1,6	1,7	0,1
Podiel bežného účtu platobnej bilancie na HDP	%	2,2	3,2	3,5	0,3

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR sa stotožňuje s uvedenou prognózou, ktorá zohľadňuje nielen náznaky oživenia európskej a slovenskej ekonomiky, ale aj všetky známe riziká v pôsobení faktorov vonkajšieho a vnútorného ekonomického prostredia. K tomuto záveru dospel na základe analýz Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 a dostupných podkladov relevantných národných a medzinárodných inštitúcií.

Faktory vonkajšieho ekonomického prostredia majú rozhodujúci vplyv na reálny rast malej a príliš otvorenej ekonomiky Slovenska. V prognózovaní ich pôsobenia boli NKÚ SR identifikované kľúčové riziká predovšetkým vo vývoji dlhovej krízy a v nepriaznivej hospodárskej situácii viacerých krajín, s čím môže byť spojené pokračovanie neistého vývoja rastu svetového hospodárstva a exportných trhov kľúčových obchodných partnerov slovenskej ekonomiky aj v roku 2014. Tieto riziká sa však nedajú výraznejšie ovplyvniť domácou hospodárskou politikou a činnosťou.

V pôsobení faktorov vnútorného ekonomického prostredia, ktoré sú ovplyvňované a ovplyvniteľné hospodárskou politikou vlády, NKÚ SR identifikoval kľúčové riziko v poklese proreformnej úrovne konsolidácie verejných financií, čo môže mať negatívny vplyv na kvalitu vnímania podnikateľského prostredia s dopadom na prognózovaný rast domáceho dopytu. Na druhej strane však pozitívne hodnotí, že vláda pri formovaní hospodárskej politiky štátu na rok 2014 nepristúpila ku zmenám tých opatrení v jednotlivých oblastiach ekonomickej reality, ktorých vplyv sa ešte nemohol v plnej miere prejaviť.

NKÚ SR v tejto súvislosti tiež pozitívne hodnotí, že vláda v spolupráci s podnikateľským sektorom prepája jednotlivé zložky hospodárskej politiky a vyhľadáva vhodné možnosti riešenia problémov slovenskej ekonomiky pri rešpektovaní jej špecifických zvláštností. Tým vytvára predpoklady pre realizáciu ďalších štrukturálnych zmien zameraných na podporu hospodárskeho rastu a zamestnanosti a plnenie vlastného programového vyhlásenia.

Podrobnejšie hodnotenie makroekonomických predpokladov Návrhu RVS SR na rok 2014 sú obsahom stanovísk k ukazovateľom ekonomického rastu, trhu práce, cenového vývoja a platobnej bilancie.

1.1 Stanovisko k ukazovateľom ekonomického rastu

Tvorba HDP v roku 2014 má medziročne vzrásť o 3,8 % na 75,8 mld. eur, čo v trhových cenách bude predstavovať tvorbu konečného výsledku činnosti rezidentských jednotiek. Tempo reálneho rastu HDP sa má medziročne zvýšiť o 1,4 p. b. na 2,2 %, čo má závisieť nielen od zahraničného dopytu, ale postupne aj od príspevku domáceho dopytu.

Podľa NKÚ SR naplnením takejto prognózy ekonomického rastu sa Slovensko môže v roku 2014 opäť zaradiť medzi krajiny EÚ s najrýchlejšie rastúcou ekonomikou a pokračovať tak v dobiehaní priemeru ekonomickej výkonnosti EÚ. Rast HDP eurozóny v roku 2014 sa má medziročne zvýšiť o 0,4 p. b. na úroveň 0,9 %.

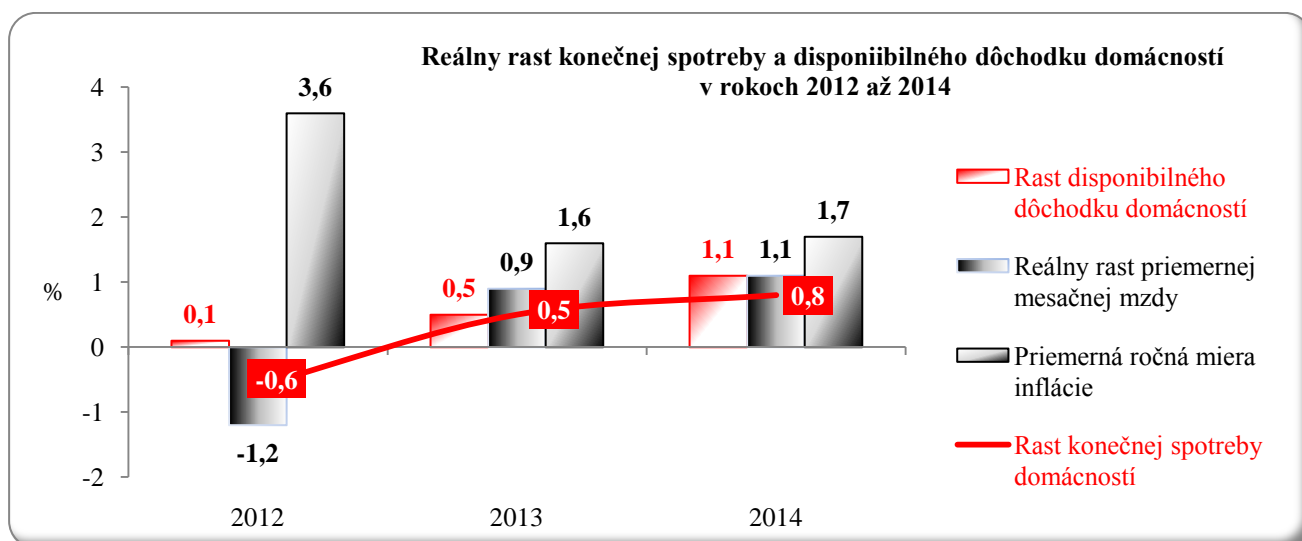
Skutočnosť reálneho rastu HDP a jeho zložiek na základe výdavkovej metódy za rok 2012 a ich prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
Rast HDP v s. c.	%	2,0	0,8	2,2	1,4
z toho:					
• konečná spotreba domácností	%	- 0,6	0,5	0,8	0,3
• konečná spotreba verejnej správy	%	- 0,6	- 0,7	- 1,2	- 0,5
• tvorba hrubého fixného kapitálu	%	- 3,7	- 5,8	2,9	8,7
• vývoz tovarov a služieb	%	8,6	4,8	4,3	- 0,5
• dovoz tovarov a služieb	%	2,8	1,7	3,3	1,6

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

V medziročnom zvýšení prognózovaného reálneho rastu konečnej spotreby domácností v roku 2014 o 0,3 p. b. na 0,8 % sa má pozitívne prejavovať predovšetkým mierne zlepšenie situácie na trhu práce a následný rast disponibilného dôchodku domácností, ktorý má byť založený na raste priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve pri nižšej priemernej ročnej miere inflácie. Nominálna konečná spotreba domácností má v roku 2014 medziročne vzrásť o 0,5 p. b. na 2,5 %.

Skutočnosť reálneho rastu konečnej spotreby a disponibilného dôchodku domácností s vplyvom rastu priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve a priemernej ročnej miery inflácie v roku 2012 a prognózy na roky 2013 až 2014, dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózovanie, september 2013

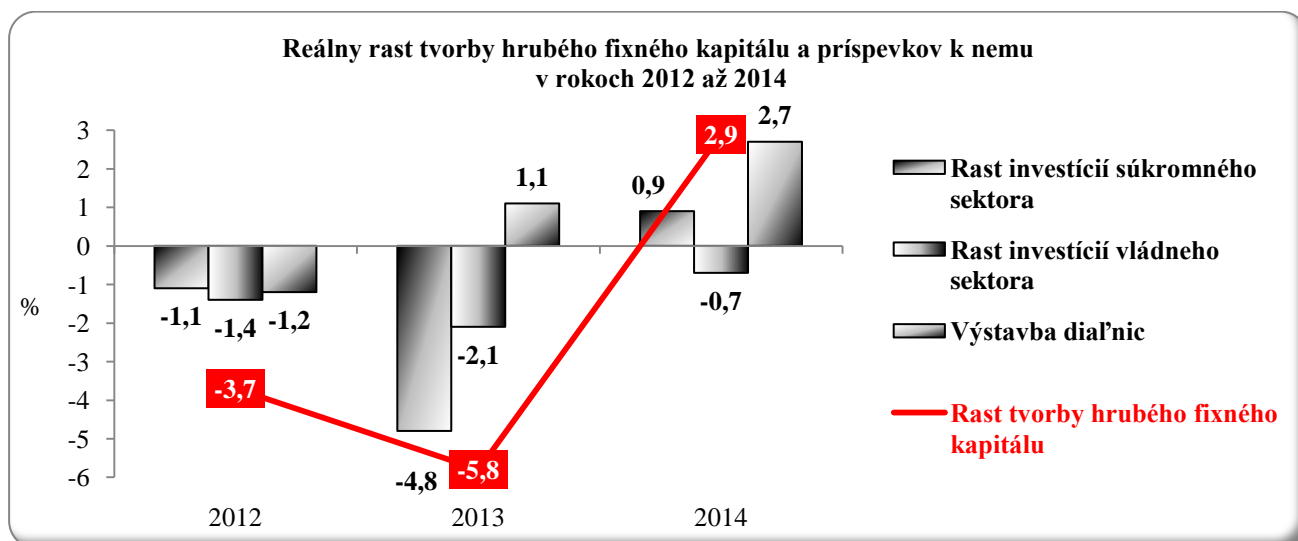
Podľa NKÚ SR postupné zvyšovanie ekonomického rastu však nemusí automaticky znamenať vytváranie nových pracovných miest. V tejto súvislosti pre vývoj konečnej spotreby domácností bude dôležitý aj vývoj priemernej miery nezamestnanosti, t. j. ako sa bude vláde dariť redukovať predovšetkým počet nezamestnaných mladých ľudí a marginalizovaných komún v rámci znižovania dlhodobej nezamestnanosti.

V medziročnom znížení prognózovaného rastu konečnej spotreby verejnej správy v roku 2014 o 0,5 p. b. na úroveň - 1,2 % sa má prejavovať pokračovanie nevyhnutnej konsolidácie verejných výdavkov. Podľa NKÚ SR pozitívne by mali pôsobiť predovšetkým racionalizačné opatrenia v rôznych oblastiach verejnej správy s priamym vplyvom na čerpanie výdavkov na medzispotrebu, resp. vládne investície, ktoré medziročne poklesnú o 0,1 p. b. na úroveň 2,8 %, resp. 1,0 %.

NKÚ SR očakáva, že významným prínosom v oblasti medziročného znižovania konečnej spotreby verejnej správy v roku 2014 bude úspešná realizácia niekoľkoročného vládneho programu ESO – Efektívna, Spoľahlivá a Otvorená štátna správa, prostredníctvom ktorého sa majú zlučovať a rušiť organizácie v rámci štrukturálnych zmien vo verejnej správe.

V rámci domáceho dopytu má v roku 2014 najvýraznejšie medziročne reálne vzrásť tvorba hrubého fixného kapitálu o 8,7 p. b. na úroveň 2,9 %, v čom je premietnutý presun časti investícií súkromného sektora z roku 2013 a predovšetkým výstavba diaľnic.

Skutočné príspevky jednotlivých zložiek k reálnemu rastu tvorby hrubého fixného kapitálu za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózovanie, september 2013

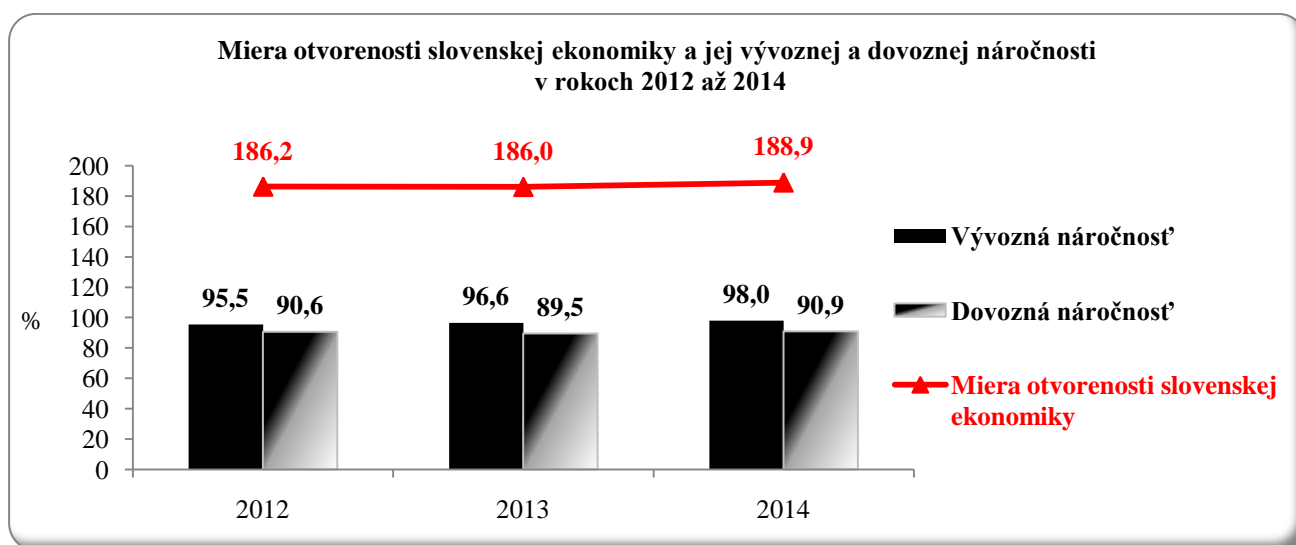
Podľa NKÚ SR výrazne zlepšenie reálnej tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2014 predpokladá nielen zabezpečenie relevantnej prípravy a následnej realizácie výstavby diaľnic, ale aj úspešné plnenie opatrení v hospodárskej politike štátu zameraných na podporu jeho ekonomickej výkonnosti, ktoré vláda prijala svojim uznesením č. 227 z 15. mája 2013. Tieto opatrenia by zo strednodobého hľadiska mali postupne prinášať požadovaný efekt, t. j. ekonomický rast spojený s tvorbou nových pracovných miest.

Reálny rast vývozu tovarov a služieb v roku 2014 má medziročne reálne poklesnúť o 0,5 p. b. na úroveň 4,3 %, čo podľa NKÚ SR zodpovedá nielen úrovni výkonnosti exportných kapacít, ale aj predpokladanému zahraničného dopytu po slovenských výrobkoch na relevantných trhoch najvýznamnejších obchodných partnerov Slovenska.

Dovoz tovarov a služieb v roku 2014 má medziročne reálne vzrásť o 1,6 p. b. na úroveň 3,3 %, v čom sa podľa NKÚ SR premieta predovšetkým prognózovaný rast domáceho dopytu, ktorý bude tlmený konsolidáciou verejných financií a vyššou priemernou mierou nezamestnanosti.

Prognózovaný vývoj vývozu a dovozu tovarov a služieb v roku 2014 prispeje k medziročnému zvýšeniu miery otvorenosti slovenskej ekonomiky o 2,9 p. b. na úroveň 188,9 %, ktorá sa vyjadruje ako podiel súčtu vývozu a dovozu k nominálnemu HDP v trhových cenách bežného roka.

Skutočnosť miery otvorenosti ekonomiky Slovenska a jej vývoznej a dovoznej náročnosti za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózovanie, september 2013

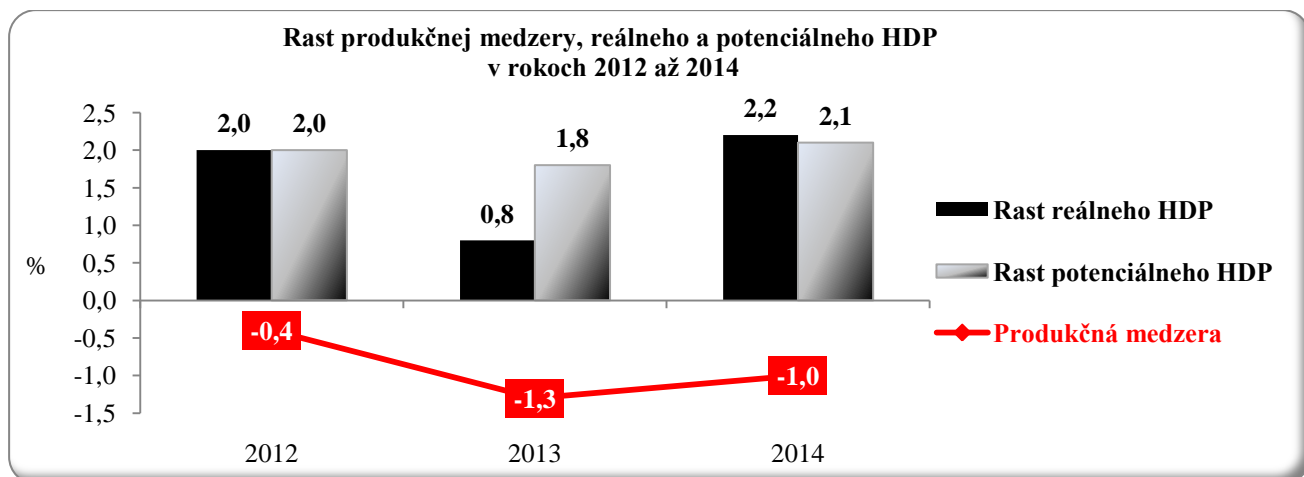
Podľa NKÚ SR prognózovaný vývoj miery otvorenosti, resp. zapojenia slovenskej ekonomiky do medzinárodného obchodu v roku 2014 potvrdzuje obmedzenosť rozsahu vnútorného trhu Slovenska a zároveň jeho citlivosť na hospodársky vývoj v krajinách najvýznamnejších obchodných partnerov. Vyšší rast vývoznej náročnosti pred dovoznou prispeje k rastu celkového agregátneho dopytu a tým aj k rastu ekonomiky. Príspevok čistého vývozu k reálnemu rastu HDP sa má medziročne zvýšiť o 0,6 p. b. na úroveň 2,1 p. b.

Rast potenciálneho HDP, ktorý predstavuje dlhodobu udržateľnú kapacitu ekonomiky, má v roku 2014 medziročne vzrásť o 0,3 p. b. na úroveň 2,1 %, čo vyjadruje maximálnu úroveň HDP, ktorú je možné na Slovensku dosiahnuť pri danom stave technológie a počtu obyvateľov bez toho, že by dochádzalo k prehrievaniu ekonomiky a urýchľovaniu rastu priemernej ročnej miery inflácie.

Prognózovaný reálny rast slovenskej ekonomiky sa v roku 2014 adekvátne premietne v medziročnom uzatvorení produkčnej medzery o 0,3 p. b. na úroveň – 1,0 %, ktorá v rámci národného hospodárstva predstavuje mieru využitia výrobných faktorov.

Produkčná medzera sa počíta ako rozdiel medzi reálnym a potenciálnym HDP a vyjadruje sa v percente vo vzťahu k potenciálnemu HDP.

Skutočnosť reálneho a potenciálneho HDP a produkčnej medzery za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózovanie, september 2013

V medziročnom zvýšení potenciálneho rastu HDP v roku 2014 sa má premietnuť mierne zrýchlenie rastu celkovej produktivity faktorov a zamestnanosti, pričom svojou úrovňou 2,1 % bude len o 0,1 p. b. nižší v porovnaní s dynamickejším reálnym rastom HDP. Mierne predstih potenciálneho rastu pred reálnym rastom HDP sa má primerane premietnuť v náraste cenovej hladiny o 0,1 p. b. na úroveň 1,7 %.

Podľa NKÚ SR prognóza vývoja reálneho a potenciálneho rastu HDP na rok 2014 súvisí so správnosťou fiškálnych opatrení vlády v rôznych oblastiach hospodárskej politiky, prostredníctvom ktorých má byť agregátny dopyt tlmenejší a tým aj približovaný k potenciálu ekonomiky. Medziročné uzatvorenie produkčnej medzery o 0,3 % na úroveň – 1,0 % preukazuje výkonnosť ekonomiky vo vnútri hraníc jej produkčných možností.

Vláda tým, že súborom opatrení fiškálnej konsolidácie udržiava ekonomiku na úrovni svojho potenciálu potvrdzuje správnosť jej stabilizačnej hospodárskej politiky, ktorá má pokračovať v podpore rastu výrobných faktorov a ich celkovej produktivity. To vytvára predpoklady, že štrukturálny deficit bude predstavovať tú časť skutočného deficitu, za ktorú je zodpovedná svojou fiškálnou politikou.

Podľa NKÚ SR mierne zlepšenie reálneho, resp. nominálneho rastu konečnej spotreby domácností v roku 2014 sa pozitívne premietne v plnení spotrebných daní, resp. dane z pridanej hodnoty, na ktorú bude negatívne pôsobiť znižovanie medzispotreby vlády. K plneniu dane z príjmov právnických osôb a dane z príjmov vyberanej zrážkou prispieje nominálny rast HDP, ktorý však nevytvára predpoklady pre výraznejšiu zmenu ziskovosti podnikateľskej sféry.

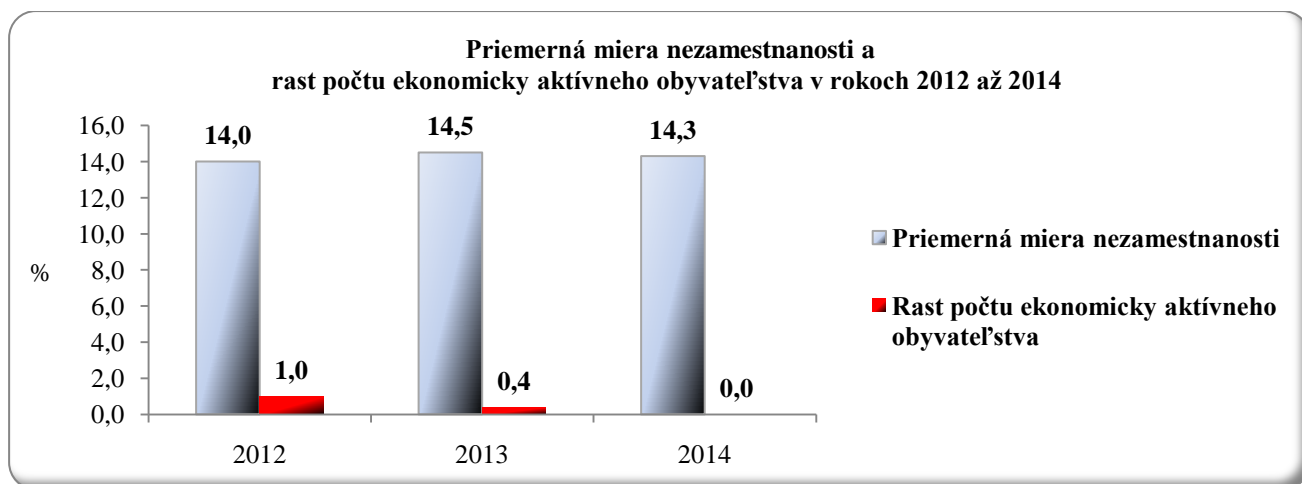
V tejto súvislosti NKÚ SR na základe prognózy reálneho rastu HDP neočakáva výraznejšiu zmenu negatívneho vplyvu daňovej optimalizácie podnikateľov na plnenie dane z príjmov právnických osôb, t. j. spôsobu ako títo podnikatelia v medziach zákona budú znižovať svoje daňové zaťaženie na minimum s cieľom dosiahnutia konkurenčnej výhody a maximálneho zisku zo svojej podnikateľskej činnosti.

1.2 Stanovisko k ukazovateľom trhu práce

Priemerná miera nezamestnanosti na základe výberového zisťovania pracovných síl sa má v roku 2014 medziročne znížiť o 0,2 p. b. na úroveň 14,3 %, čo vyjadruje v percentách podiel počtu nezamestnaných z ekonomicky aktívneho obyvateľstva vo veku od 15 rokov. Miera disponibilnej evidovanej nezamestnanosti má medziročne klesnúť o 0,2 p. b. na úroveň 14,2 %.

Podľa NKÚ SR v prognóze priemernej miery nezamestnanosti na rok 2014 je premietnuté zvyšovanie ekonomického rastu. Pozitívne môžu prispieť nielen aktivačné práce v rámci opatrení vlády zameraných na postupné znižovanie podielu nezamestnaných viac ako 1 rok na celkovej nezamestnanosti, ale aj odchody nezamestnaných za prácou do zahraničia. Negatívne môže pôsobiť ďalšie znižovanie dynamiky počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ktorý aj v roku 2014 medziročne poklesne o ďalších 0,4 p. b. na úroveň 0,0 %.

Skutočnosť priemernej miery nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl a rast počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózovanie, september 2013

V roku 2014 sa neočakáva rast počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo povedie k zníženiu ich podielu na populácii vo veku od 15 rokov o 0,1 p. b. na úroveň 59,3 %. V tejto súvislosti NKÚ SR zdôrazňuje potrebu venovať zvýšenú pozornosť riešeniu regionálnych rozdielov v nezamestnanosti a jej nepriaznivému vývoju u niektorých cieľových skupín uchádzačov o zamestnanie, a to predovšetkým u mladých ľudí a marginalizovaných komunít.

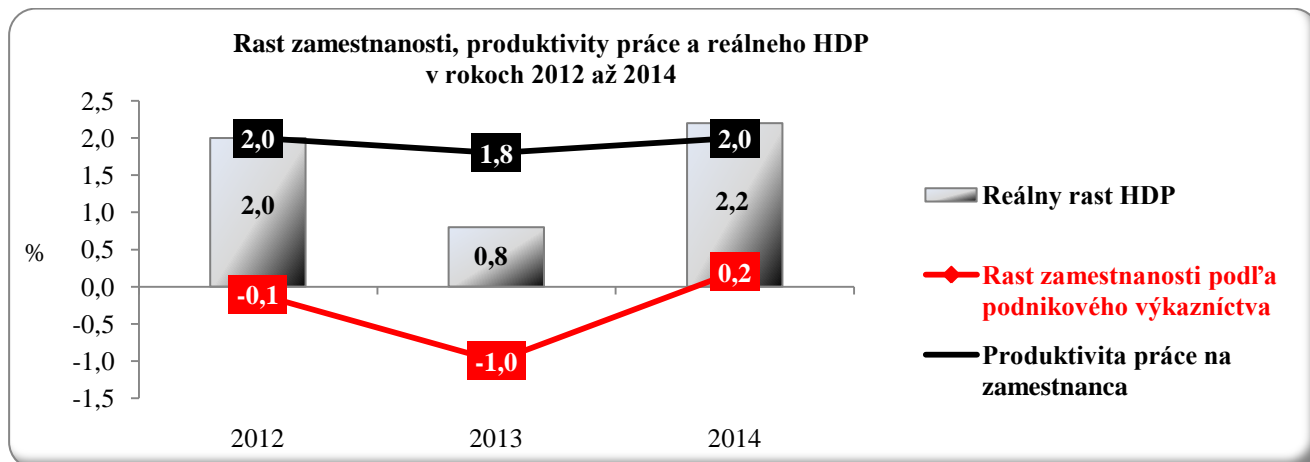
Podľa NKÚ SR vysoká miera nezamestnanosti a s ňou spojená nečinnosť spôsobuje rodinám nielen finančné ťažkosti, ale aj rôzne psychologické, sociálne a zdravotné problémy. U dlhodobo nezamestnaných vedie k postupnej strate získanej kvalifikácie a u mladých ľudí, najmä absolventov škôl, dochádza k zhoršovaniu celkovej kvality práce ako výrobného faktora, nakoľko táto kategória nezamestnaných nezískava potrebné pracovné návyky a skúsenosti. V týchto súvislostiach je nevyhnutné pokračovať v úsilí zreformovať aktívne politiky trhu práce a zvýšiť ich účinnosť v systéme verejných služieb zamestnanosti posilnením prepojenia medzi poskytovaním sociálnej pomoci a aktivačnými činnosťami.

Rast zamestnanosti na základe výberového zisťovania pracovných síl má v roku 2014 medziročne vzrásť o 0,4 p. b. na úroveň 0,2 %, čo vyjadruje v percentách medziročný rast počtu pracujúcich. Rast zamestnanosti podľa podnikového výkazníctva sa má medziročne zvýšiť o 1,2 p. b. na úroveň 0,2 %.

Vo vybraných sektoroch ekonomiky má v roku 2014 dôjsť k postupnej stabilizácii zamestnanosti. Podľa metodiky ESA 95 rast zamestnanosti v súkromnom sektore sa má medziročne zvýšiť o 1,5 p. b. na úroveň 0,3 %, z čoho v trhových službách o 0,6 p. b. na 0,3 %, priemysle o 2,0 p. b. na 0,1 % a v stavebníctve o 4,3 p. b. na 0,4 %. Vo verejnom sektore sa má pokles zamestnanosti znížiť o 0,3 p. b. na úroveň - 0,1 %.

Skutočnosť rastu zamestnanosti podľa podnikového výkazníctva, produktivity práce a reálneho HDP za rok 2012 a prognózy na roky 2013 až 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

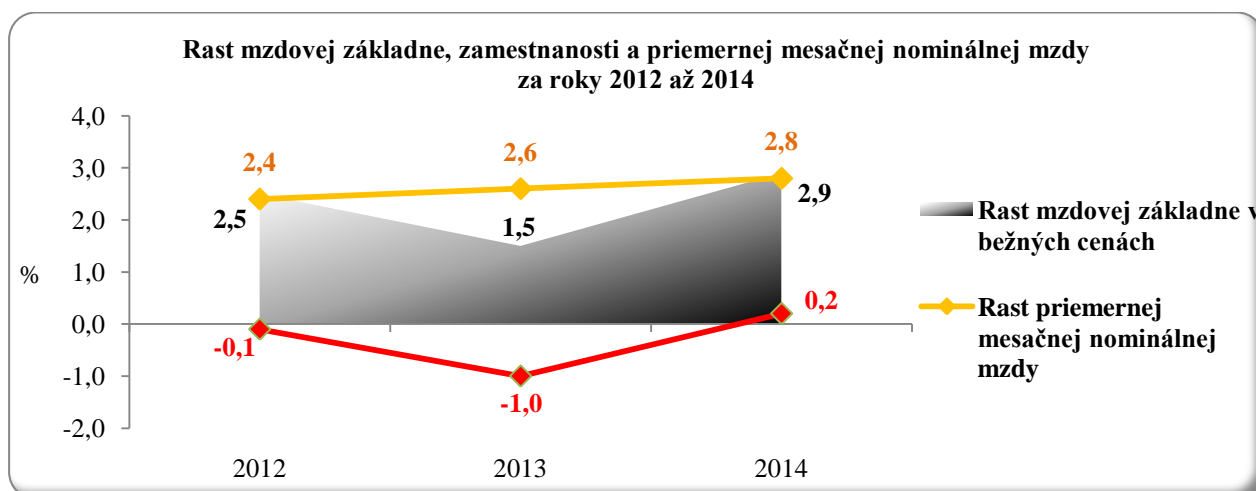
Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózovanie, september 2013

Podľa NKÚ SR zvýšenie rastu zamestnanosti podľa podnikového výkazníctva v roku 2014, ktoré vychádza z prognózovaného rastu výkonnosti slovenskej ekonomiky prostredníctvom zvyšovania účasti pracovnej sily a jej produktivity práce, bude tmené konsolidáciou verejných financií. Medziročné zvýšenie rastu počtu evidovaných zamestnaných sa pozitívne premietne do plnenia dane z príjmov fyzických osôb a sociálnych a zdravotných odvodov.

Rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve v roku 2014 sa má medziročne zvýšiť o 0,2 p. b. na úroveň 2,8 %, z toho v súkromnom sektore o 0,4 p. b. na úroveň 2,9 % pri ďalšom poklese vo verejnom sektore o 0,7 p. b. na úroveň 2,1 % v dôsledku pokračujúcej fiškálnej konsolidácie. Priemerná mesačná nominálna mzda má medziročne vzrásť o 23 eur na úroveň 849 eur, pričom celkový podiel miezd na HDP sa má znížiť o 0,2 p. b. na úroveň 29,3 %.

Vývoj rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy a priemernej miery evidovanej zamestnanosti v roku 2014 sa premietne aj vo vývoji mzdovej základne v bežných cenách, ktorej dynamika rastu sa medziročne zvýši o 1,4 p. b. na úroveň 2,9 %. Mzdová základňa v stálych cenách má vzrásť o 1,5 p. b. na úroveň 1,4 %.

Skutočnosť rastu mzdovej základne v bežných cenách, zamestnanosti a priemernej mesačnej nominálnej mzdy za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

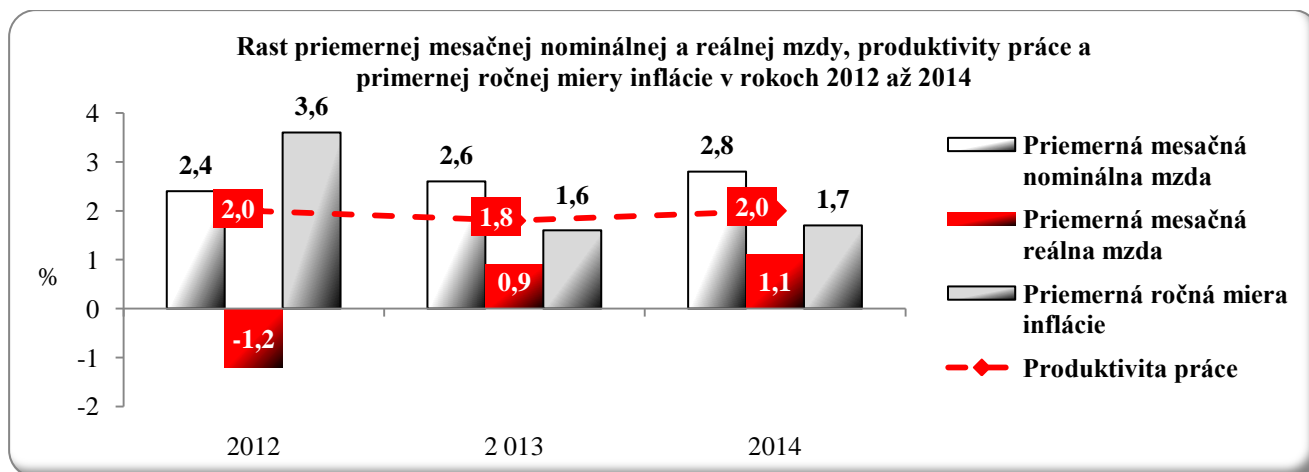

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózovanie, september 2013

K zvýšeniu tempa rastu mzdovej základne v roku 2014 prispeje vyšší rast evidovanej zamestnanosti a priemernej mesačnej nominálnej mzdy spojenej s rastom produktivity práce, čo sa premietne v medziročnom zvýšení reálnych disponibilných príjmov domácností o 0,6 p. b. na úroveň 1,1 % a následne v nominálnom a reálnom raste konečnej spotreby domácností. Podľa NKÚ SR takýto mzdový vývoj pozitívne ovplyvní plnenie dane z príjmov fyzických osôb, dane z pridanej hodnoty, spotrebných daní, sociálnych a zdravotných odvodov.

Priemerná mesačná reálna mzda zamestnanca v hospodárstve v roku 2014 má medziročne vzrásť o 0,2 p. b. na úroveň 1,1 %, čo zohľadňuje rast nominálnej mzdy a priemernej ročnej miery inflácie. Reálna mzda je ukazovateľom spotreby zamestnanca v hospodárstve a tým aj rozhodujúcim predpokladom pre rast jeho životnej úrovne.

Skutočnosť rastu priemernej mesačnej nominálnej a reálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve, priemernej ročnej miery inflácie a produktivity práce za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózovanie, september 2013

NKÚ SR pozitívne hodnotí, že vzájomný vzťah rastu produktivity práce a priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve bude v roku 2014 základným zdrojom nielen zvyšovania výkonnosti ekonomiky bez vyvolania nákladovej inflácie, ale aj valorizácie minimálnej mzdy, ktorá sa má medziročne zvýšiť o 4,2 %, resp. o 14,3 eura na 352 eur.

1.3 Stanovisko k ukazovateľom cenového vývoja a platobnej bilancie

Priemerná ročná miera inflácie v roku 2014 sa má na Slovensku medziročne zvýšiť o 0,1 p. b. na úroveň 1,7 %, čo vyjadruje rast cenovej hladiny tovarov a služieb, ktorý je meraný priemerným ročným rastom indexu spotrebiteľských cien. Harmonizovaný index spotrebiteľských cien, ktorý sa zostavuje pre účely medzinárodného porovnávania inflácie spotrebiteľských cien, zostane v roku 2014 na nezmenenej medziročnej úrovni 1,7 %.

NKÚ SR v súvislosti s predpokladaným vývojom rastu cenovej hladiny v roku 2014 pozitívne hodnotí úsilie vlády redukovať inflačné tlaky, a to nielen formou regulácie miezd vo verejnom sektore, ale predovšetkým reguláciou cien energií.

Skutočnosť priemernej ročnej miery inflácie meranej indexom spotrebiteľských cien a jej štruktúry, vrátane harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
Index spotrebiteľských cien	%	3,6	1,6	1,7	0,1
z toho:					
• regulované ceny	%	6,3	0,9	1,1	0,2
jadrová inflácia	%	2,7	1,8	1,9	0,1
z toho:					
• ceny potravín	%	3,8	4,2	2,4	- 1,8
• čistá inflácia	%	2,5	1,2	1,7	0,5
v tom:					
○ pohonné hmoty	%	6,8	- 2,0	5,9	7,9
○ trhové služby	%	3,9	2,2	2,2	0,0
○ obchodovateľné tovary	%	3,5	1,4	1,4	0,0
Harmonizovaný index spotrebiteľských cien	%	3,7	1,7	1,7	0,0

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózovanie, september 2013

Na vývoj priemernej ročnej miery inflácie v roku 2014 má mať rozhodujúci vplyv relatívne nízky rast regulovaných cien energií, vody, stočného a odpadu, čo sa prejaví len v miernom zvýšení medziročnej jadrovej inflácie o 0,1 p. b. na úroveň 1,9 %. Rast jadrovej inflácie bude tlmený nízkym rastom potravín, s čím je podľa NKÚ SR spojené riziko prípadného vyššieho ako prognózovaného rastu cien niektorých poľnohospodárskych komodít na svetových trhoch.

NKÚ SR v súvislosti s regulovanými cenami energií, vody, stočného a odpadu v roku 2014 očakáva zodpovedné plnenie úloh Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a zároveň pripomína, že tento úrad je zodpovedný aj za to, že ceny týchto regulovaných segmentov budú zohľadňovať všetky ich náklady a riziká z prípadných strát.

Čistá inflácia v roku 2014 má medziročne vzrásť o 0,5 p. b. na úroveň 1,7 %, k čomu má najvýznamnejšie prispieť prognózované zvýšenie cien pohonných hmôt o 7,9 p. b. na úroveň 5,9 % za predpokladu zvýšenia svetovej ceny ropy o 7,7 eura na 91,6 eura za barel.

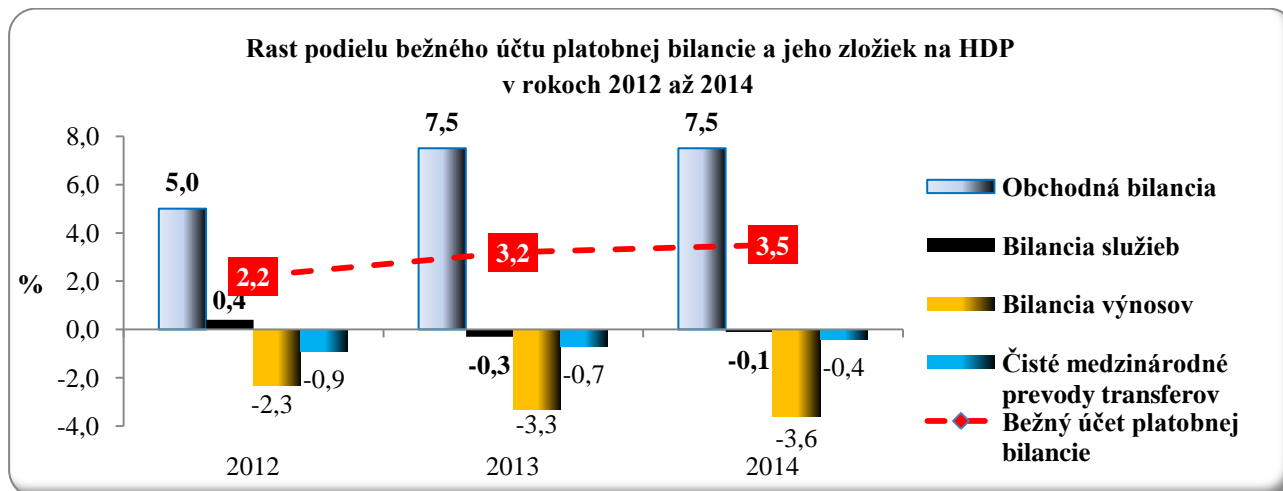
NKÚ SR vo vývoji priemernej ročnej miery inflácie v roku 2014 nepredpokladá významnejšie riziká z prípadnej vyššej ako prognózovanej výkonnosti slovenskej ekonomiky alebo z prípadného zvýšenia úrokovej prirážky na dlhodobých úrokových sadzbách nad prognózovanú úroveň.

Pri absencii dopytových faktorov vývoj priemernej ročnej miery inflácie v roku 2014 môže podľa NKÚ SR negatívne ovplyvniť prípadný vyšší rast cien dovozov tovarov a služieb, a to predovšetkým pri dovozoch ropy a niektorých poľnohospodárskych komodít.

Vo vývoji cien vývozov tovarov a služieb v roku 2014 sa prejaví pôsobenie nominálneho efektívneho výmenného kurzu, ktorý má medziročne poklesnúť o 0,8 p. b. na úroveň 0,6 %, čo by podľa NKÚ SR pri udržiavaní nízkych nákladov nemalo ohroziť konkurencieschopnosť domácich exportérov a medziročný rast trhových podielov vývozu slovenskej ekonomiky. Jednotkové náklady práce majú totiž v roku 2014 medziročne vzrásť o 0,4 p. b. na 0,8 %, čo je v porovnaní s vývojom v ostatných krajinách EÚ iba zanedbateľné zhoršenie nákladovej pozície Slovenska.

Rozdiel medzi hodnotou vývozov a dovozov tovarov a služieb, ktorý predstavuje čisté vývozy alebo saldo obchodnej bilancie, sa v roku 2014 prejaví vo zvýšení podielu bežného účtu platobnej bilancie na HDP o 0,3 p. b. na úroveň 3,5 %, čo vyjadruje peňažnú hodnotu všetkých ekonomických transakcií medzi Slovenskom a zahraničím.

Skutočnosť rastu podielu bežného účtu platobnej bilancie a jeho zložiek na HDP za rok 2012 a ich prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre makroekonomické prognózovanie, september 2013

Rozhodujúci vplyv na vývoj bežného účtu platobnej bilancie bude mať aj v roku 2014 saldo obchodnej bilancie, ktorého podiel na HDP zostane na nezmenenej medziročnej úrovni 7,5 %. Podľa NKÚ SR prognózovaný vysoký prebytok salda obchodnej bilancie vyjadruje očakávané zmeny vo vývoze a dovoze tovaru a služieb. K jeho vývoju bude prispievať nižšia úroveň priemernej ročnej miery inflácie a premietne sa v ňom viac rast domáceho dopytu ako zníženie dovoznej náročnosti.

Priemerná úroveň krátkodobých úrokových sadzieb, t. j. 3-mesačných EURIBOR má v roku 2014 medziročne vzrásť o 0,2 p. b. na úroveň 0,4 %. Priemerný výnos 10 ročného štátneho dlhopisu Slovenska má medziročne vzrásť o 0,7 p. b. na úroveň 3,4 %. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky v dôsledku pretrvávajúceho trendu má v roku 2014 medziročne poklesnúť o 0,1 p. b. na úroveň 0,5 %.

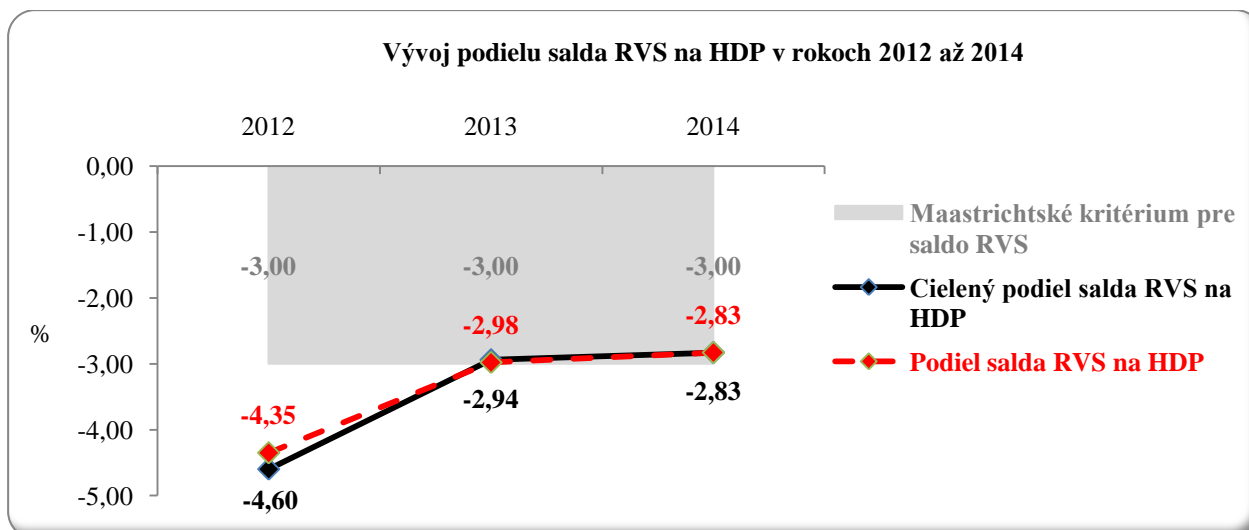
Výmenný kurz amerického dolára voči euru ku koncu roka 2014 sa má medziročne oslabiť o 0,06 na úroveň 1,24.

2 Stanovisko k východiskovému rámcu zostavenia Návrhu RVS SR na rok 2014

Kľúčovým cieľom Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 je dosiahnuť v roku 2014 podiel salda RVS v metodike ESA 95 na úrovni - 2,83 % z HDP. NKÚ SR pozitívne hodnotí snahu vlády zabezpečiť v roku 2014 takú fiškálnu pozíciu, ktorou sa bez prijímania dodatočných konsolidačných opatrení zabezpečí dlhodobá udržateľnosť verejných financií a bude sa eliminovať prípadný negatívny vplyv na ekonomickú aktivitu a hospodársky rast.

Dosiahnutie tohto fiškálneho cieľa si však podľa NKÚ SR vyžiada venovať zvýšenú pozornosť riešeniu viacerých celospoločenských problémov, ako napr. zlepšeniu daňovej disciplíny a výberu daní, zvýšeniu efektívnosti a účinnosti verejných výdavkov v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a dôchodkového systému, riešeniu vysokej nezamestnanosti, efektívnosti činnosti verejnej správy, optimalizovaniu výdavkov územnej samosprávy a ďalších subjektov verejnej správy, na ktoré vláda nemá vplyv a pod.

Skutočnosť podielu salda RVS na HDP v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho cielený vývoj a predpoklad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

NKÚ SR pripomína, že tento podiel salda RVS na HDP môže byť za rok 2014 negatívne ovplyvnený prechodom zo súčasnej metodiky ESA 95 na revidovanú ESA 2010, ktorá prinesie viaceré zmeny vo vykazovaní salda RVS, ale aj hrubého dlhu verejnej správy, a to už za rok 2013.

Revidovaná metodika ESA 2010 sa môže vo vývoji verejných financií za rok 2014 podľa NKÚ SR pozitívne prejavíť napr. vo vykazovaní podielu salda RVS na HDP za rok 2014, a to na základe nového vyčíslenia HDP v dôsledku očakávaného zahrnutia výdavkov na vedu a výskum do investícií a tým tvorby hrubého fixného kapitálu, čo zvýši úroveň HDP.

Negatívny vplyv na vývoj verejných financií za rok 2014 môžu podľa NKÚ SR mať predovšetkým očakávané zmeny v klasifikácii sektora verejnej správy na základe pravidla o 50 % z porovnania tržieb s výrobnými nákladmi, do ktorých sa majú podľa revidovanej metodiky ESA 2010 pripočítať aj úrokové náklady. To môže byť dôvodom rozšírenia sektora verejnej správy o ďalšie subjekty, ako napr. niektoré nemocnice, Národnú diaľničnú spoločnosť, Železnice SR a prípadne ďalšie subjekty, o zaradení ktorých na základe implementácie uvedeného revidovaného pravidla rozhodne Eurostat. Negatívne sa môžu prejavíť aj očakávané zmeny v zaznamenávaní implicitných záväzkov dôchodkového systému, t. j. presunu aktív spolu s budúcimi záväzkami, aktualizácii úrokových nákladov v súvislosti s dlhopismi s nulovým kupónom a pod.

Tieto, ale aj ďalšie zmeny súvisiace s revidovanou metodikou ESA 2010, za implementáciu ktorých je zodpovedný Eurostat, budú mať podľa NKÚ SR vplyv nielen na vykazovanie podielu salda RVS na HDP a následne hrubého dlhu verejnej správy, ale budú dôležité tiež z hľadiska procedúr Paktu stability a zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti

NKÚ SR tiež pripomína, že v pôvodnom Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016, ktorý bol predložený na rokovanie vlády v auguste 2013, sa uvažovalo na rok 2014 s cieľovým podielom salda RVS na HDP na úrovni - 2,9 % s potrebou prijatia dodatočných konsolidačných opatrení vo výške 702,8 mi. eur.

V tejto súvislosti NKÚ SR pozitívne hodnotí, že vláda po zohľadnení zlepšenia vývoja verejných financií, makroekonomickej prognózy, prognózy daňových a odvodových príjmov a opatrení prijatých na zefektívnenie činnosti verejnej správy prehodnotila pôvodne na rok 2014 navrhovaný cieľový podiel salda RVS na HDP a znížila ho o 0,07 p. b. na úroveň - 2,83 %, pričom veľkosť opatrení potrebných na splnenie cieľa v roku 2014 dosahuje v porovnaní so scenárom nezmenených politík 1,8 % z HDP.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Vláda v prijatých opatreniach na zefektívnenie činnosti verejnej správy v roku 2014 sa zamerala na úspory v rámci realizácie vládneho programu ESO spojené so štrukturálnymi zmenami v rezortoch a subjektoch verejnej správy a na efekty z činnosti akciových a iných spoločností s majetkovou účasťou štátu a z predaja nepotrebného majetku. NKÚ SR tieto opatrenia hodnotí ako realistické.

Dosiahnutie fiškálneho cieľa v roku 2014 je tiež posilnené rozpočtovaním viacerých rezerv v kapitole Všeobecná pokladničná správa. Napr. na elimináciu rizík prípadného nedodržania cieleného schodku RVS sa rozpočtuje rezerva vo výške 65 mil. eur. Na krytie potenciálneho dopadu kolektívneho vyjednávania na výsledky hospodárenia obcí a iných dopadov sa rozpočtuje rezerva vo výške 34,5 mil. eur. V súvislosti s predpokladaným zvýšením efektívnosti výberu daní naviazaného na plnenia opatrení zameraných na boj proti daňovým únikom sa rozpočtuje rezerva vo výdavkoch a príjmoch z dani z pridanej hodnoty vo výške 250 mil. eur a pod.

Skutočnosť základných parametrov fiškálneho rámca v metodike ESA 95 za rok 2012 a ich predpokladaný vývoj na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Prognóza			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Cielené saldo RVS	mil. eur	- 3 323,7	- 2 145,8	- 2 144,4	1,4
	% HDP	- 4,6	- 2,94	- 2,83	0,11
Saldo RVS	mil. eur	- 3 106,9	- 2 175,0	- 2 144,4	30,6
	% HDP	- 4,35	- 2,98	- 2,83	0,15
z toho:					
• ŠR	mil. eur	- 3701,4	- 2 109,9	- 2 495,7	- 385,8
	% HDP	- 5,18	- 2,89	- 3,29	- 0,40
• súhrnný rozpočet ostatných subjektov verejnej správy	mil. eur	594,5	- 65,1	351,3	416,4
	% HDP	0,83	- 0,09	0,46	0,55
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Fiškálny rámec na rok 2014 bude najvýznamnejšie ovplyvnený saldom ŠR. Na odhadovanom prebytkovom hospodárení súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy v roku 2014 vo výške 351,3 mil. eur sa majú najvýznamnejšie podieľať bilančnými zostatkami Národný jadrový fond vo výške 128,2 mil. eur, Štátny fond rozvoja bývania vo výške 81,6 mil. eur, Sociálna poisťovňa vo výške 44,3 mil. eur a Environmentálny fond vo výške 39,1 mil. eur. Negatívne prispievajú svojim schodkovým hospodárením iba Fond národného majetku SR vo výške – 15,8 mil. eur a príspevkové organizácie štátu, obcí a VÚC vo výške – 2,0 mil. eur.

V prípade územnej samosprávy sa v súhrnnom rozpočte ostatných subjektov verejnej správy na rok 2014 indikatívne odhaduje prebytkové hospodárenie obcí vo výške 22,4 mil. eur a VÚC vo výške 16,5 mil. eur.

V tejto súvislosti NKÚ SR pozitívne hodnotí plnenie spoločného Memoranda o spolupráci medzi vládou a Združením miest a obcí Slovenska a Združením samosprávnych krajov SK8 z roku 2013, ktorého spoločné ciele v oblasti stabilizácie a konsolidácie verejných financií vedú k postupnému znižovaniu nadmerných výdavkov a tým predstavujú významnú zmenu v eliminácii rizík pre vývoj salda RVS a následne hrubého dlhu verejnej správy.

Podrobnejšie hodnotenie východiskového rámca zostavenia Návrhu RVS SR na rok 2014 je obsahom nasledujúcich čiastkových stanovísk k pozícii verejných financií, finančným vzťahom súvisiacim s rozpočtom EÚ, odhadu príjmov RVS, východiskovému rámcu RVS a k hrubého dlhu verejnej správy.

2.1 Stanovisko k pozícii verejných financií na rok 2014

Základným fiškálnym cieľom Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 je udržateľným spôsobom znížiť podiel salda RVS na HDP v metodike ESA 95 na úroveň - 2,83 % v roku 2014. V nasledujúcich rokoch sa predpokladá jeho postupné znižovanie až na úroveň 1,5 % v roku 2016.

Fiškálne ciele Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 vychádzajú z jednej z piatich priorit Európskej komisie v Ročnom prieskume rastu na rok 2013, ktorou je diferencovaná fiškálna konsolidácia s minimalizáciou negatívnych vplyvov na rast ekonomiky a zamestnanosti.

NKÚ SR pri hodnotení pozície verejných financií na rok 2014 zohľadnil postup Európskej komisie používaný v preventívnej časti Paktu stability a rastu prostredníctvom ukazovateľa konsolidačného úsilia, ktorý sa počíta medziročnou zmenou podielu štrukturálneho salda RVS na potenciálnom HDP, čo umožňuje agregovaný pohľad na snahu vlády konsolidovať vývoj verejných financií. Štrukturálne saldo RVS je v tomto prípade definované ako čisté pôžičky RVS, ktoré sú postupne upravené o cyklickú zložku a následne o jednorazové a dočasné opatrenia vlády.

Cyklická zložka vyjadruje reakciu príjmov a výdavkov RVS a HDP na zmeny v produkčnej medzere, ktorá je odhadnutá na základe prognóz rastu reálneho a potenciálneho HDP. To znamená, že závisí od veľkosti produkčnej medzery a od elasticít vybraných príjmových a výdavkových kategórií verejných financií, ktoré reagujú na zmeny v produkčnej medzere spojené s výkyvmi v ekonomickej aktivite. Citlivosť salda RVS na zmeny v produkčnej medzere sa v plnej miere preberá z odhadov Európskej komisie, ktoré vychádzajú z metodiky Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj.

Skutočnosť podielu cyklicky upraveného salda RVS na potenciálnom HDP v metodike ESA 95 za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
A. Saldo RVS	%	- 4,3	- 3,0	- 2,8	0,2
B. Cyklická zložka	%	- 0,3	- 0,8	- 0,8	0,0
Cyklicky upravené saldo RVS (A - B)	%	- 4,0	- 2,2	- 2,1	0,1

Zdroj: Inštitút finančnej politiky, október 2013

V medziročnom znížení podielu cyklicky upraveného salda RVS na potenciálnom HDP o 0,2 p. b. na úroveň 2,0 % v roku 2014 je premietnuté zlepšenie prognózy reálneho a potenciálneho HDP spojeného s uzatváraním produkčnej medzery a Európskou komisiou odhadnuté elasticity príjmov a výdavkov RVS voči tejto medzere.

Podľa NKÚ SR cyklicky upravené saldo RVS tak odzrkadľuje stav verejných rozpočtov za predpokladu, že ekonomika funguje na svojej potenciálnej úrovni.

Jednorazové a dočasné opatrenia vlády predstavujú príjmy alebo výdavky, ktoré nemajú trvalý alebo opakujúci sa charakter a majú časovo obmedzený vplyv na saldo RVS, t. j. nevedú k trvalej zmene rozpočtovej pozície. Vplyv týchto opatrení sa na základe princípov Európskej komisie identifikuje len v jednom, resp. v obmedzenom počte rokov alebo ak dosahuje v jednom roku aspoň 0,1 % z HDP.

Skutočnosť podielu štrukturálneho salda RVS na potenciálnom HDP v metodike ESA 95 za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena
			2013	2014	2014 – 2013
A. Cyklicky upravené saldo RVS	%	- 4,0	- 2,2	- 2,1	0,1
B. Jednorazové a dočasné opatrenia vlády	%	0,2	0,7	1,0	0,3
Štrukturálne saldo RVS (A – B)	%	- 4,2	- 2,9	- 3,1	- 0,2

Zdroj: Inštitút finančnej politiky, október 2013

Medziročná zmena podielu štrukturálneho salda RVS na potenciálnom HDP vo výške – 0,2 % v roku 2014 poukazuje na miernu fiškálnu expanziu pri náraste jednorazových a dočasných opatrení vlády a poklese vplyvu cyklickej zložky.

V návrhu RVS na roky 2014 až 2016 sú na rok 2014 identifikované predovšetkým nasledovné jednorazové a dočasné opatrenia vlády s pozitívnym dopadom na príjmy RVS:

1. splácanie návratnej finančnej výpomoci Železničnou spoločnosťou Cargo Slovakia, a. s. s dopadom vo výške 0,1 % z HDP,
2. splácanie návratnej finančnej výpomoci štátnym podnikom Vodohospodárska výstavba, š. p. Bratislava s dopadom vo výške 0,1 % z HDP,
3. presun vyplatenia dividend z vytvoreného zisku spoločnosťou Slovenský plynárenský priemysel, a. s. a spoločnosťou Slovenská elektrizačná prenosová spoločnosť, a. s. za rok 2012 do roku 2014 s dopadom vo výške 0,6 % z HDP,
4. pokračovanie osobitného odvodu v zmysle zákona č. 235/2012 Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach s dopadom vo výške 0,1 % z HDP
5. príjmy zo zrušených vkladov na doručiteľa s dopadom vo výške 0,1 % z HDP,
6. mimoriadne príjmy Telekomunikačného úradu z elektronickej aukcie frekvenčných pásiem podľa zákona o elektronických komunikáciách, ktorých dopad na príjmy RVS budú známe až po realizácii aukcie.

Európska komisia od júla 2013 umožňuje členským štátom dočasne upraviť konsolidačné úsilie požadované preventívnou časťou Paktu stability a rastu o tzv. investičnú výnimku s cieľom zamedziť negatívne vplyvy na ekonomickú aktivitu a hospodársky rast. Táto investičná výnimka predstavuje sumu výdavkov na spolufinancovanie prostriedkov EÚ zo ŠR bez výdavkov na spoločnú poľnohospodársku politiku a politiku rybného hospodárstva.

Skutočnosť podielu štrukturálneho salda RVS upraveného o výdavky spolufinancovania prostriedkov EÚ zo ŠR na potenciálnom HDP v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena
			2013	2014	2014 – 2013
A. Cyklicky upravené saldo RVS	%	- 4,0	- 2,2	- 2,1	0,1
B. Jednorazové a dočasné opatrenia vlády	%	0,2	0,7	1,0	0,3
C. Investičná výnimka	%	0,0	0,0	- 0,6	- 0,6
Štrukturálne saldo RVS (A – B)	%	- 4,2	- 2,9	- 2,5	0,4

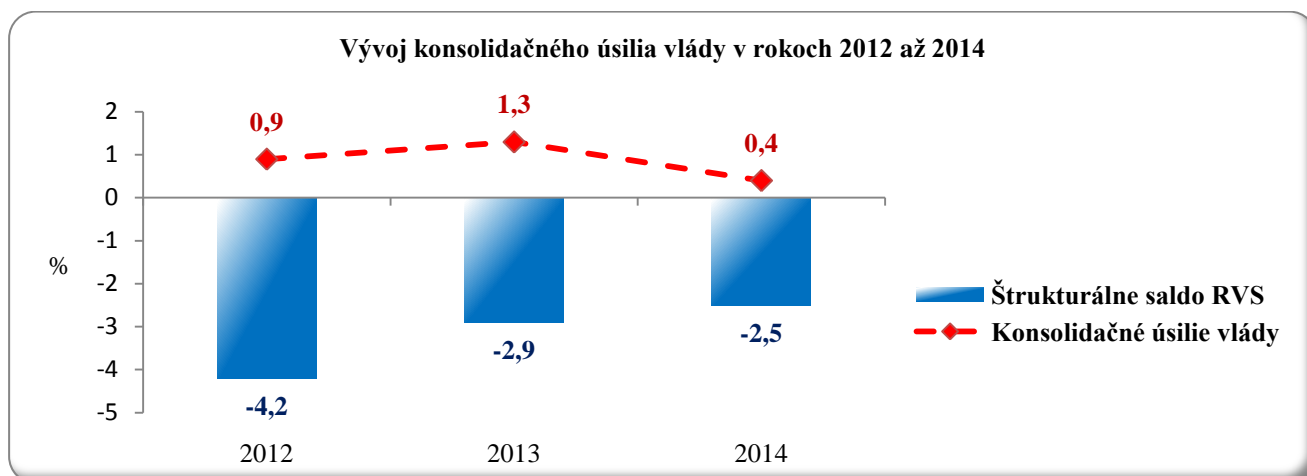
Zdroj: Inštitút finančnej politiky, október 2013

Investičná výnimka sa v roku 2014 prejaví úpravou konsolidačného úsilia o 0,6 % z HDP, čo predstavuje sumu výdavkov na spolufinancovanie prostriedkov EÚ zo ŠR bez výdavkov na spoločnú poľnohospodársku politiku a politiku rybného hospodárstva.

Skutočnosť ukazovateľa konsolidačného úsilia na základe medziročnej zmeny podielu štrukturálneho salda RVS upraveného o výdavky spolufinancovania prostriedkov EÚ zo ŠR na

potenciálnom HDP v metodike ESA 95 za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Inštitút finančnej politiky, október 2013

Konsolidačné úsilie vlády v roku 2014 tak po zahrnutí výdavkov na spolufinancovanie prostriedkov EÚ zo ŠR bez výdavkov na spoločnú poľnohospodársku politiku a politiku rybného hospodárstva dosiahne úroveň 0,4 %, čo preukazuje skutočnú fiškálnu reštrikciu v tomto roku.

V dôsledku existujúceho hrubého dlhu verejnej správy sa oproti uvedenej štandardnej metodike Európskej komisie môže saldo RVS upraviť aj o náklady na dlhovú službu, t. j. o výšku úrokových nákladov, ktoré sa odvíjajú od výšky hrubého dlhu verejnej správy a od potreby jeho refinancovania v rámci vývoja situácie na finančných trhoch. NKÚ SR pripomína, že tieto platené úroky nie sú ovplyvniteľné činnosťou vlády. Znížením cyklicky upraveného salda RVS o vplyv úrokových nákladov sa vypočíta cyklicky upravené primárne saldo RVS.

Skutočnosť podielu cyklicky upraveného primárneho salda RVS na potenciálnom HDP v metodike ESA 95 za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
A. Cyklicky upravené saldo RVS	%	- 4,0	- 2,2	- 2,1	0,1
B. Úrokové náklady	%	1,8	1,9	1,8	- 0,1
Cyklicky upravené primárne saldo RVS (A + B)	%	- 2,2	- 0,3	- 0,3	0,0

Zdroj: Inštitút finančnej politiky, október 2013

Zohľadnením vplyvu platených úrokov spojených s obsluhou hrubého dlhu verejnej správy v roku 2014 si podiel cyklicky upraveného primárneho salda RVS na potenciálnom HDP v roku 2014 udrží medziročnú úroveň – 0,3 %, čo sa po očistení o jednorazové a dočasné opatrenia vlády premietne aj v štrukturálnom primárnom salde RVS.

Skutočnosť podielu štrukturálneho primárneho salda RVS na potenciálnom HDP v metodike ESA 95 za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
A. Cyklicky upravené primárne saldo RVS	%	- 2,2	- 0,3	- 0,3	0,0
B. Jednorazové a dočasné opatrenia vlády	%	0,2	0,7	1,0	0,3
Štrukturálne primárne saldo RVS (A – B)	%	- 2,4	- 1,0	- 1,3	- 0,3

Zdroj: Inštitút finančnej politiky, október 2013

Pri zohľadnení nákladov na obsluhu hrubého dlhu verejnej správy konsolidačné úsilie vlády merané medziročnou zmenou štrukturálneho primárneho salda RVS dosiahne úroveň – 0,3 %, k čomu je však potrebné zahrnúť investičnú výnimku, t. j. sumu výdavkov na spolufinancovanie prostriedkov EÚ zo ŠR bez výdavkov na spoločnú poľnohospodársku politiku a politiku rybného hospodárstva.

Skutočnosť podielu štrukturálneho primárneho salda RVS upraveného o výdavky spolufinancovania prostriedkov EÚ zo ŠR na potenciálnom HDP v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
A. Cyklicky upravené primárne saldo RVS	%	- 2,2	- 0,3	- 0,3	0,0
B. Jednorazové a dočasné opatrenia vlády	%	0,2	0,7	1,0	0,3
C. Spolufinancovanie prostriedkov EÚ zo ŠR	%	0,0	0,0	- 0,6	- 0,6
Štrukturálne primárne saldo RVS (A – B - C)	%	- 2,4	- 1,0	0,3	1,3

Zdroj: Inštitút finančnej politiky, október 2013

Zohľadnením vplyvu investičnej výnimky, t. j. spolufinancovania prostriedkov EÚ zo ŠR bez výdavkov na spoločnú poľnohospodársku politiku a politiku rybného hospodárstva konsolidačné úsilie vlády merané medziročnou zmenou štrukturálneho primárneho salda RVS upraveného o vplyv platených úrokov spojených s obsluhou hrubého dlhu verejnej správy dosiahne úroveň 1,3 %, čo potvrdzuje fiškálnu reštrikciu v roku 2014.

2.2 Stanovisko k finančným vzťahom súvisiacim s rozpočtom EÚ

Všeobecný rozpočet EÚ je určený k financovaniu politik EÚ, administratívnych výdavkov európskych inštitúcií a na ďalšie účely. Na rozdiel od národných rozpočtov musí byť vždy „vyrovnaný“, nepripúšťajú sa teda rozpočtové deficity a príjmy sa rovnajú výdavkom. Odvody, ktoré platí členský štát EÚ do všeobecného rozpočtu EÚ sú povinné a stanovené. Príjmy členského štátu EÚ zo všeobecného rozpočtu EÚ závisia od absorpčnej kapacity tohto štátu, ktorá predstavuje snahu o maximálne čerpanie prostriedkov EÚ pri dodržiavaní všetkých stanovených pravidiel, zásad a princípov, vrátane riadneho finančného hospodárenia.

Aj preto posudzovanie a analýza finančných vzťahov Slovenska, ktoré súvisia so všeobecným rozpočtom EÚ, je podľa NKÚ SR dôležitou súčasťou procesu smerujúceho k zabezpečeniu náležitej absorpčnej kapacity Slovenska využiť fondy EÚ.

Skutočnosť odvodov a príspevkov do všeobecného rozpočtu EÚ za rok 2012, ich očakávanú skutočnosť na rok 2013 a rozpočtovanie na rok 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2012	Očakávaná skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Zmena 2014 – 2013	Podiel 2014/2013
Odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ	722 831	838 350	826 209	- 12 141	98,6%
z toho:					
• odvody SR vrátane tradičných vlastných zdrojov	717 371	829 845	819 258	- 10 587	98,7%
o tradičné vlastné zdroje	96 610	84 500	92 120	7 620	109,1%
o odvody SR bez tradičných vlastných zdrojov	620 761	745 345	727 138	- 18 207	97,6%
• príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ	5 460	8 505	6 951	- 1 554	81,7%
- príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu	5 460	8 505	6 951	1 554	81,7%

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Povinné odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ na rok 2014 sú stanovené na základe rozhodnutia Rady EÚ o systéme vlastných zdrojov Európskeho spoločenstva, ako aj Rozhodnutia Rady EÚ o finančných príspevkoch, ktoré majú členské štáty uhradiť na účely Európskeho rozvojového fondu. Príspevok SR do Európskeho rozvojového fondu sa vykazuje ako oficiálna rozvojová pomoc.

Skutočnosť príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ za rok 2012, ich očakávanú skutočnosť na rok 2013 a rozpočtovanie na rok 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v tis. eur

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2012	Očakávaná skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Zmena 2014 - 2013	Podiel 2014/2013
Príjmy SR zo všeobecného rozpočtu EÚ	2 137 849	1 978 497	3 259 434	1 280 937	164,7%
z toho:					
• príjmy z EÚ zaradené do príjmov a výdavkov	2 127 345	1 827 091	3 173 198	1 346 107	173,7%
v tom:					
- poľnohospodárske fondy	585 657	571 142	667 974	96 832	117,0%
- štrukturálne operácie I. programové obdobie	40 610	86 383	0	86 383	-
- štrukturálne operácie II. programové obdobie	1 501 078	1 169 566	2 235 224	1 005 658	191,1%
v tom:					
o štrukturálne fondy	1 166 316	795 961	1 359 349	563 388	170,8
o Kohézny fond	334 762	373 605	875 875	502 270	234,4
- štrukturálne operácie III. programového obdobia	0	0	270 000	270 000	-
• príjmy z EÚ nezaradené do príjmov a výdavkov	10 504	151 406	86 236	- 65 170	57,0
v tom:					
- programy Európskej územnej spolupráce	485	52 244	51 879	- 365	99,3
- vnútorné politiky/vnútorné opatrenia vrátane predstupových fondov	10 019	99 162	34 357	- 64 805	34,6

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Podľa Návrhu ŠR SR na rok 2014 Slovensko plánuje v budúcom roku získať príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ v sume 3,2 mld. eur, čo by v porovnaní s očakávanou skutočnosťou na rok 2013 predstavuje medziročný nárast na úrovni 164 %. V týchto príjmoch je zahrnutá aj suma 776 mil. eur z tretieho programového obdobia na roky 2014 až 2020.

V tejto súvislosti NKÚ SR považuje za nevyhnutné, aby MF SR zodpovedné za finančné vzťahy so všeobecným rozpočtom EÚ, riadiace orgány zodpovedné za stratégiu a opatrenia na zlepšenie implementácie, podpredseda vlády pre investície a Centrálny koordinačný orgán zodpovední za koordináciu EÚ fondov prijali konkrétne opatrenia na zabezpečenie plánovaného čerpania prostriedkov EÚ, a to nielen pre operačné programy Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 až 2013, ale aj tretieho programového obdobia na roky 2014 až 2020.

Skutočnosť čerpania prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR podľa operačných programov za rok 2012, ich očakávanú skutočnosť na rok 2013 a rozpočtovanie na rok 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v tis. eur

Názov ukazovateľa	Zdroj	Skutočnosť 2012	Očakávaná skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Zmena 2014 - 2013	Podiel 2014/2013
Operačné programy spolu	EÚ	1 426 233	1 257 272	2 235 224	977 952	177,8%
	ŠR	268 476	187 322	412 549	225 227	220,2%
	Spolu	1 694 709	1 444 594	2 647 773	1 203 179	183,3%
z toho:						
OP Informatizácia spoločnosti	EÚ	118 294	100 113	204 134	104 021	203,9%
	ŠR	37 706	19 597	63 169	43 572	322,3%
	Spolu	156 000	119 710	267 303	147 593	223,3%

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	Zdroj	Skutočnosť 2012	Očakávaná skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Zmena 2014 - 2013	Podiel 2014/2013
OP Životné prostredie	EÚ	221 294	151 495	307 231	155 736	202,8%
	ŠR	31 808	23 082	48 367	26 285	209,5%
	Spolu	253 102	174 577	355 598	181 021	203,7%
OP Vzdelávanie	EÚ	54 702	103 927	128 700	24 773	123,8%
	ŠR	8 148	15 366	21 511	6 145	140,0%
	Spolu	62 850	119 293	150 211	30 918	125,9%
OP Výskum a vývoj	EÚ	135 739	164 379	234 136	69 757	142,4%
	ŠR	19 908	21 026	51 819	49 793	246,5%
	Spolu	155 647	185 405	285 955	100 550	154,2%
OP Zdravotníctvo	EÚ	65 788	34 703	15 199	- 19 504	43,8%
	ŠR	11 458	6 568	2 869	- 3 699	43,7%
	Spolu	77 246	41 271	18 068	- 23 203	43,8%
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia	EÚ	151 231	132 935	102 504	- 30 431	77,1%
	ŠR	26 422	21 489	16 538	- 4 951	77,0%
	Spolu	177 653	154 424	119 042	- 35 382	77,1%
OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	EÚ	111 055	49 829	255 009	205 108	511,8%
	ŠR	18 688	7 724	45 821	38 097	593,2%
	Spolu	129 743	57 553	300 830	243 277	522,7%
Regionálny operačný program	EÚ	287 569	124 436	140 283	15 847	112,7%
	ŠR	37 080	16 248	18 485	2 237	113,8%
	Spolu	324 649	140 684	158 768	18 084	112,9%
OP Bratislavský kraj	EÚ	10 388	8 232	14 877	6 645	180,7%
	ŠR	1 779	1 335	2 031	696	152,1%
	Spolu	12 167	9 567	16 908	7 341	176,7%
OP Doprava	EÚ	265 374	379 018	814 165	435 147	214,8%
	ŠR	74 427	53 605	137 659	84 054	256,8%
	Spolu	339 801	432 623	951 824	519 201	220,0%
OP Technická pomoc	EÚ	4 799	8 205	18 986	10 781	231,4%
	ŠR	1 052	1 282	4 280	2 998	333,9%
	Spolu	5 851	9 487	23 266	13 779	245,2%

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR konštatuje, že očakávania čerpania prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR v roku 2014 sú spojené s tými programami, ktorých realizácia v roku 2013 je na najnižšej úrovni.

Čerpanie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu z druhého programového obdobia na roky 2007 až 2013 je podľa údajov MF SR k 18.10.2013 na úrovni približne 47 %. Najnižšie čerpanie vykazuje Operačný program Vzdelávanie (31%), Operačný program Informatizácia spoločnosti (33%), Operačný program Životné prostredie (40%) a Operačný program Doprava (42%). Naopak najvyššie čerpanie vykazuje Operačný program Zdravotníctvo (82%) a Regionálny operačný program (67%).

NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti dospel k záveru, že medzi kľúčové riziká, ktoré ovplyvňujú čerpanie prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR patrí:

- administratívna náročnosť prípravy a predkladania príslušnej dokumentácie,
- zložité preukazovanie oprávnenosti výdavkov,
- nedostatočné využívanie zjednodušení, ktoré umožnila Európska komisia,
- problémy spojené s verejným obstarávaním a jeho kontrolou,
- nedostatočná pripravenosť projektovej dokumentácie veľkých dopravných projektov,
- problémy súvisiace s environmentálnymi požiadavkami, ako napr. posudzovanie vplyvov projektov na dotknuté územia sústavy NATURA 2000 a s tým súvisiace predlžovanie schvaľovania veľkých projektov.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Skutočnosť čerpania prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR na Spoločnú poľnohospodársku politiku za rok 2012, ich očakávanú skutočnosť na rok 2013 a rozpočtovanie na rok 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v tis. eur

Názov ukazovateľa	Zdroj	Skutočnosť 2012	Očakávaná skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Zmena 2014 - 2013	Podiel 2014/2013
Poľnohospodárske fondy	EÚ	709 357	571 142	162 449	- 408 693	28,4%
	ŠR	202 609	31 606	49 775	18 169	157,5%
	Spolu	922 966	602 748	212 224	- 390 524	35,2%
z toho:						
Európsky poľnohospodársky záručný fond	EÚ	330 627	367 227	0	- 367 227	-
	ŠR	85 589	3 927	0	- 3 927	-
	Spolu	416 216	371 154	0	- 371 154	-
Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka	EÚ	376 292	200 098	160 605	- 39 493	80,3%
	ŠR	116 200	27 107	49 066	21 959	181%
	Spolu	492 492	227 205	209 671	-17 534	92,3%
Európsky fond pre rybné hospodárstvo	EÚ	2 438	3 817	1 844	- 1 973	48,3%
	ŠR	820	572	709	137	124,0%
	Spolu	3 258	4 389	2 553	- 1 836	58,2%

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Na rok 2014 je návrh rozpočtu výdavkov na Spoločnú poľnohospodársku politiku EÚ zostavený podľa odhadu očakávaní rezortu pôdohospodárstva, pričom zohľadňuje implementácie jednotlivých fondov a sú v ňom rozpočtované aj prostriedky EÚ tretieho programového obdobia na roky 2014 až 2020.

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ sa na rok 2014 rozpočtuje v sume 60,9 mil. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 10,3 mil. eur. NKÚ SR pripomína, že rezerva sa tvorí na krytie prípadných úprav všeobecného rozpočtu EÚ, splácanie záväzkov EÚ voči členským štátom a na administrovanie odvodov a príspevkov do všeobecného rozpočtu EÚ.

Miera pozitívneho finančného vplyvu členstva SR v EÚ a finančných možností v priebehu roka 2014 bude závisieť od schopnosti Slovenska maximálne, zákonným a správnym spôsobom využiť disponibilné zdroje EÚ, nakoľko odvodová povinnosť vo vzťahu k všeobecnému rozpočtu EÚ je daná a presne vymedzená právnym rámcom.

Bilancia medzi prostriedkami, ktoré SR v roku 2014 odvedie do všeobecného rozpočtu EÚ a príjmami, ktoré z tohto rozpočtu získa, predstavuje čistú finančnú pozíciu SR.

Skutočnosť čistej finančnej pozície SR za rok 2012, jej očakávanú skutočnosť na rok 2013 a rozpočtovanie na rok 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v tis. eur

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2012	Očakávaná skutočnosť 2013	Rozpočet 2014	Zmena 2014 - 2013	Podiel 2014/2013
Odvody a príspevky SR do rozpočtu EÚ, vrátane tradičných vlastných zdrojov	722 831	838 350	826 209	- 12 141	98,6%
Príjmy z EÚ spolu	2 137 849	1 978 497	3 259 434	- 1 280 937	164,7%
Čistá finančná pozícia SR	1 415 018	1 140 174	2 433 225	- 1 293 051	213,4%

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Z analýzy údajov vyplýva, že čistá finančná pozícia SR sa na rok 2014 rozpočtuje sumou 2,4 mil. eur, čo predstavuje medziročný nárast až o 213,4 %. Podľa NKÚ SR ide o ambiciózný plán, ktorého naplnenie bude vyžadovať zvýšenie dôrazu nielen na riešenie problémov a odbúranie

bariér rýchlejšieho čerpania prostriedkov EÚ, ale aj na maximalizáciu využitia týchto prostriedkov pri dodržiavaní zákonnosti a zásad hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti.

NKÚ SR v súvislosti s čerpaním prostriedkov z fondov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR vykonal v predchádzajúcom období viacero kontrol, ktoré boli zamerané predovšetkým na kontrolu súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi a pravidlami EÚ a SR, mechanizmu hodnotenia, monitorovania a priebežného naplňania cieľov vybraných operačných programov Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 až 2013. Vykonal sa tiež kontrola výkonnosti zameraná na financovanie vedecko-výskumnej činnosti zo zahraničných zdrojov.

Výsledkom týchto kontrol NKÚ SR bolo preukázanie problémov v súvislosti s naplňaním cieľov kontrolovaných operačných programov, ktoré boli označené z časového hľadiska ako podpriemerné. Zároveň boli identifikované okruhy problémov, ktoré negatívne ovplyvnili nízku úroveň ich čerpania, ako napr. v súvislosti so zrušením výziev na predkladanie projektov, ktoré neboli v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

NKÚ SR pri analýze a hodnotení finančných vzťahov s rozpočtom EÚ nezistil nedostatky, čo sa týka podkladov pre hodnotenie ich správnosti, relevantnosti a dostatočnosti. Štruktúra časti Návrhu RVS na rok 2014 prezentuje návrh rozpočtových vzťahov SR a EÚ a po vecnej a formálnej stránke je vyhotovená v súlade s legislatívnymi požiadavkami a s príslušnou smernicou MF SR.

Podľa NKÚ SR napriek viacerým pozitívnym zmenám v zjednodušení implementácie rozpočtu EÚ v súčasnom viacročnom finančnom rámci na roky 2007 až 2013 je súčasný systém implementácie prostriedkov stále značne zložitý, striktný a administratívne náročný.

Pre nadchádzajúce tretie programové obdobie na roky 2014 až 2020 Európska komisia navrhla racionalizáciu programov a využívanie zjednodušených mechanizmov a postupov implementácie, ktoré môžu pomôcť k zlepšeniu využívania fondov EÚ, avšak za predpokladu zabezpečenia spoľahlivého fungovania systémov riadenia a kontrol najmä v oblastiach, v ktorých je vyššie riziko chýb a nezrovnalostí s cieľom zabezpečiť efektívne použitie prostriedkov EÚ.

Pre naplnenie návrhu rozpočtu na rok 2014 bude podľa NKÚ SR potrebné v nadchádzajúcom období eliminovať hroziace riziká na najnižšiu možnú mieru, a to predovšetkým čo sa týka automatického krátenia záväzku prostriedkov EÚ z dôvodu uplatnenia pravidla N+3/N+2 a nevyčerpania všetkých prostriedkov EÚ alokovaných pre Slovensko na operačné programy Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 až 2013.

Pozičný dokument Európskej komisie k vypracovaniu Partnerskej dohody SR na roky 2014 až 2020 uvádza, že implementáciu fondov na Slovensku poznačila celková nedostatočnosť verejnej správy a aj špecifické problémy, čo brzdí rastový potenciál ekonomiky a jej konkurencieschopnosť. Tento dokument zároveň definuje opatrenia, ktoré by malo Slovensko prijať pre nadchádzajúci finančný rámec na roky 2014 až 2020 s cieľom odstrániť nedostatky a problémy, ktoré negatívne ovplyvňujú implementáciu fondov v programovom období 2007 až 2013, ako napr.:

- vypracovať stratégiu pre posilnenie administratívnych kapacít a efektívnosť činnosti orgánov, ktoré zodpovedajú za fondy spoločného strategického rámca v rámci reformy verejnej správy,
- sprísniť existujúce opatrenia pre zvýšenie transparentnosti postupov verejného obstarávania s cieľom zabezpečiť rovnaký prístup, spravodlivú hospodársku súťaž a hodnotu za peniaze pri používaní všetkých výdavkov financovaných zo všeobecného rozpočtu EÚ, najmä výdavkov na infraštruktúru veľkého rozsahu,

- zlepšiť zacielenia fondov technickej pomoci tak, aby sa posilnili administratívne kapacity a efektívnosť činnosti hlavných sprostredkovateľských orgánov a príjemcov, pričom bude potrebné venovať zvláštnu pozornosť príjemcom, ako napr. obciam a orgánom zodpovedným za vypracovanie a riadenie projektov budovania infraštruktúry veľkého rozsahu s ohľadom na ich špecifické potreby,
- prijať opatrenia na obmedzenie priestoru pre korupciu a konflikty záujmov pri využívaní prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ.

V oblasti realizácie projektov sa v dokumente Európskej komisie k vypracovaniu Partnerskej dohody SR na roky 2014 až 2020 ďalej odporúča:

- rozšíriť iniciatívy projektových zámerov, ktoré poskytnú relevantnú pomoc pre príjemcov projektov, pokiaľ ide o plánovanie, prípravu a riadenie projektov,
- skvalitniť existujúce systémy poskytovania pomoci podporovateľom projektov, vrátane využitia dobrej praxe zvonku v oblastiach, ktoré trpia nedostatkom kapacít,
- zlepšiť koordináciu a plánovanie investícií, a to tak v špecifických sektoroch, ako aj mimo nich s cieľom zabrániť ich prekryvaniu a podporovať ich efektívnosť,
- zvýšiť kvalitu ekonomických a sociálnych zdôvodnení využívania analýz nákladov a úžitkov, nákladovej efektívnosti obstarávania, odhadov nákladov, možností a fyzickej implementácie projektov v súlade s environmentálnou legislatívou,
- zabezpečiť predovšetkým pre oblasť riadiacich orgánov také systémy pre obdobie 2014 až 2020, ktoré by obsahovali ponaučenia z nedostatkov prvého a druhého programového obdobia a tým sa využili pozitívne výsledky z týchto období.

NKÚ SR v rámci svojich zákonných kompetencií bude sledovať, ako Slovensko bude naplňovať tieto opatrenia a odporúčania za účelom efektívneho a maximálneho využitia disponibilných zdrojov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR.

2.3 Stanovisko k odhadu príjmov Návrhu rozpočtu verejnej správy SR na rok 2014

Prognóza daňových a odvodových príjmov v Návrhu RVS SR na rok 2014 vychádza z tohtoročnej septembrovej prognózy Výboru pre daňové prognózy ako poradného orgánu ministra financií v zmysle zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, v ktorom pôsobí aj NKÚ SR v pozícii pozorovateľa.

Skutočnosť štruktúry príjmov RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 bez sankcií za rok 2012 a jej prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Prognóza			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Príjmy RVS	mil. eur	23 650,7	24 012,5	25 731,0	1 718,5
	% HDP	33,10	32,90	33,96	1,06
z toho:					
• iné ako daňové príjmy	mil. eur	5 447,6	4 500,3	6 131,7	1 631,4
	% HDP	7,62	6,17	8,09	1,92
• daňové a odvodové príjmy	mil. eur	18 203,1	19 512,2	19 599,3	87,1
	% HDP	25,47	26,73	25,87	- 0,86
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR upozorňuje, že v prognóze daňových a odvodových príjmov na rok 2014 nie sú zahrnuté legislatívne zmeny, ktoré súvisia s uvažovaným pokračovaním osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach v zmysle zákona č. 235/2012 Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach a so znížením sadzby dane z príjmov právnických osôb zo súčasných 23 % na 22 %. Avšak tieto legislatívne zmeny sú zahrnuté v príjmoch Návrhu RVS na roky 2014 až 2016.

Príjmy z osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach sú rozpočtované v príjmoch štátnych finančných aktív vo výške 102,2 mil. eur a majú slúžiť na financovanie prioritných projektov na naštartovanie hospodárskeho rastu a zamestnanosti, ktoré majú prispieť k zlepšeniu makroekonomickej základne pre výber daňových a odvodových príjmov RVS.

V prípade zníženia sadzby dane z príjmov právnických osôb zo súčasných 23 % na 22 % a zavedenia licencie pre obchodné spoločnosti sa na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 podľa Návrhu RVS na roky 2014 až 2016 očakáva pozitívny vplyv tejto legislatívnej zmeny na saldo RVS vo výške 84,2 mil. eur.

V rozpočtovaní iných ako daňových príjmov na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 návrhu RVS na rok 2014 vo výške 6 131,7 mil. eur sú zahrnuté zahraničné transfery, dividendy a ostatné nedaňové príjmy a tuzemské transfery.

Zahraničné transfery predstavujú prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ nielen v rámci druhého programového obdobia na roky 2007 až 2013 v sume 3 173,2 mil. eur, ale aj tretieho na roky 2014 až 2020 v sume 776 mil. eur.

NKÚ SR v súvislosti s tretím programovým obdobím považuje za dôležité, aby sa k procesu negociácií návrhov domácich a európskych legislatívnych a strategických dokumentov pristupovalo čo najzodpovednejšie, s cieľom vytvoriť tie najlepšie podmienky na presadzovanie záujmov a pozícií Slovenska v tomto procese.

Dividendy tvoria príjmy z dividend podnikov s majetkovou účasťou Fondu národného majetku SR a príjmy z podnikania z vlastníctva podielu štátu v akciových a iných spoločnostiach s majetkovou účasťou štátu. Pre plnenie dividend v roku 2014 bude podľa NKÚ SR najvýznamnejšia možnosť presunutia časti dividendových príjmov očakávaných v roku 2013 do roku 2014 a dosiahnutie rozpočtového cieľa spojeného s medziročným nárastom riadnych dividend Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. o 700,0 mil. eur na 735 mil. eur.

Ostatné nedaňové príjmy a tuzemské transfery vznikajú z činnosti kapitol ŠR a ostatných subjektov verejnej správy a môžu mať podobu príjmov z vlastníctva, poplatkov a platieb, kapitálových príjmov a úrokov.

V rozpočtovaní daňových a odvodových príjmov na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 Návrhu RVS SR na rok 2014 vo výške 19 599,3 mil. eur sú zahrnuté daňové príjmy ŠR, štátnych finančných aktív a ostatných subjektov verejnej správy a odvody do fondov zdravotného, nemocenského a dôchodkového poistenia.

Skutočnosť štruktúry daňových príjmov a odvodov do fondov zdravotného, nemocenského a dôchodkového poistenia na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a jej prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
Daňové a odvodové príjmy	mil. eur	18 203,1	19 512,2	19 599,3	87,1
	% HDP	25,47	26,73	25,87	- 0,14
z toho:					
• daňové príjmy ŠR	mil. eur	8 439,9	8 573,0	8 710,3	137,3
	% HDP	11,81	11,75	11,50	- 0,25
• štátne finančné aktíva	mil. eur	208,1	302,1	160,9	- 141,2
	% HDP	0,29	0,41	0,21	- 0,20
• daňové príjmy obcí	mil. eur	1 673,4	1 718,3	1 779,3	61,0
	% HDP	2,34	2,35	2,35	0,00
• daňové príjmy vyšších územných celkov	mil. eur	533,2	552,0	570,0	18,0
	% HDP	0,75	0,76	0,75	- 0,01
• daňové príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska	mil. eur	72,4	71,5	70,7	- 0,8
	% HDP	0,10	0,10	0,09	- 0,01
• daňové príjmy Environmentálneho fondu	mil. eur	1,0	1,0	1,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
• odvodové príjmy Sociálnej poisťovne	mil. eur	4 848,7	5 678,5	5 592,5	- 86,0
	% HDP	6,78	7,78	7,38	- 0,40
• odvodové príjmy zdravotných poisťovní	mil. eur	2 426,3	2 615,9	2 714,6	98,7
	% HDP	3,40	3,58	3,58	0,00
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj. Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR sa stotožňuje s uvedenou prognózou daňových príjmov a odvodov do fondov dôchodkového, nemocenského a zdravotného poistenia verejnej správy na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 v Návrhu RVS SR na rok 2014 vo výške 19 599,3 mil. eur. Prognóza zohľadňuje rozhodujúce vplyvy spojené so zlepšením makroekonomického prostredia vplyvom očakávaného pozitívnejšieho vývoja v eurozóne a postupného rastu domáceho dopytu, legislatívnymi zmenami a s postupným trendom zlepšovania úspešnosti výberu daní štátu, obcí a VÚC.

Najväčším rizikom tejto prognózy je podľa NKÚ SR neistý vývoj faktorov vonkajšieho ekonomického prostredia, na ktorý je príliš otvorená slovenská ekonomika mimoriadne citlivá.

Skutočnosť štruktúry daňových príjmov ŠR bez sankcií na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a jej prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
Daňové príjmy ŠR	mil. eur	8 439,9	8 573,0	8 710,3	137,3
	% HDP	11,81	11,75	11,50	- 0,25
z toho:					
• daň z príjmov fyzických osôb	mil. eur	268,5	271,6	277,4	5,8
	% HDP	0,38	0,37	0,37	0,00
• daň z príjmov právnických osôb	mil. eur	1 672,2	1 766,9	1 843,8	76,9
	% HDP	2,34	2,42	2,43	0,01
• daň z príjmov vyberaná zrážkou	mil. eur	167,1	183,3	152,8	-
	% HDP	0,23	0,25		- 0,05
• daň z pridanej hodnoty	mil. eur	4 327,7	4 382,7	4 464,6	81,9
	% HDP	6,06	6,00	5,89	- 0,11
• spotrebné dane	mil. eur	1 973,3	1 941,0	1 944,1	3,1
	% HDP	2,76	2,66	2,57	- 0,09
• dane z medzinárodného obchodu a transakcií	mil. eur	30,8	27,1	27,5	0,4
	% HDP	0,04	0,04		0,00

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
• daň z úhrad za dobývací priestor	mil. eur	0,1	0,1	0,1	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
• majetkové dane	mil. eur	0,2	0,3	0,0	- 0,3
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj. Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

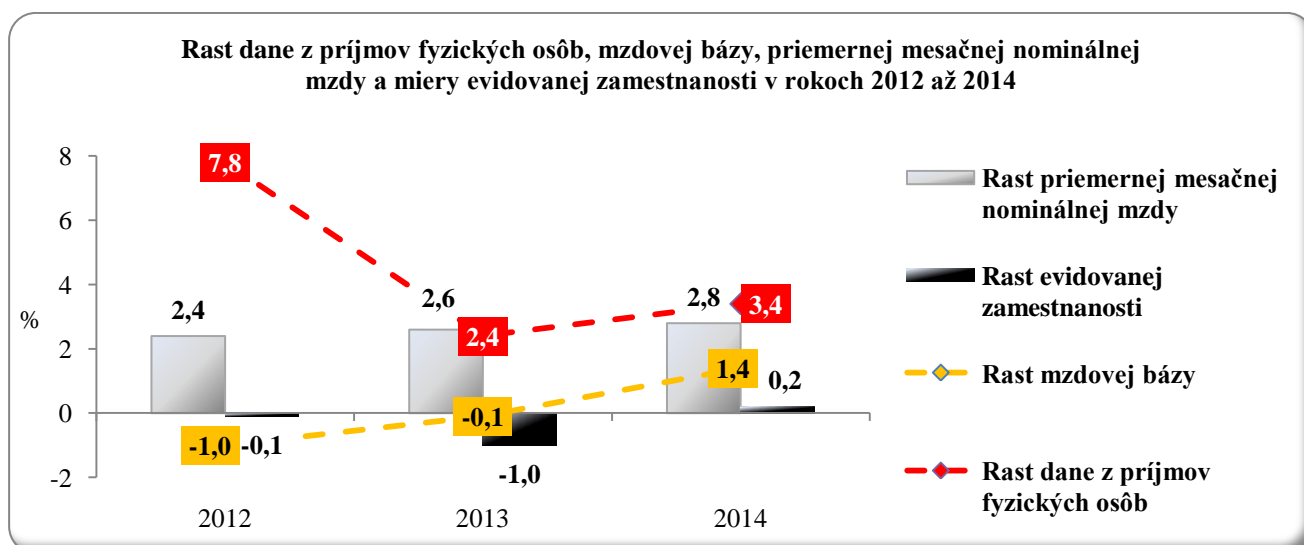
Podiel výnosov z dane z príjmov fyzických osôb do ŠR na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 v roku 2014 sa má medziročne zvýšiť o 5,8 mil. eur na úroveň 277,4 mil. eur, čo bude predstavovať 13,1 % z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb.

Podľa prognózy daňových a odvodových príjmov RVS na rok 2014 má celkový výnos dane z príjmov fyzických osôb na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 medziročne vzrásť o 65,2 mil. eur na úroveň 1 975,9 mil. eur, z toho daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti sa má zvýšiť o 66,1 mil. eur na 1 868,8 mil. eur a daň z príjmov fyzických osôb z podnikania sa má znížiť o 0,8 mil. eur na 107,1 mil. eur.

Podľa NKÚ SR v medziročnom zvýšení dane z príjmov fyzických osôb v roku 2014 sa najvýznamnejšie premietne predovšetkým zrýchlenie tempa rastu mzdovej bázy na základe medziročného zvýšenia rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca a miery evidovanej zamestnanosti v hospodárstve.

Negatívne sa vo vývoji dane z príjmov fyzických osôb v roku 2014 prejavujú podľa NKÚ SR aj legislatívne zmeny platné od roku 2013, ktoré sú zamerané na priblíženie daňovo-odvodového zaťaženia rôznych foriem práce. Tieto legislatívne zmeny zrovnoprávnili odvodové zaťaženie príjmov z dohôd o vykonaní práce a príjmov samostatne zárobkovo činných osôb s príjmami zo zamestnania a sú jedným z faktorov, ktoré budú mať vplyv na vývoj dane z príjmov fyzických osôb aj v roku 2014.

Skutočnosť rastu dane z príjmov fyzických osôb bez sankcií na konsolidovanej báze v metodike ESA 95, mzdovej bázy, priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca a miery evidovanej zamestnanosti v hospodárstve za rok 2012 a jeho prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre daňové prognózy, september 2013 a Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

V medziročnom zvýšení dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti sa podľa NKÚ SR prejaví predovšetkým vyšší rast miezd ako rast životného minima, ktoré bude od 1. januára 2014 stanovené vo výške 198,09 eura.

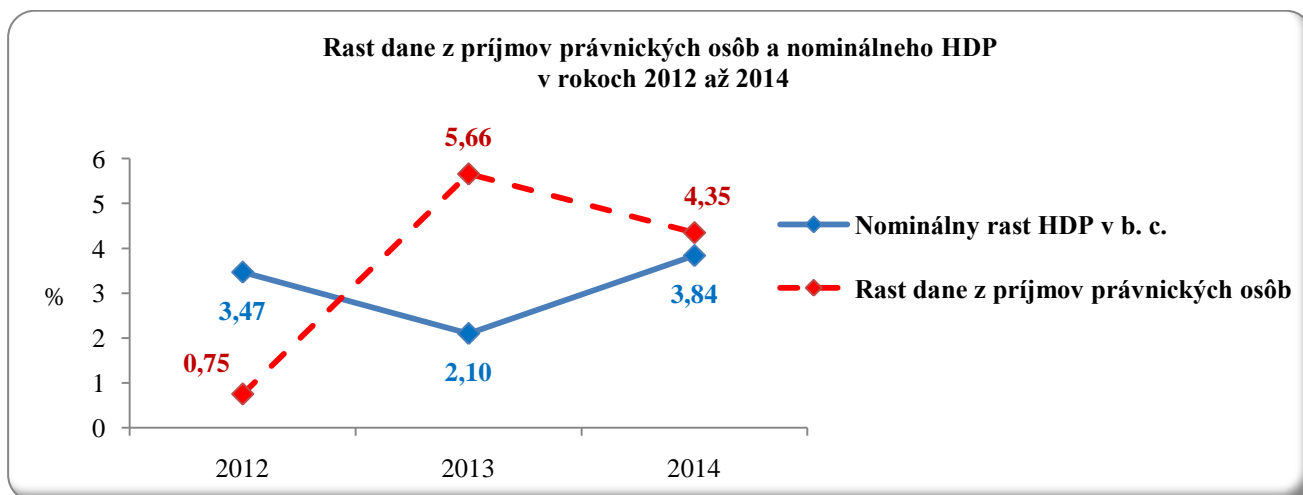
Na nízky výnos dane z príjmov fyzických osôb z podnikania v roku 2014 bude mať podľa NKÚ SR rozhodujúci vplyv okrem ochoty plnenia daňovej povinnosti zo strany samostatne zárobkovo činných osôb aj daňová povinnosť vyplývajúca z iných druhov príjmov a vyrovnanie závislej činnosti z daňového priznania typu „A“ u tých daňovníkov, ktorí sa rozhodnú podať daňové priznanie z príjmov zo závislej činnosti individuálne.

Podľa NKÚ SR vo výnose z dani z príjmov fyzických osôb v roku 2014 sa negatívne premietne aj možnosť daňovníkov poukázať 2 % zo zaplatenej dane na verejnoprospešné aktivity mimovládnych neziskových organizácií.

Daň z príjmov právnických osôb na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 v roku 2014 sa má podľa prognózy daňových a odvodových príjmov RVS medziročne zvýšiť o 76,9 mil. eur na úroveň 1 843,8 mil. eur.

Podľa NKÚ SR v medziročnom zvýšení výnosov dane z príjmov právnických osôb sa v roku 2014 pozitívne prejaví predovšetkým zvýšenie rastu nominálneho HDP, ktoré bude tlmené vplyvom daňovej optimalizácie podnikateľov v predchádzajúcom období s cieľom dosiahnutia konkurenčnej výhody a maximálneho zisku. Negatívne môže pôsobiť aj príležitosť daňovníkov poukázať 2 % zo zaplatenej dane na verejnoprospešné aktivity mimovládnych neziskových organizácií.

Skutočnosť rastu dane z príjmov právnických osôb bez sankcií na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 a nominálneho rastu HDP za rok 2012 a jeho prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre daňové prognózy, september 2013 a Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Zníženie medziročnej dynamiky rastu dane z príjmov právnických osôb pri zvýšení rastu HDP v roku 2014 je podľa NKÚ SR spojené s pokračujúcim poklesom ziskovosti podnikov.

V tejto súvislosti NKÚ SR podporuje snahu vlády zameriavať sa viac na zvyšovanie efektívnosti výberu daní a eliminovanie daňových podvodov a únikov s cieľom redukovať prijaté konsolidačné opatrenia v daňovej oblasti na celý podnikateľský sektor, čoho príkladom je na základe zlepšenia výberu daní aj uvažované zníženie sadzby dane z príjmov právnických osôb v roku

2014 z 23 % na 22 % pri súčasnom zavedení licencie pre obchodné spoločnosti, ktorú niektoré z týchto spoločnosti začnú platiť od jari 2015.

Podľa NKÚ SR len týmto spôsobom je možné v podnikateľskom prostredí vytvoriť podmienky, ktoré budú platiť pre všetkých. Je totiž nevyhnutné eliminovať tých, ktorí vedome s cieľom dosahovať lepšie ekonomické postavenie, úmyselne obchádzajú daňové predpisy, čo je mnohokrát až likvidačné pre tých, ktorí si riadne plnia svoje daňové a odvodové povinnosti.

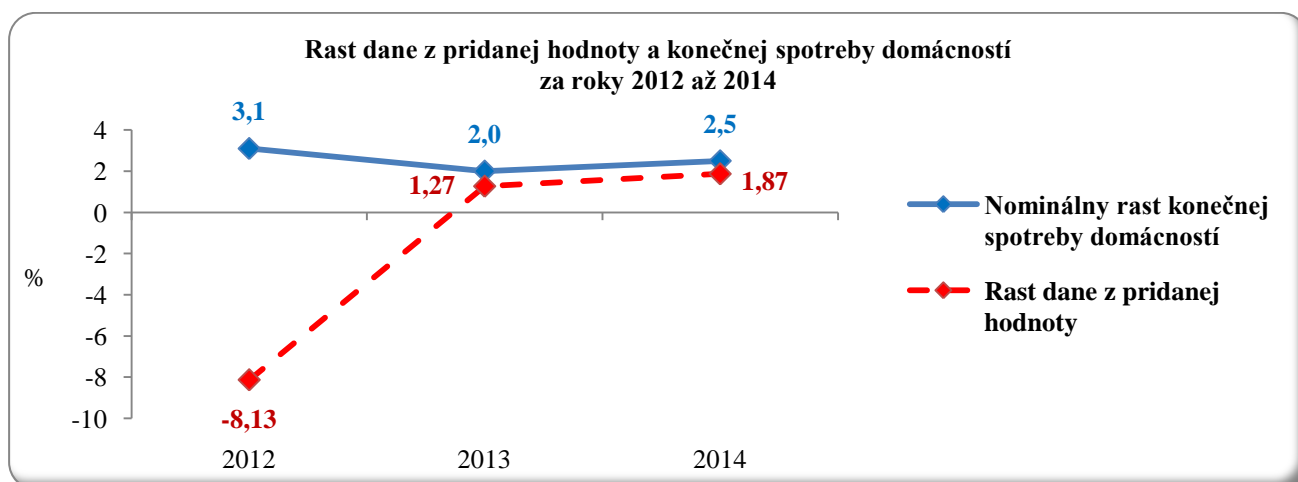
Daň z príjmov vyberaná zrážkou na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 v roku 2014 sa má medziročne znížiť o 30,5 mil. eur na úroveň 152,8 mil. eur, čo podľa NKÚ SR bude súvisieť predovšetkým s očakávaným ďalším poklesom rastu váženej priemernej úrokovej miery a znížením vplyvu licenčných poplatkov. Pozitívne sa môže prejaviť jednorazové zdanenie nerozdelených ziskov z predchádzajúceho obdobia.

Daň z pridanej hodnoty na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 v roku 2014 sa má medziročne zvýšiť o 81,9 mil. eur na úroveň 4 464,6 mil. eur, v čom sa prejaví nielen medziročné zvýšenie nominálneho rastu konečnej spotreby domácností, ale predovšetkým zvýšenie úrovne riadenia a správy daňových záležitostí a obmedzenie priestoru pre daňové úniky a rôzne daňové podvody. NKÚ SR v tejto súvislosti pozitívne hodnotí stabilizáciu situácie vo finančnej správe v priebehu roka 2013, postupnú prípravu a zabezpečovanie realizácie zjednotenia výberu daní, cla a povinných odvodov na sociálne a zdravotné poistenie prostredníctvom programu UNITAS.

Prepojenie Portálu finančnej správy a Centrálného elektronického priečinka významne prispeje k zjednodušeniu daňového systému pre verejnosť a podnikateľské subjekty. Z hľadiska úspešnosti I. etapy programu UNITAS bude dôležité spustenie paralelnej prevádzky integrovaného informačného systému finančnej správy do konca I. polroku 2014 a jeho zavedenie od 1. januára 2015. Efektívnosti a účinnosti tohto systému spolu s ďalšími vytipovanými oblasťami kontroly je zo strany NKÚ SR venovaná zvýšená pozornosť počas celej realizácie programu UNITAS.

NKÚ SR rovnako pozitívne hodnotí aj plnenie prijatých opatrení v rámci Akčného plánu boja proti daňovým podvodom, ktorý vláda schválila v roku 2012 s cieľom zvýšenia výberu predovšetkým dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní. Osobitne snahu MF SR a Finančného riaditeľstva SR postupne prijímať ďalšie opatrenia na základe zistení daňovej kontroly.

Skutočnosť rastu dane z pridanej hodnoty bez sankcií na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 a nominálneho rastu konečnej spotreby domácností za rok 2012 a jeho prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre daňové prognózy, september 2013 a Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Prognóza vývoja dane z pridanej hodnoty na rok 2014 zodpovedá očakávanému medziročnému zvýšeniu nominálnemu rastu konečnej spotreby domácností o 0,5 p. b. na úroveň 2,5 %, pričom podľa NKÚ SR je možné očakávať lepší vývoj, a to v súvislosti s plnením opatrení v rámci Akčného plánu boja proti daňovým podvodom.

Napr. zavedenie podávania kontrolného výkazu by malo podľa NKÚ SR priniesť efektívnejšiu a rýchlejšiu kontrolu daňových subjektov. Krížovou kontrolou faktúr podnikateľa s jeho obchodným partnerom by sa mali potlačiť daňové podvodné aktivity spojené s karuselovými podvodmi, machináciami s faktúrami a pod. Mali by sa tiež zlepšiť podmienky pre monitorovanie rizikových platiteľov daní.

Spotrebné dane na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 v roku 2014 sa majú medziročne zvýšiť o 3,1 mil. eur na 1 944,1 mil. eur, čo podľa NKÚ SR súvisí nielen s nižšou efektivitou ich výberu s výnimkou spotrebných daní z elektriny, uhlia a zemného plynu, ale aj s ich neschopnosťou reagovať na vývoj trhu.

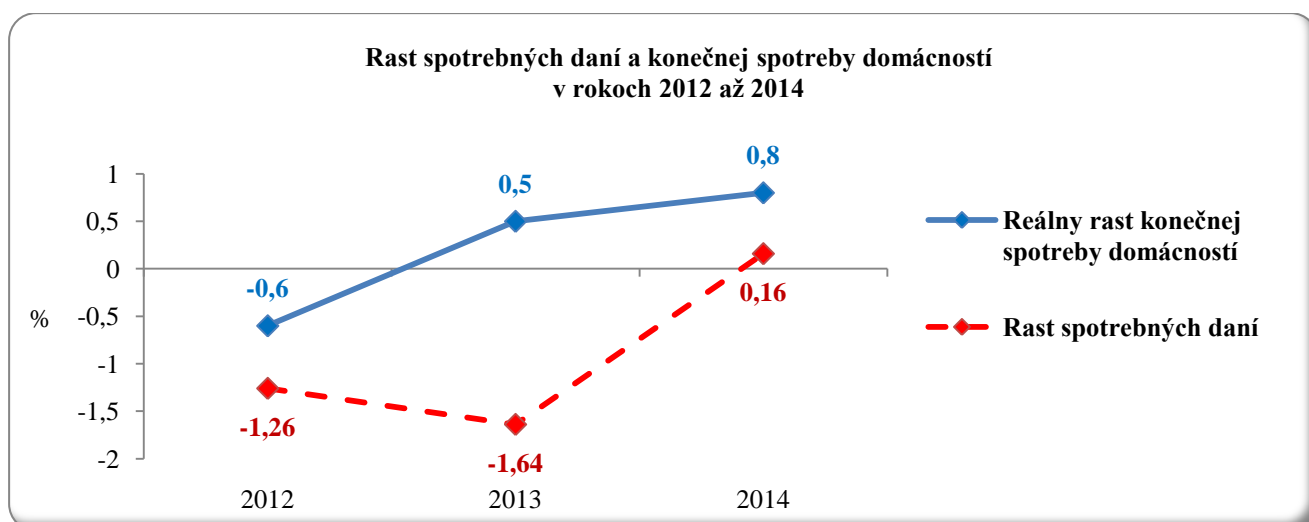
Skutočnosť štruktúry spotrebných daní na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a jej prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Prognóza			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Spotrebné dane	mil. eur	1 973,3	1 941,0	1 944,1	3,1
	% HDP	2,76	2,66	2,57	- 0,11
z toho:					
• z minerálnych olejov	mil. eur	1 036,5	1 032,3	1 030,3	- 2,0
	% HDP	1,45	1,41	1,36	- 0,05
• z liehu	mil. eur	195,0	194,0	195,0	1,0
	% HDP	0,27	0,27	0,26	- 0,01
• z piva	mil. eur	56,1	55,8	56,1	0,3
	% HDP	0,08	0,08	0,07	- 0,01
• z vína	mil. eur	4,2	4,1	4,2	0,1
	% HDP	0,01	0,01	0,01	0,00
• z tabaku a tabakových výrobkov	mil. eur	640,4	613,9	617,4	3,5
	% HDP	0,90	0,84	0,82	- 0,02
• z elektrickej energie	mil. eur	16,8	16,7	16,8	0,1
	% HDP	0,04	0,03	0,02	. 0,01
• zo zemného plynu	mil. eur	23,5	23,3	23,5	0,2
	% HDP	0,03	0,02	0,01	- 0,01
• z uhlia	mil. eur	1,0	0,8	0,8	0,00
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj. Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Z jednotlivých druhov spotrebných daní mierny medziročný pokles prognózy spotrebnej dane z minerálnych olejov v roku 2014 podľa NKÚ SR súvisí predovšetkým s dlhodobým poklesom spotreby benzínu.

Skutočnosť rastu spotrebných daní a rastu konečnej spotreby domácností za rok 2012 a jeho prognózy na roky 2013 až 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre daňové prognózy, september 2013 a Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Dane z medzinárodného obchodu a transakcií na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 v roku 2014 sa majú medziročne zvýšiť o 0,4 mil. eur na 27,5 mil. eur. Tieto dane tvoria výnosy z podielu na vybratých finančných prostriedkoch EÚ, v ktorých sa podľa NKÚ SR negatívne premietne zníženie úrovne priemernej colnej tarify v EÚ a podielu jej členských štátov na výbere ciel.

Daň z úhrad za dobývaci priestor na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 v roku 2014 sa prognózuje vo výške 1,0 mil. eur, čo podľa NKÚ SR zodpovedá úrovni roka 2013.

Skutočnosť štruktúry daňových príjmov štátnych finančných aktív na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Prognóza			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Daňové príjmy štátnych finančných aktív	mil. eur	208,1	302,1	160,9	- 141,2
	% HDP	0,29	0,41	0,21	- 0,20
z toho:					
• osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií	mil. eur	169,9	204,2	160,9	- 141,2
	% HDP	0,24	0,28	0,21	- 0,07
• osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	mil. eur	38,2	97,9	0	- 97,9
	% HDP	0,05	0,13	0,0	- 0,13
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj. Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR upozorňuje, že v tejto prognóze daňových príjmov štátnych finančných aktív nie je zahrnuté pokračovanie osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach v zmysle zákona č. 235/2012 Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach, ktoré zvýši tieto príjmy v Návrhu RVS SR na rok 2014 o 102,2 mil. eur na úroveň 263,1 mil. eur.

V prognóze štátnych finančných aktív na rok 2014 je zahrnutý aj osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií, ktorý je v zmysle zákona č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode finančných inštitúcií v znení neskorších predpisov určený na krytie prípadných kríz vo finančnom sektore a jeho ochranu. Jeho medziročný pokles v roku 2014 o 141,2 mil. eur na úroveň 160,9 mil. eur súvisí podľa NKÚ SR s očakávaným naplnením kumulatívnej hranice úhrad tohto odvodu, t. j. sumy, ktorá presiahne 750 mil. eur a zároveň dosiahne 1,45 % z celkových aktív bankového sektora SR.

Skutočnosť štruktúry daňových príjmov obcí bez sankcií na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a jej prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	Prognóza			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Daňové príjmy obcí	mil. eur	1 673,4	1 718,3	1 779,3	61,0
	% HDP	2,34	2,35	2,35	0,00
z toho:					
• daň z príjmov fyzických osôb	mil. eur	1 196,1	1 227,9	1 272,4	44,5
	% HDP	1,67	1,68	1,68	0,00
• daň z nehnuteľností	mil. eur	304,5	315,3	326,5	11,2
	% HDP	0,43	0,43	0,43	0,00
• dane za špecifické služby	mil. eur	172,2	174,7	180,0	5,3
	% HDP	0,24	0,24	0,24	0,00
• daň z úhrad za dobývací priestor	mil. eur	0,6	0,4	0,4	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj. Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Najvýznamnejší výnos v indikatívnej prognóze daňových príjmov obcí na rok 2014 tvorí podiel obcí na dani z príjmov fyzických osôb, ktorý sa má medziročne zvýšiť o 44,9 mil. eur na 1 272,4 mil. eur.

NKÚ SR v tejto súvislosti pripomína, že v zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je výnos z dane z príjmov fyzických osôb v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí vo výške 65,4 %. Prípadné preplatky a nedoplatky zistené k 31. decembru príslušného kalendárneho roka vzniknuté pri rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane podľa § 2 a 3 vyrovnávajú daňové úrady s obcami do 31. marca nasledujúceho roka.

Daň z nehnuteľností na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 v roku 2014 sa má medziročne zvýšiť o 11,2 mil. eur na 326,5 mil. eur. NKÚ SR v súvislosti s daňou z nehnuteľností, ktorej problematiku upravuje zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, pozitívne hodnotí snahu MF SR zmeniť súčasné nastavenie dane, ktoré nezohľadňuje rozdiely v hodnote nehnuteľností, resp. ich skutočnú trhovú hodnotu.

Podľa kontrolných zistení NKÚ SR MF SR v tomto období podrobne analyzuje možnosti pre zmenu existujúceho stavu a zvažuje aj možnosti vyššieho progresívneho zdaňovania majetku v závislosti od ceny a polohy nehnuteľnosti. Predmetom analýzy sú odpovede na otázky, ako napr. aké ma byť najvhodnejšie nastavenie systému ohodnocovania nehnuteľností, ako sa bude definovať spôsob a kritéria pre stanovenie efektívnych sadzieb, aké má byť nastavenie prípadnej progresivity dane a ďalších faktorov, ktoré môžu vplývať na výnos tejto dane.

Pre vývoj dane za špecifické služby, ktorá má v roku 2014 medziročne vzrásť bude podľa NKÚ dôležité, ako si obce v roku 2014 zabezpečia uplatňovanie svojich kompetencií v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Skutočnosť štruktúry daňových príjmov VÚC na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a jej prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Prognóza			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Daňové príjmy VÚC	mil. eur	533,2	552,0	570,0	18,0
	% HDP	0,75	0,76	0,75	- 0,01
z toho:					

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

• daň z príjmov fyzických osôb	mil. eur	400,5	411,2	426,1	14,9
	% HDP	0,57	0,56	0,56	0,00
• daň z motorových vozidiel	mil. eur	132,7	140,8	143,9	3,1
	% HDP	0,19	0,19	0,19	0,00
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj. Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

V indikatívnej prognóze daňových príjmov VÚC na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na rok 2014, rovnako ako v prípade obcí, rozhodujúci výnos tvorí podiel na dani z príjmov fyzických osôb, ktorý sa má medziročne zvýšiť o 14,9 mil. eur na 426,1 mil. eur. NKÚ SR rovnako ako v prípade obcí pripomína, že v zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prípadné preplatky a nedoplatky zistené k 31. decembru príslušného kalendárneho roka vzniknuté pri rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane podľa § 2 a 3 vyrovnajú daňové úrady s VÚC do 31. marca nasledujúceho roka.

Výnos dane z motorových vozidiel v roku 2014 sa má podľa prognózy daňových a odvodových príjmov RVS medziročne zvýšiť o 3,1 mil. eur na 143,9 mil. eur.

Podľa NKÚ SR indikované výnosy z podielu na dani z príjmov fyzických osôb a dane z motorových vozidiel vytvárajú spolu s nedaňovými príjmami dostatočné zdroje na zabezpečenie financovania hlavných funkcií VÚC.

Skutočnosť štruktúry daňových príjmov Rozhlasu a televízie Slovenska v metodike ESA 95 za rok 2012 a jej prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
Daňové príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska	mil. eur	72,4	71,5	70,7	- 0,8
	% HDP	0,10	0,08	0,03	- 0,05
z toho:					
• úhrada za služby verejnosti	mil. eur	72,4	71,5	70,7	- 0,8
	% HDP	0,10	0,08	0,03	- 0,05
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj. Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Daňové príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na rok 2014, v ktorých sú zahrnuté úhrady za služby verejnosti v zmysle zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, majú medziročne klesnúť o 0,8 mil. eur na 70,7 mil. eur, čo podľa NKÚ SR zásadne neovplyvní vysielanie rozhlasových a televíznych programových služieb.

Skutočnosť štruktúry daňových príjmov Environmentálneho fondu na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Prognóza		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
Odvodové príjmy Environmentálneho fondu	mil. eur	1,0	1,0	1,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
z toho:					
• daň z úhrad za uskladnenie plynov alebo kvapalín	mil. eur	1,0	1,0	1,0	0,0
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj. Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

V rozpočtovaní daňových príjmov Environmentálneho fondu na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na rok 2014 vo výške 1,0 mil. eur sú zahrnuté príjmy za uskladnenie plynov a kvapalín, ktoré sa rozpočtujú každý rok v rovnakej výške a vychádzajú zo zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

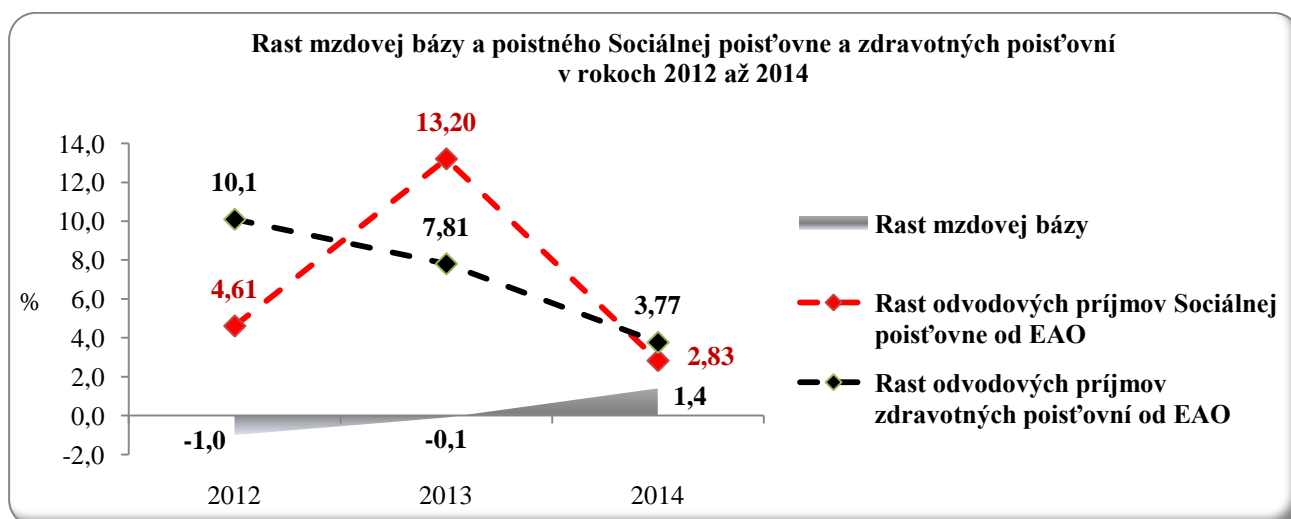
Skutočnosť štruktúry odvodových príjmov Sociálnej poisťovne v metodike ESA 95 za rok 2012 a jej prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Prognóza			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Odvodové príjmy Sociálnej poisťovne	mil. eur	4 848,7	5 678,5	5 592,5	- 86,0
	% HDP	6,78	7,78	7,38	- 0,40
z toho:					
• ekonomicky aktívne obyvateľstvo	mil. eur	4 556,2	5 210,6	5 350,4	139,8
	% HDP	6,38	7,14	7,06	-0,08
• dlžné	mil. eur	248,3	228,2	242,1	13,9
	% HDP	0,35	0,31	0,32	0,01
• transfer úspor z DSS do Sociálnej poisťovne	mil. eur	44,2	239,7	0,0	- 239,7
	% HDP	0,06	0,32	0,00	- 0,32
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

V medziročnom znížení odvodových príjmov Sociálnej poisťovne od ekonomicky aktívneho obyvateľstva z poisťného v roku 2014 o 86,0 mil. eur na 5 592,5 mil. eur sa podľa NKÚ SR premietnu nielen legislatívne zmeny schválené v roku 2013, ale predovšetkým zlepšenie rastu mzdovej bázy na základe medziročného zvýšenia rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca a miery evidovanej zamestnanosti v hospodárstve.

Skutočnosť rastu mzdovej bázy a poisťného Sociálnej poisťovne od ekonomicky aktívneho obyvateľstva z poisťného, vrátane dlžného na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho prognózy na rok 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Výbor pre daňové prognózy, september 2013 a Návrh RVS SR na roky 2012 až 2014

V roku 2013 výrazné zvýšenie odvodových príjmov Sociálnej poisťovne z poisťného od ekonomicky aktívneho obyvateľstva, vrátane dlžného poisťného, súviselo výlučne so zvýšením a zosúladením maximálneho vymeriavacieho základu, zavedením odvodov z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a s ďalšími legislatívnymi zmenami. Pozitívne dopady niektorých z týchto legislatívnych zmien sa podľa NKÚ SR čiastočne prejavujú aj v roku 2014.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Prognóza odvodových príjmov Sociálnej poisťovne na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na rok 2014 podľa NKÚ SR zohľadňuje vývoj v predchádzajúcich rokoch a očakávanú skutočnosť hospodárenia v roku 2013, pričom vychádza zo všetkých dostupných relevantných údajov.

Transfer zo ŠR na krytie deficitu účtu dôchodkového poistenia sa v roku 2014 medziročne zvýši o 347,5 mil. eur na 1 062,0 mil. eur a poistné platené štátom o 6,8 mil. eur na 241,2 mil. eur, čo podľa NKÚ SR vytvára predpoklad dostatku zdrojov na zabezpečenie platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne v súvislosti s plnením jej obligatórnych výdavkov, ktoré súvisia s plnením príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Skutočnosť štruktúry odvodových príjmov zdravotných poisťovní na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a jej prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Prognóza			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Odvodové príjmy zdravotných poisťovní	mil. eur	2 426,3	2 615,9	2 714,6	98,7
	% HDP	3,40	3,58	3,58	0,00
z toho:					
• ekonomicky aktívne obyvateľstvo	mil. eur	2 426,3	2 615,9	2 714,6	98,7
	% HDP	3,40	3,58	3,58	0,00
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

V medziročnom zvýšení odvodových príjmov zdravotných poisťovní z poistného na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 o 98,7 mil. eur na 2 714,6 mil. eur v roku 2014 sa podľa NKÚ SR premietne rovnako ako v prípade Sociálnej poisťovne predovšetkým zlepšenie rastu mzdovej bázy s miernym príspevkom legislatívnych zmien z roku 2013, čo dokumentuje graf skutočnosti rastu mzdovej bázy a poistného Sociálnej poisťovne od ekonomicky aktívneho obyvateľstva z poistného, vrátane dlžného na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a prognózy na rok 2013 a 2014.

Prognóza odvodových príjmov zdravotných poisťovní na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na rok 2014 podľa NKÚ SR zohľadňuje vývoj verejného zdravotného poistenia v predchádzajúcich rokoch a očakávanú skutočnosť hospodárenia v roku 2013, pričom vychádza zo všetkých dostupných relevantných údajov.

Z hľadiska plnenia úloh verejného zdravotníctva v roku 2014, však pri úrovni prognózovaných zdrojov bude podľa NKÚ SR nevyhnutné zamerať pozornosť nielen na dosahovanie čo najvyššej efektívnosti výdavkov na zdravotnú starostlivosť bez ohrozenia dostupnosti a kvality liečby, ale predovšetkým na zastavenie zadlžovania zdravotníckych zariadení.

Prognóza daňových a odvodových príjmov RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na rok 2014 sa premietne aj vo vývoji daňovo-odvodového zaťaženia, ktoré sa meria ukazovateľom daňovej kvóty II.

Ukazovateľ daňovej kvóty II vyjadruje, aká vysoká je miera zdanenia, resp. aký podiel majú zaplatené dane a povinné odvody na sociálne a zdravotné poistenie na tvorbe hrubého domáceho produktu. V skutočnosti predstavuje podiel HDP, ktorý sa prerozdeľuje prostredníctvom RVS.

Skutočnosť daňovo-odvodového zaťaženia na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a prognózy na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Prognóza			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Daňová kvóta II	mil. eur	18 236	19 547	19 634	87
	% HDP	25,52	26,78	25,91	- 0,87
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2014 až 2016

Daňovo-odvodové zaťaženie na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 sa má v roku 2014 znížiť o 0,87 p. b. na úroveň 25,91 %, čo bude jednou z najnižších daňových kvót v EÚ a podľa NKÚ SR nevytvára prebytočný priestor pre financovanie verejnej správy. Prípadné riziko z nerovnováhy medzi efektívnosťou daňovo-odvodového systému a udržaním kvantity a kvality plnenia úloh verejnej správy však bude eliminované vládny programom ESO.

Podľa NKÚ SR riešenie problematiky daňovo-odvodového systému si vyžaduje odbornú diskusiu a otvorený dialóg medzi vládou a všetkými zainteresovanými stranami. Jeho výsledkom by mal byť taký daňovo-odvodový systém, ktorý by nemal brániť efektívnej alokácii zdrojov, mal by byť relatívne jednoduchý a nenákladný z hľadiska správy, schopný pružne a v niektorých prípadoch automaticky reagovať na zmeny ekonomických podmienok, spravodlivý pri zdaňovaní rôznych skupín obyvateľstva a mal by všetkým občanom umožniť prehľad o tom, koľko a kam platia, aby výsledok zodpovedal ich skutočným očakávaniam.

2.4 Stanovisko k východiskovému rámcu na zostavenie Návrhu RVS SR na rok 2014

NKÚ SR konštatuje, že Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016 je vypracovaný v súlade s jednotnou metodikou ESA 95, ktorá je upravená príručkou „Európsky systém účtov – ESA 95 v prílohe Nariadenia rady ES č. 2223/96. Táto metodika poskytuje reálny pohľad na hospodárenie verejného sektora a zároveň umožňuje medzinárodné porovnanie.

Podľa metodiky ESA 95:

- pri uplatňovaní princípu časového rozlíšenia sa toky rozpočtovaných príjmov a výdavkov na akruálnej báze zaznamenávajú na základe zásady zachytenia operácie v čase, keď je ekonomická hodnota vytvorená, transformovaná alebo likvidovaná, alebo vtedy, keď nároky a záväzky vznikajú, sú transformované, poprípade zrušené, t. j. každá príjmová alebo výdavková operácia je tak zachytená v čase vzniku a nie vtedy, keď je hotovostne realizovaná, pričom pri aktualizácii daňových príjmov a príjmov zo sociálneho zabezpečenia sa používa metóda časového posunu hotovostného plnenia,
- v bilancii príjmov a výdavkov verejnej správy bežného roka rozpočtovanej na akruálnej báze sú oproti hotovostnému princípu vylúčené akékoľvek finančné operácie, ako napr. prijaté úvery, príjmy z návratných finančných výpomocí, poskytovanie úverov a pôžičiek, účasť na majetku, splácanie istiny a pod,
- jednotlivé kapitoly ŠR a ostatné subjekty verejnej správy sú zapísané v registri organizácií, ktorý je vedený Štatistickým úradom SR.

Hlavným fiškálnym cieľom východiskového rámca Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 je znížiť v roku 2014 podiel salda RVS na HDP na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na úroveň - 2,83 % a následne v roku 2015 na - 2,57 % a v roku 2016 na - 1,50 %.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Základné parametre východiskového rámca RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a ich predikcia na roky 2013 a 2014 podľa Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Zmena
		2012	2013	2014	2014 – 2013
Príjmy RVS	mil. eur	23 650,7	25 435,7	25 731,0	295,3
	% HDP	33,10	34,20	33,96	- 0,24
Výdavky RVS	mil. eur	26 757,6	27 622,2	27 875,4	253,2
	% HDP	37,44	37,14	36,81	- 0,33
Saldo RVS, resp. čisté pôžičky poskytnuté/prijaté	mil. eur	- 3 106,9	- 2 186,5	- 2 144,4	42,1
	% HDP	-4,35	- 2,94	-2,83	0,11
z toho:					
Saldo ŠR	mil. eur	- 3 701,4	- 2 186,5	- 2 495,7	
	% HDP	- 5,18	- 2,94	- 3,29	- 0,35
Prebytok súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy	mil. eur	594,5	562,0	351,3	- 210,7
	% HDP	0,83	0,76	0,46	- 0,30
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	74 371,8	75 772,5	1 400,7

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR v súvislosti so základnými parametrami Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 upozorňuje na prechod zo súčasnej metodiky ESA 95 na revidovanú ESA 2010 v priebehu roka 2014, a to už v súvislosti s vykazovaním výsledkov hospodárenia RVS za rok 2013.

Podstatné zmeny v rámci novej revidovanej metodiky ESA 2010, ktoré sú podrobnejšie popísané v úvode tejto časti stanoviska, môžu podľa NKÚ SR ovplyvniť nielen vykázanie skutočného salda RVS, ale aj hrubého dlhu verejnej správy za rok 2014. To je potrebné brať na zreteľ predovšetkým v súvislosti so zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a procedúrami Paktu stability a rastu.

NKÚ SR nemá zásadné výhrady k základným parametrom východiskového rámca RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 na rok 2014.

V príjmovej časti Návrhu RVS SR na rok 2014 NKÚ SR očakáva, že vláda bude pokračovať v úsilí efektívnej a účinnej realizácie Akčného plánu na boj proti daňovým podvodom a únikom a tým zlepši daňovú disciplínu a výber daní. K posilneniu plnenia príjmov by mal prispieť aj uvažovaný predaj nepotrebného majetku a zefektívnenie činnosti v spoločnostiach, v ktorých štát vykonáva akcionárske práva.

S príjmami Návrhu RVS SR na rok 2014 súvisia daňové výdavky, ktoré sú v zákone č. 493/2011 Z. z. o dlhodobej udržateľnosti definované ako položky, ktoré znižujú príjem RVS z daní a z poistného a príspevkov do poistných fondov. Ide teda o zníženie týchto položiek z vyčíslenia odchýlok medzi platným daňovým systémom a daňovým systémom, ktorý by neobsahoval žiadne výnimky zo základu dane, oslobodenia príjmov, odpočítateľné položky, znížené sadzby, daňové bonusy a iné daňové úľavy.

Podľa NKÚ SR uvedená definícia nie je jednoznačná napr. z hľadiska metodiky spôsobu ich vyčíslenia pri obmedzenej dostupnosti niektorých údajov. Jednotná metodika nie je upravená ani v rámci EÚ napriek tomu, že Smernica Rady EÚ č. 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce ukladá povinnosť členským štátom publikovať svoje daňové výdavky. Aj z tohto dôvodu sú daňové výdavky v Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 odhadnuté len orientačne na základe opatrení s rozhodujúcim rozpočtovým vplyvom.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Skutočnosť štruktúry orientačného odhadu daňových výdavkov na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a jej odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rožpočet			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Orientačný odhad daňových výdavkov	mil. eur	1 198,6	983,2	992,0	8,8
	% HDP	1,68	1,35	1,31	- 0,04
z toho:					
• daň z príjmov fyzických osôb	mil. eur	364,7	364,3	365,3	1,0
	% HDP	0,51	0,50	0,48	- 0,02
• daň z príjmov právnických osôb	mil. eur	109,8	125,9	130,5	4,6
	% HDP	0,15	0,17	0,17	0,00
• daň z pridanej hodnoty	mil. eur	143,2	145,0	147,7	2,7
	% HDP	0,20	0,20	0,20	0,00
• spotrebné dane	mil. eur	129,6	127,0	124,7	- 2,3
	% HDP	0,18	0,17	0,17	0,00
• daň z nehnuteľností	mil. eur	15,5	16,1	16,7	0,6
	% HDP	0,02	0,02	0,02	0,00
• sociálne poistenie	mil. eur	220,7	86,8	91,3	4,5
	% HDP	0,31	0,12	0,12	0,00
• verejné zdravotné poistenie	mil. eur	215,0	118,3	115,9	- 2,4
	% HDP	0,30	0,16	0,15	- 0,01
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

MF SR v rámci orientačného odhadu daňových výdavkov zahrnul nielen opatrenia s najväčším rozpočtovým vplyvom, ktoré znižujú príjmy z daní a z poistného a príspevkov platených do poistných fondov, ale aj negatívne daňové výdavky.

Skutočnosť štruktúry orientačného odhadu daňových výdavkov, vrátane negatívnych daňových výdavkov na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rožpočet			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Orientačný odhad daňových výdavkov, vrátane negatívnych daňových výdavkov	mil. eur	1 135,0	813,7	816,4	2,7
	% HDP	1,59	1,11	1,08	- 0,03
z toho:					
• daňové výdavky	mil. eur	1 198,6	983,2	992,0	8,8
	% HDP	1,68	1,35	1,31	- 0,04
• negatívne daňové výdavky	mil. eur	- 63,4	- 169,5	- 175,6	- 6,0
	% HDP	- 0,09	- 0,23	- 0,23	0,00
v tom:					
• sociálne poistenie	mil. eur	- 63,4	- 169,5	- 175,6	- 6,0
	% HDP	- 0,09	- 0,23	- 0,23	0,00
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Podľa NKÚ SR pozitívny vývoj daňových výdavkov v rokoch 2013 a 2014 potvrdzuje správnosť daňovej politiky vlády, ktorá v roku 2012 v rámci konsolidácie verejných financií prijala viacero účinných opatrení, a to predovšetkým v oblasti uplatňovania nezdaniteľných častí základov niektorých daní a obmedzenia zvýhodnení poistného a príspevkov platených do poistných fondov.

Vo výdavkovej časti Návrhu RVS SR na rok 2014 NKÚ SR očakáva, že vláda vyvinie dostatočné úsilie na zefektívnenie a zvýšenie účinnosti čerpania finančných prostriedkov

predovšetkým v Sociálnej poisťovni, verejnom zdravotnom poistení a v územnej samospráve, a to aj napriek tomu, že v týchto subjektoch verejnej správy má vláda obmedzený vplyv.

Pri čerpaní výdavkov ŠR bude podľa NKÚ SR potrebné zabezpečiť dostatok zdrojov predovšetkým pre financovanie rozvoja dopravnej infraštruktúry a ďalších výdavkov, ktoré budú podporovať ekonomický rast. V tejto súvislosti bude dôležité, aby vláda venovala vyššiu pozornosť správnej implementácii všeobecne záväzných právnych predpisov o verejnom obstarávaní.

NKÚ SR pozitívne hodnotí, že vláda v Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 deklaruje zabezpečiť udržateľným spôsobom zníženie podielu salda RVS na HDP v metodike ESA 95 v roku 2016 na úroveň - 1,5 % a tým stabilizovať úroveň hrubého dlhu verejnej správy. Fiškálne ciele vlády rešpektujú tak slovenské, ako aj európske rozpočtové pravidlá a sú v súlade s odporúčaniami Európskej komisie a Rady EÚ.

Kľúčovým rizikom plnenia fiškálnych cieľov v roku 2014 je podľa NKÚ SR predovšetkým prípadné zhoršenie faktorov vonkajšieho ekonomického prostredia, čo by malo nepriaznivý vplyv nielen na výšku salda RVS, ale aj na výšku hrubého dlhu verejnej správy.

2.5 Stanovisko k hrubému dlhu verejnej správy

Podľa Príručky deficitu a dlhu verejnej správy metodiky ESA 95 hrubý dlh verejnej správy tzv. maastrichtský dlh predstavuje konsolidovaný súčet všetkých nesplatených záväzkov sektora verejnej správy ku koncu roka v menovitej nominálnej hodnote rovnajúcej sa zmluvne dohodnutej sume, ktorú bude musieť verejná správa zaplatiť veriteľom v deň splatnosti. Nesplatené záväzky, zásadne bez záväzkov z nesplatených úrokov, predstavujú prijaté vklady, emitované cenné papiere iné ako akcie okrem finančných derivátov a prijaté pôžičky vrátane imputovaných pôžičiek, ktoré sa rovnajú hodnote majetku nadobudnutého prostredníctvom finančného lízingu.

Hrubý dlh verejnej správy je rozhodujúcim ukazovateľom mapujúcim vývoj zadlženia verejnej správy pre účely procedúry nadmerného deficitu. Ukazovateľ podielu hrubého dlhu verejnej správy na HDP je jedným z maastrichtských kritérií používaných pri hodnotení kvality verejných financií krajín EÚ.

Vláda po zvýšení rastu hrubého dlhu verejnej správy v rokoch 2008 až 2013 prijala už v Návrhu RVS SR na roky 2013 až 2015 opatrenia na fiškálnu konsolidáciu, k čomu prispelo najmä prijatie ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti. Tieto opatrenia, ktoré sa dotýkajú príjmovej aj výdavkovej strany rozpočtu, sú zamerané na medziročné znižovanie podielu deficitu na HDP a v strednodobom horizonte majú zabezpečiť postupný pokles podielu hrubého dlhu verejnej správy na HDP a tým aj dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Skutočnosť hrubého dlhu verejnej správy a jeho podielu na HDP v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho predikcie na roky 2013 a 2014 podľa odhadov Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Predikcia		Rozdiel 2014 – 2013
			2013	2014	
Hrubý dlh verejnej správy	mil. eur	37 245	39 600	43 024	+ 3 424
Podiel dlhu verejnej správy na HDP	% HDP	52,1	54,3	56,8	+ 2,5

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Hrubý dlh verejnej správy má podľa odhadov MF SR dosiahnuť ku koncu roka 2014 maximálnu úroveň 56,8 % z HDP, čo bude pod úrovňou referenčnej hodnoty maastrichtského kritéria stanoveného na 60,0 % z HDP. Tento vývoj znamená prekročenie niektorých hraníc definovaných ústavným zákonom č. 493/2911 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v čl. 12 odsek 4 a 5 prechodných ustanovení, účinných do 31. decembra 2017.

Podľa článku 12 ods. 4 citovaného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, ak výška hrubého dlhu verejnej správy dosiahne 53 % podielu na HDP a zároveň nedosiahne 55 % podielu na HDP, tak potom:

- vláda predloží na rokovanie NR SR návrh opatrení, ktorými navrhne zabezpečiť zníženie hrubého dlhu verejnej správy,
- znížia sa platy členov vlády na úroveň ich platov v roku predchádzajúcom rozpočtovom roku, ak ich platy v roku v predchádzajúcom rozpočtovom roku boli nižšie, zníženie platov sa vykoná na obdobie od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po zverejnení výšky hrubého dlhu verejnej správy až do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bola zverejnená výška hrubého dlhu verejnej správy nižšia ako 53 % podiel na HDP.

Podľa článku 12 ods. 5 zákona o rozpočtovej zodpovednosti, ak výška hrubého dlhu verejnej správy dosiahne 55 % podielu na HDP a zároveň nedosiahne 57 % podielu na HDP, okrem realizácie postupu podľa článku 12 odseku 4 citovaného zákona:

- MF SR viaže od prvého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po zverejnení výšky hrubého dlhu verejnej správy výdavky ŠR vo výške 3 % z celkových výdavkov ŠR schválených zákonom o ŠR na príslušný rozpočtový rok znížených o výdavky na správu štátneho dlhu, o prostriedky EÚ, prostriedky ŠR na financovanie spoločných programov SR a EÚ, odvody do EÚ, transfery Sociálnej poisťovni a o výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami; ak výška hrubého dlhu verejnej správy dosahuje 55 % podielu na HDP a viac neustále počas viacerých po sebe nasledujúcich rozpočtových rokov, viazanie sa vykoná vždy len v prvom rozpočtovom roku, v ktorom výška hrubého dlhu verejnej správy dosiahla túto úroveň,
- nie je možné poskytovať prostriedky z rezervy predsedu vlády a rezervy vlády,
- vláda nesmie predložiť NR SR taký návrh RVS, ktorý obsahuje medziročný nominálny rast konsolidovaných výdavkov verejnej správy oproti RVS na predchádzajúci rozpočtový rok, okrem výdavkov na správu štátneho dlhu, prostriedkov EÚ, prostriedkov ŠR na financovanie spoločných programov SR a EÚ, odvodov do EÚ a okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami; ak vláda takýto návrh RVS už predložila, je povinná stiahnuť ho z rokovania NR SR a do 30 dní predložiť návrh RVS v súlade s uvedenou podmienkou,
- obec a VÚC sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov SR a EÚ.

Ústavný zákon č. 493/2911 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti popri jasne definovaných pravidlách, z ktorých najvýznamnejší je limit pre hrubý dlh verejnej správy, zlepšuje aj transparentnosť v rozpočtovom procese, vo vyhodnocovaní skutočného hospodárenia verejnej správy a má za cieľ dosiahnuť dlhodobú udržateľnosť hospodárenia SR.

Podľa NKÚ SR vývoj hrubého dlhu verejnej správy a dodržiavanie zákona o rozpočtovej zodpovednosti však obmedzujú možnosti pri veľmi priaznivých podmienkach na finančných trhoch emitovať väčšie objemy dlhopisov za účelom vytvorenia väčšej hotovostnej rezervy.

Odhad príspevkov hlavných faktorov k vývoju štátneho dlhu v roku 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Na medziročné nominálne zvýšenie hrubého dlhu verejnej správy o 3 424 mil. eur na 43 024 mil. eur ku koncu roka 2014 bude mať podľa NKÚ SR negatívny vplyv rozpočtované saldo ŠR na hotovostnej báze vo výške - 3 386 mil. eur, ďalej úvery obcí a VÚC vo výške 38 mil. eur, záväzky voči Európskemu nástroju finančnej stability v sume 95 mil. eur a vklady do Európskeho mechanizmu pre stabilitu vo výške 132 mil. eur. Pozitívne sa prejavujú prostriedky Štátnej pokladnice pre financovanie potrieb štátu vo výške 177 mil. eur a rozdiel medzi emisným diskontom a diskontom pri splatení dlhopisov vo výške 48 mil. eur

Skutočnosť štruktúry hrubého dlhu verejnej správy za rok 2012 a jeho predikcie na roky 2013 a 2014 podľa údajov Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Predikcia		Rozdiel 2014 – 2013
			2013	2014	
Hrubý dlh verejnej správy	% HDP	52,1	54,3	56,8	2,5
v tom:					
1. štátny dlh	% HDP	48,2	49,6	51,9	2,3
2. dlh ostatných subjektov verejnej správy	% HDP	1,5	1,3	1,3	0,0
3. podiel SR na dlhu EFSF	%HDP	2,1	2,6	2,7	0,1
4. vklad do ESM	%HDP	0,4	0,7	0,9	0,2

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Rozhodujúci podiel vo výške 97,1 % na hrubom dlhu verejnej správy na konsolidovanej báze v metodike ESA 95, predstavoval dlh ústredných rozpočtových organizácií, ktorý k 31.12.2012 dosiahol úroveň 36 167 mil. eur.

Vývoj štátneho dlhu v rokoch 2012 až 2014 dokumentuje tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Predikcia		Rozdiel 2014 – 2013
			2013	2014	
Štátny dlh	mil. eur	36 167	38 629	42 015	3 386
Štátna pokladnica	mil. eur	3 681	4 708	5 348	640
Vklady v bankách	mil. eur	-2 834	-3 268	-3 765	-497
Čisté štátne záväzky	mil. eur	39 847	43 337	47 363	4 026

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Za účelom zabezpečenia transparentného, obozretného a nákladovo úsporného spôsobu likvidity štátneho dlhu a prístupu na finančný trh za predpokladu udržateľnej a akceptovateľnej úrovne rizík štátneho dlhu sú definované parametre refinančných a úrokových rizík štátneho dlhu.

Refinančné riziko predstavuje riziko, že štát si nedokáže požičať na krytie štátneho dlhu k dátumu splatnosti alebo si dokáže požičať iba za relatívne nevýhodných podmienok.

Úrokové riziko predstavuje riziko, že v dôsledku nepriaznivého vývoja úrokových sadzieb sa zvýšia úrokové náklady štátneho dlhu s negatívnym dopadom na deficit ŠR.

Vývoj ukazovateľov refinančného rizika a úrokového rizika k 31.12.2011, 31.12.2012 a k 30.09.2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Dátum	Refinancovanie v 1 roku [%] optimum 25 %	Zmena úroku v 1 roku [%] optimum 25 %	Refinancovanie v 5 rokoch [%] optimum 65 %	Zmena úroku v 5 rokoch [%] optimum 65 %
31.12.2011	17,29 %	27,72 %	59,60 %	59,64 %
31.12.2012	13,32 %	20,26 %	59,27 %	59,31 %
30.09.2013	9,79 %	19,26 %	45,56 %	46,75 %

Zdroj: Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity, október 2013

Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti do jedného roka bola stanovená na úrovni 25,0 % zahrnutých záväzkov splatných do jedného roka k celkovým zahrnutým záväzkom a k 30.09.2013 vykazovala hodnotu 9,79 %. Táto hodnota do piatich rokov bola stanovená na úrovni 65,0 % zahrnutých záväzkov splatných do piatich rokov k celkovým zahrnutým záväzkom a k 30.09.2013 vykazovala hodnotu 45,56 %.

NKÚ SR na základe predpokladaného vývoja napr. finančných trhov, zadĺženia, emisnej politiky a pod. očakáva v roku 2014 mierne zhoršovanie ukazovateľov a v tejto súvislosti mierne zväčšovanie rizika refinancovania a znižovanie relatívnych nákladov spojených s refinancovaním štátneho dlhu najmä ku koncu roka 2014 oproti skutočnosti k 30.09.2013.

Hodnota úrokového rizika kumulatívnej splatnosti do jedného roka bola stanovená na úrovni 25,0 % zahrnutých záväzkov splatných do jedného roka k celkovým zahrnutým záväzkom a k 30.09.2013 vykazovala hodnotu 19,26 %. Táto hodnota do piatich rokov bola stanovená na úrovni 65,0 % zahrnutých záväzkov splatných do piatich rokov k celkovým zahrnutým záväzkom a k 30.09.2013 vykazovala hodnotu 46,75 %.

NKÚ SR rovnako ako v prípade refinančného rizika v súvislosti s vývojom na finančných trhoch, zadĺžením, emisnou politikou a pod. očakáva v roku 2014 mierne zhoršovanie úrokového rizika a znižovanie relatívnych úrokových nákladov spojených s financovaním štátneho dlhu ku koncu roka 2014 oproti skutočnosti k 30.09.2013.

Dodržiavanie limitov ukazovateľov refinančného a úverového rizika v roku 2014 bude podľa NKÚ SR úzko súvisieť aj s vývojom priemernej splatnosti celého portfólia štátnych dlhopisov a úverov a ich durácie, ktorá predstavuje mieru citlivosti cien dlhopisov na zmenu úrokovej miery a priemernej doby predchádzajúcej platbám do splatnosti jednotlivých dlhopisov.

Podľa údajov Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity záväzky štátu, t. j. štátne dlhopisy, štátne pokladničné poukážky a úvery bez záväzkov voči Európskemu nástroju finančnej stability ku koncu roka 2014 sa medziročne zvýšia približne o 3,94 mld. eur na úroveň 40,62 mld. eur. Predpokladaná priemerná splatnosť záväzkov štátu ku koncu roka 2014 sa medziročne predĺži o 0,3 roka na úroveň

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

6,1 roka. Predpokladaná priemerná dĺžka záväzkov štátu ku koncu roka 2014 sa medziročne zníži o 0,21 roka na 5,08 roka.

Z hľadiska eliminácie refinančného rizika štátneho dlhu a zníženia citlivosti na zmenu trhových úrokových sadzieb v roku 2014 bude podľa NKÚ SR dôležité za predpokladu dodržiavania základných parametrov refinančného a úverového rizika predlžovať dĺžku a rozkladať splatnosť portfólia štátnych dlhopisov a úverov na dlhšie obdobie, čo by malo umožniť celkové zlepšenie podmienok krytia štátneho dlhu a prispieť k stabilizácii výdavkov ŠR na jeho obsluhu.

Skutočnosť štruktúry dlhového portfólia s pohyblivou a fixnou úrokovou sadzbou k 31.12.2012 a predikcie k 31.12.2013 a 31.12.2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	2012	%	Predikcia			
			2013	%	2014	%
Fixná úroková sadzba	30 129 527 401	87,70	33 392 648 087	91,04	37 154 229 410	91,47
Pohyblivá úroková sadzba	4 224 586 695	12,30	3 286 752 452	8,96	3 466 959 267	8,53
Závazky štátu celkom	34 354 114 096	-	36 679 400 539	-	40 621 188 677	-

Zdroj: Agentúra pre riadenie dlhu a likviditu, október 2013

Odhadované údaje o rozdelení záväzkov štátu bez Európskeho nástroja finančnej stability na roky 2013 a 2014 budú podľa NKÚ SR závisieť od situácie na finančných trhoch, vývoja schodku RVS, spätných nákupov štátnych cenných papierov a od výsledkov celkového hospodárenia štátu.

Skutočnosť celkovej potreby finančných prostriedkov na splácanie štátneho dlhu a krytie deficitu ŠR za rok 2012 a jej predikcie na roky 2013 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Predikcia		Rozdiel 2014 – 2013
			2013	2014	
Saldo ŠR na hotovostnej báze	mil. eur	- 3 811	- 2 284	- 3 386	- 1 102
Splatný štátny dlh	mil. eur	4 047	5 286	4 090	- 1 196
Celková finančná potreba MF SR	mil. eur	7 858	7 570	7 476	- 94

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Na základe rozpočtovania salda ŠR na hotovostnej báze a odhadu splatného štátneho dlhu rok 2014 si bude musieť vláda za účelom ich krytia požičať na finančných trhoch sumu 7 476 mil. eur.

Základným predpokladom tvorby rozpočtu nákladov štátneho dlhu sú očakávané úrokové sadzby na finančnom trhu, ktoré sú prerokovávané Výborom pre makroekonomické prognózy. Celkové zaťaženie verejných financií úrokovými nákladmi sa sleduje na hotovostnom princípe ako aj akruálnym spôsobom (časové rozlíšenie) zodpovedajúcim nákladom na daný kalendárny rok, a to bez ohľadu na to, či sa úroky vyplatia v danom roku alebo až v ďalších rokoch.

Podľa NKÚ SR aktuálne sledovanie a vykazovanie aktuálnych nákladov presnejšie odzrkadľuje reálne náklady štátu na dlhovú službu v jednotlivých rokoch.

Skutočnosť nákladov štátneho dlhu na aktuálnej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a ich predikcie na roky 2013 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Predikcia		Rozdiel 2014 – 2013
			2013	2014	
Náklady štátneho dlhu na aktuálnej báze	mil. eur	1 255,8	1 375,7	1 403,0	27,3
z toho:					
• úroky a diskont cenných papierov štátu, vrátane nákladov na finančné operácie štátneho dlhu	mil. eur	1 148,8	1 259,3	1 269,5	10,2

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Predikcia		Rozdiel 2014 – 2013
			2013	2014	
• úroky z prijatých vládnych úverov	mil. eur	54,5	60,0	60,1	0,1
• poplatky	mil. eur	11,8	16,0	31,5	15,5
• úroky platené štátnou pokladnicou (refinančný systém)	mil. eur	40,7	40,4	41,9	1,5

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

V medzioročnom zvýšení akruálnych nákladov štátneho dlhu v roku 2014 sa majú najvýraznejšie prejavovať predpokladané poplatky, úroky a diskont cenných papierov štátu, vrátane nákladov na finančné operácie štátneho dlhu, čo bude závisieť od vývoja úrokových sadzieb a ratingového postavenia Slovenska na finančných trhoch. Pri akruálnom vykazovaní nákladov štátneho dlhu sú do hodnoty týchto nákladov v danom roku zahrnuté všetky položky bez ohľadu na rok, v ktorom boli uhradené.

V súvislosti s vykazovaním nákladov štátneho dlhu na hotovostnom princípe bol v roku 2012 zavedený tzv. saldo účet, v ktorom sa uvádzajú len čisté výdavky, t. j. rozpočtované výdavky zmenšené o príjmy.

Skutočnosť nákladov štátneho dlhu na hotovostnej báze za rok 2012 a ich predikcie na roky 2013 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Predikcia		Rozdiel 2014 – 2013	
			2013	2014		
Hotovostný Princíp	ŠR - transfer na saldo účet	tis. eur	1 248 183	1 255 942	1 397 819	141 877
	ŠR - poplatky	tis. eur	353	355	355	0
	Spolu v rozpočte kapitoly Všeobecná pokladničná správa	tis. eur	1 248 536	1 256 297	1 398 174	141 877
Saldo účet	Príjmy z finančných operácií Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity	tis. eur	0	8 460	7 528	- 932
Náklady na štátny dlh spolu		tis. eur	1 248 536	1 264 757	1 405 702	140 945

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Pri hotovostnom princípe vykazovania nákladov štátneho dlhu na rozdiel od akruálneho sú do hodnoty týchto nákladov v danom roku zahrnuté len tie položky, ktoré sa v danom roku uhradia.

Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016 v súlade článkom 9 odsek 4 zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti obsahuje aj údaje o podmienených záväzkoch, ktoré predstavujú iné pasíva účtovnej jednotky, ktorá ich vykazuje v poznámkach ako súčasť svojej individuálnej závierky.

To znamená, že účtovné jednotky podmienené záväzky nevykazujú na svojich súvahových položkách pasív, nakoľko nie sú splnené podmienky na ich zaúčtovanie, ako napr. spoľahlivosť ocenenia záväzku, určenie obdobia povinnosti plnenia záväzku, úbytok ekonomických úžitkov záväzku v budúcnosti nie je istý a pod.

K 31.12.2012 podmienené záväzky, ako napr. záruky, právne spory, záväzky zo všeobecne záväzných právnych predpisov a pod. dosiahli sumu 2 059 681,4 tis. eur, z toho v štátnych príspevkových organizáciách 576 086,8 tis. eur, VÚC a ich rozpočtových a príspevkových organizáciách 1 855,4 tis. eur, obciach a ich rozpočtových a príspevkových organizáciách 8 715,5 tis. eur a v ostatných subjektoch 1 473 023,7 tis. eur.

NKÚ SR v súvislosti s vykazovaním podmienených záväzkov verejnej správy, t. j. iných pasív verejnej správy pozitívne hodnotí zavedenie automatizovane spracovaného sumára informácií z poznámok individuálnych účtovných závierok nielen subjektov ústrednej štátnej správy, ale aj subjektov územnej samosprávy.

Najvýznamnejšie podmienené záväzky vo verejnej správe boli k 31.12.2012 vykázané v kapitole MF SR v celkovej sume 547 801,6 tis. eur, a to v súvislosti s medzinárodnými investičnými arbitrážami, ktoré vznikli domnelým porušením bilaterálnych investičných dohôd uzatváraných medzi suverénnymi štátmi na podporu a ochranu investícií, ako napr. v prípade sporu s akcionármi zdravotnej poisťovne Union v sume 25 348,9 tis. eur, arbitráž s akcionármi bývalej zdravotnej poisťovne Apollo v sume 131 400,0 tis. eur a nová arbitráž s akcionármi U.S. Steel Košice v sume 257 439,0 tis. eur.

Najväčší objem podmienených záväzkov k 31.12.2012 bol vykázaný vo Fonde národného majetku SR v sume 1 361 337,9 tis. eur, ktoré súvisia predovšetkým s ručením za splnenie záväzkov vyplývajúcich z privatizačných zmlúv, právnymi spormi voči rôznym inštitúciám a súdne spory súvisiace s privatizovaným majetkom, ako napr. žaloby o náhrade škody, exekučné konania, náhrady škôd z odstúpenia od zmluvy a iné.

3 Stanovisko k Návrhu štátneho rozpočtu SR na rok 2014

Návrh ŠR SR na rok 2014, ktorým sa zabezpečuje financovanie hlavných funkcií štátu, je základnou súčasťou Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 a tvoria ho predovšetkým:

- príjmy ŠR v členení podľa kapitol, pričom najvýznamnejšiu položku tvoria dane, prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ, poplatky pokuty a iné sankcie,
- výdavky ŠR v členení podľa kapitol ŠR, pričom ide najmä o výdavky štátnych rozpočtových organizácií zabezpečujúcich plnenie úloh štátu, výdavky na financovanie spoločných programov SR a EÚ, výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy územnej samosprávy,
- saldo, resp. prebytok ŠR, ak príjmy a výdavky ŠR nie sú vyrovnané.

ŠR sa zostavuje na hotovostnom princípe a schvaľuje sa zákonom o ŠR, v ktorom sa určujú základné rozpočtové rámce príjmovej a výdavkovej časti ŠR. V rámci príjmov a výdavkov ŠR sa rozpočtujú aj prostriedky EÚ a ich spolufinancovanie zo ŠR.

3.1 Rámec na zostavenie Návrhu ŠR SR na rok 2014

Ohraničujúcimi faktormi salda ŠR na aktuálnej báze v metodike ESA 95, ktorý je na hotovostnú bázu pretransformovaný pomocou modifikujúcich faktorov, je saldo RVS a prebytok ostatných subjektov verejnej správy.

Na základe takto pretransformovaného salda ŠR a odhadovaných príjmov na hotovostnej báze sa rozpočtujú výdavky ŠR, čo tvorí rámec ŠR na hotovostnej báze.

Skutočnosť transformácie aktuálneho salda ŠR v metodike ESA 95 pomocou modifikujúcich faktorov na hotovostné saldo ŠR za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 podľa návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Zmena
		2012	2013	2014	2014 – 2013
Saldo ŠR na akruálnej báze	mil. eur	-3 701,4	-2 748,5	-2 495,7	252,8
	% z HDP	-5,18%	-3,77%	-3,29%	0,47%
Modifikujúce faktory	mil. eur	109,3	336,8	890,1	553,3
	% z HDP	0,15%	0,46%	1,17%	0,71%
Saldo ŠR na hotovostnej báze	mil. eur	-3 810,7	-3 085,3	-3 385,8	-300,5
	% z HDP	-5,33%	-4,23%	-4,47%	-0,24%
z toho:					
• príjmy	mil. eur	11 830,0	13 916,2	13 836,8	-79,4
	% z HDP	16,55%	19,07%	18,26%	-0,81%
• výdavky	mil. eur	15 640,7	17 001,5	17 222,6	221,1
	% z HDP	21,89%	23,29%	22,73%	-0,56%
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

V Návrhu RVS SR na rok 2014 sa zvyšuje rozdiel medzi rozpočtovaním ŠR na akruálnej báze v metodike ESA 95 a jeho rozpočtovaním na hotovostnej báze, čomu zodpovedá aj medziročný nárast modifikujúcich faktorov ŠR o 553,3 mil. eur na 890,1 mil. eur.

Skutočnosť štruktúry modifikujúcich faktorov ŠR za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 až 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Zmena
		2012	2013	2014	2014 – 2013
Modifikujúce faktory	mil. eur	109,3	336,8	890,2	553,3
	% HDP	0,15%	0,46%	1,17%	0,71%
z toho:					
• saldo rozpočtových operácií štátnych finančných aktív bez finančných operácií	mil. eur	256,4	352,8	429,5	76,6
	% HDP	0,36%	0,48%	0,57%	0,08%
• vplyv časového rozlíšenia platných úrokov súvisiacich s obsluhou štátneho dlhu	mil. eur	101,7	-99,8	-5,1	94,7
	% HDP	0,14%	-0,14%	-0,01%	0,13%
• časové rozlíšenie daňových príjmov	mil. eur	-3,9	83,8	415,6	331,8
	% HDP	-0,01%	0,11%	0,55%	0,43%
• akruálna alikvótna časť úhrady DPH v rámci PPP R1	mil. eur	-5,8	0,0	-5,8	-5,8
	% HDP	-0,01%	0,00%	-0,01%	-0,01%
• odvod do rozpočtu EÚ za rok 2013	mil. eur	0,0	0,0	21,	21,5
	% HDP	0,00%	0,00%	0,03%	0,03%
• očakávaný vplyv na daňové a odvodové príjmy z titulu kolektívneho vyjednávania	mil. eur	0,0	0,0	34,5	34,5
	% HDP	0,00%	0,00%	0,05%	0,05%
• odvod do rozpočtu EÚ za rok 2012	mil. eur	-19,6	0,0	0,0	0,0
	% HDP	-0,03%	0,00%	0,00%	0,00%
• prevzatie záväzkov zdravotníckych zariadení	mil. eur	-130,0	0,0	0,0	0,0
	% HDP	-0,18%	0,00%	0,00%	0,00%
• medziročná zmena stavu pohľadávok EÚ	mil. eur	-113,1	0,0	0,0	0,0
	% HDP	-0,16%	0,00%	0,00%	0,00%
• zmena stavu záväzkov štátu voči železničným spoločnostiam	mil. eur	238,1	0,0	0,0	0,0
	% HDP	0,33%	0,00%	0,00%	0,00%
• medziročná zmena stavu mimorozpočtových účtov	mil. eur	-74,8	0,0	0,0	0,0
	% HDP	-0,10%	0,00%	0,00%	0,00%
• ostatné úpravy	mil. eur	-139,7	0,0	0,0	0,0
	% HDP	-0,20%	0,00%	0,00%	0,00%
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Podľa Návrhu RVS SR na rok 2014 najvýraznejší vplyv na medziročné zvýšenie modifikujúcich faktorov ŠR v roku 2013 má mať saldo rozpočtových operácií štátnych finančných

aktív bez finančných operácií a časové rozlíšenie daňových príjmov, ktoré sa má medziročne zvýšiť o 76,6 mil. eur na 429,5 mil. eur.

Najdôležitejšími príjmovými operáciami štátnych finančných aktív v roku 2014 majú byť príjmy Fondu národného majetku SR z dividend získaných z hospodárskej činnosti od spoločností s jeho majetkovou účasťou v sume 823,8 mil. eur, odvod pre vybrané finančné inštitúcie v zmysle zákona č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode finančných inštitúcií určený na krytie prípadných kríz vo finančnom sektore a jeho ochranu v sume 160,9 mil. eur a osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach v zmysle zákona č. 235/2012 Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach v znení neskorších predpisov v sume 102,2 mil. eur.

Vo výdavkových operáciách štátnych finančných aktív v roku 2014 má byť najdôležitejší prevod príjmov Fondu národného majetku SR do ŠR z riadnych dividend získaných z hospodárskej činnosti od spoločností s jeho majetkovou účasťou v sume 823,8 mil. eur a navýšenie základného imania Nemocnice sv. Michala v sume 4,5 mil. eur.

Časové rozlíšenie daňových príjmov ako modifikujúci faktor ŠR na rok 2014 medziročne vzrastie o 331,8 mil. eur na 415,6 mil. eur, čo predstavuje rozdiel medzi aktuálnymi a hotovostnými daňami, vrátane negatívneho vplyvu výdavkov určených na verejnoprospešný účel. Tento rozdiel je spôsobený platením niektorých daní až po ukončení zdaňovacieho obdobia v nasledujúcom mesiaci alebo kvartáli. U iných daní sa počas roka platia preddavky a zúčtovávajú sa až v nasledujúcom roku.

Z ostatných modifikujúcich faktorov ŠR má významnejší vplyv rezerva v kapitole Všeobecná pokladničná správa na krytie očakávaného vplyvu na daňové a odvodové príjmy z titulu kolektívneho vyjednávania v sume 34,4 mil. eur, ako napr. zvýšenie podielových daní pre obce na úroveň 67 %.

Správnym vyčíslením modifikujúcich faktorov ŠR sa podľa NKÚ SR naplnili predpoklady transformácie schodku ŠR na aktuálnej báze na jeho hotovostnú bázu. Takto pretransformovaný schodok ŠR spolu s prognózovanými hotovostnými príjmami ŠR vytvárajú podmienky pre obozretné rozpočtovanie výdavkov ŠR.

3.2 Štruktúra príjmov a výdavkov návrhu ŠR SR na rok 2014

Štruktúra príjmov a výdavkov ŠR na rok 2014 predstavuje podľa NKÚ SR vyváženú optimalizáciu viacerých opatrení vlády na príjmovej a výdavkovej strane, v rámci ktorej bude potrebné pokračovať v úspornom režime a prispievať tak k zlepšovaniu hospodárenia štátu na všetkých jeho úrovniach.

Skutočnosť štruktúry príjmov a výdavkov ŠR na hotovostnej báze za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Príjmy ŠR	mil. eur	11 830,0	13 916,2	13 836,8	-79,4
	% z HDP	16,55%	19,07%	18,26%	-0,81%
z toho:					
• daňové príjmy	mil. eur	8 462,2	8 912,0	8 569,1	-342,9
	% z HDP	11,84%	12,21%	11,31%	-0,90%
• nedaňové príjmy	mil. eur	696,7	984,7	1 247,8	263,1
	% z HDP	0,97%	1,35%	1,65%	0,30%
• granty a transfery	mil. eur	2 671,1	4 019,5	4 019,9	0,4
	% z HDP	3,74%	5,51%	5,31%	-0,20%

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Zmena
		2012	2013	2014	2014 – 2013
Výdavky ŠR	mil. eur	15 640,7	17 001,5	17 222,6	221,1
	% HDP	21,89%	23,29%	22,73%	-0,56%
z toho:					
• bežné výdavky	mil. eur	13 657,5	14 055,2	14 788,9	733,7
	% HDP	19,11%	19,26%	19,52%	0,26%
• kapitálové výdavky	mil. eur	1 983,2	2 946,3	2 433,7	-512,6
	% HDP	2,78%	4,04%	3,21%	-0,82%
Schodok ŠR	mil. eur	-3 810,7	-3 085,3	-3 385,8	-300,5
	% HDP	- 5,33	- 4,23	. 4,47	- 0,24
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016 a Návrh štátneho záverečného účtu SR za rok 2012

Príjmy ŠR na rok 2014 sa medziročne znižujú o 79,4 mil. eur na úroveň 13 836,8 mil. eur s najvýznamnejším podielom daňových príjmov a pozitívnym vplyvom nedaňových príjmov pri zachovaní približne medziročnej úrovne rozpočtovania transferov.

Rozpočtovanie daňových príjmov ŠR na rok 2014 sa má medziročne znížiť o 342,9 mil. eur na 8 569,1 mil. eur. Podrobnejšie hodnotenie daňových príjmov je uvedené v časti 2.3 Stanovisko k rozpočtovaniu príjmov Návrhu RVS SR na rok 2014 v súvislosti s hodnotením prognózy daňových a odvodových príjmov a v časti 3.2.2 Stanovisko k rozpočtovaniu výdavkov podľa kapitol ŠR na rok 2014 v súvislosti s hodnotením rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladničná správa.

Iné ako daňové príjmy ŠR na rok 2014 sa majú medziročne zvýšiť o 263,5 mil. eur na úroveň 5 267,7 mil. eur, z toho zahraničné transfery na 3 173,2 mil. eur, riadne dividendy na 991,2 mil. eur a iné nedaňové príjmy a tuzemské transfery na 1 103,3 mil. eur.

Zahrančné transfery ŠR, v rozpočtovaní ktorých je premietnuté očakávané zníženie príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ, sú podrobnejšie komentované v časti 2.2. Stanovisko k finančným vzťahom súvisiacim s rozpočtom EÚ.

V rozpočtovaní riadnych dividend ŠR na rok 2014 sa podľa NKÚ SR vychádza z predpokladov zlepšenia hospodárskej činnosti podnikov a spoločností s majetkovou účasťou Fondu národného majetku SR a štátu.

Naplnenie rozpočtu iných nedaňových príjmov a tuzemských transferov na rok 2014 bude podľa NKÚ SR závisieť od výšky odvodov zo ziskov po zdanení štátnych podnikov, prenájmov, administratívnych poplatkov, odpredajov prebytočného nehnuteľného majetku vo vlastníctve štátu, príspevkov zdravotných poisťovní a iných príjmov z činnosti príslušných kapitol ŠR.

Podrobnejšie hodnotenie nedaňových príjmov, iných nedaňových príjmov a tuzemských transferov je obsahom časti 3.2.1 Stanovisko k rozpočtovaniu príjmov podľa kapitol ŠR.

Výdavky ŠR na rok 2014 sa medziročne zvyšujú o 221,1 mil. eur na úroveň 17 222,6 mil. eur s výraznejším nárastom bežných výdavkov pri poklese rozpočtovania kapitálových výdavkov. NKÚ SR pozitívne hodnotí, že v rozpočtovaní výdavkov na rok 2014 sa premieta úsilie vlády pokračovať v šetrení a zvyšovaní efektívnosti a účinnosti vynakladania prostriedkov ŠR. K neprekročeniu čerpania rozpočtu výdavkov ŠR v roku 2014 má najvýznamnejšie prispieť realizácia vládneho programu ESO, ktorý môže napomôcť vytvoriť dodatočné finančné zdroje ŠR cez úsporné opatrenia v rámci tohto programu, t. j. cez zlepšenie samotného fungovania subjektov štátnej správy.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Z celkovej sumy rozpočtovaných výdavkov ŠR na rok 2014 vo výške 17 222,6 mil. eur, prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ predstavujú 3 173,2 mil. eur.

NKÚ SR v tejto súvislosti očakáva, že v roku 2014 bude venované maximálne úsilie dočerpaniu týchto prostriedkov EÚ a zvýšená pozornosť odhaľovaniu systémových nedostatkov, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť ich včasné a efektívne dočerpanie. V tomto období bude nevyhnutné predchádzať akýmkoľvek neoprávneným výdavkom, odhaľovať prípadné pochybenia stanovených postupov v oblasti verejného obstarávania, výberových a hodnotiacich procesov a pod.

Podrobnejšie hodnotenie výdavkov ŠR je obsahom časti 3.2.2 Stanovisko k rozpočtovaniu výdavkov podľa kapitol ŠR.

3.2.1 Rozpočtovanie príjmov podľa kapitol ŠR SR na rok 2014

Rozpočtovanie hotovostných príjmov ŠR na rok 2014 sa medziročne znižuje o 79 403,1 tis. eur na úroveň 13 836,8 tis. eur.

Skutočnosť príjmov podľa kapitol ŠR za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Kapitoly ŠR spolu	tis. eur	11 821 569,0	13 916 196,4	13 836 793,3	-79 403,1
	% HDP	16,54%	19,07%	18,26%	-0,81%
z toho:					
Kancelária NR SR	tis. eur	1 510,0	1 200,0	1 280,0	80,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kancelária prezidenta SR	tis. eur	31,0	10,0	10,0	0,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Úrad vlády SR	tis. eur	948,0	910,2	860,0	-50,2
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kancelária Ústavného súdu SR	tis. eur	17,0	20,0	20,0	0,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Najvyšší súd SR	tis. eur	6,0	5,0	2,0	-3,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Generálna prokuratúra SR	tis. eur	586,0	400,0	469,0	69,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Najvyšší kontrolný úrad SR	tis. eur	36,0	4,4	15,0	10,6
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Slovenská informačná služba	tis. eur	162,0	160,0	162,0	2,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ministerstvo zahraničných vecí SR	tis. eur	3 030,0	5 800,0	6 009,9	209,9
	% HDP	0,00%	0,01%	0,01%	0,00%
Ministerstvo obrany SR	tis. eur	9 640,0	16 500,0	9 640,0	-6 860,0
	% HDP	0,01%	0,02%	0,01%	-0,01%
Ministerstvo vnútra SR	tis. eur	90 503,0	64 000,0	104 379,9	40 379,9
	% HDP	0,13%	0,09%	0,14%	0,05%
Ministerstvo spravodlivosti SR	tis. eur	13 050,0	12 000,0	13 490,0	1 490,0
	% HDP	0,02%	0,02%	0,02%	0,00%
Ministerstvo financií SR	tis. eur	160 294,0	336 075,0	345 199,4	9 124,4
	% HDP	0,22%	0,46%	0,46%	0,00%
Ministerstvo životného prostredia SR	tis. eur	262 738,0	463 928,6	400 720,5	-63 208,1
	% HDP	0,37%	0,64%	0,53%	-0,11%
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	tis. eur	212 576,0	479 209,5	353 830,4	-125 379,1
	% HDP	0,30%	0,66%	0,47%	-0,19%

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Ministerstvo zdravotníctva SR	tis. eur	83 215,0	72 685,3	50 868,6	-21 816,7
	% HDP	0,12%	0,10%	0,07%	-0,03%
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	tis. eur	168 888,0	261 130,5	119 507,2	-141 623,3
	% HDP	0,24%	0,36%	0,16%	-0,20%
Ministerstvo kultúry SR	tis. eur	1 943,0	1 500,0	17 800,0	16 300,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,02%	0,02%
Ministerstvo hospodárstva SR	tis. eur	167 539,0	289 552,6	363 219,9	73 667,3
	% HDP	0,23%	0,40%	0,48%	0,08%
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	tis. eur	950 407,0	979 204,8	845 381,1	-133 823,7
	% HDP	1,33%	1,34%	1,12%	-0,23%
Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR	tis. eur	302 742,0	1 022 923,9	842 668,5	-180 255,4
	% HDP	0,42%	1,40%	1,11%	-0,29%
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	tis. eur	8 319,0	600,0	345,0	-255,0
	% HDP	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%
Štatistický úrad SR	tis. eur	680,0	150,0	442,0	292,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Úrad pre verejné obstarávanie	tis. eur	786,0	200,0	321,0	121,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Úrad jadrového dozoru SR	tis. eur	4 535,0	4 278,4	8 892,0	4 613,6
	% HDP	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Úrad priemyselného vlastníctva SR	tis. eur	2 802,0	2 500,0	2 827,6	327,6
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo	tis. eur	195,0	240,0	1 140,0	900,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Protimonopolný úrad SR	tis. eur	687,0	0,0	200,0	200,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Národný bezpečnostný úrad SR	tis. eur	19,0	35,0	35,0	0,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Správa štátnych hmotných rezerv SR	tis. eur	56 764,0	162 000,0	13 243,0	-148 757,0
	% HDP	0,08%	0,22%	0,02%	-0,20%
Všeobecná pokladničná správa	tis. eur	9 304 496,0	9 730 828,1	10 325 117,3	594 289,2
	% HDP	13,03%	13,33%	13,63%	0,78%
Slovenská akadémia vied	tis. eur	12 359,0	1 668,1	1 970,0	301,9
	% HDP	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	tis. eur	66,0	477,0	727,0	250,0
	% HDP	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016 a Návrh štátneho záverečného účtu SR za rok 2012

Najvýznamnejší medziročný nárast príjmov na rok 2014 je rozpočtovaný vo Všeobecnej pokladničnej správe o 594 289,2 tis. eur na 10 325 117,3 tis. eur, Ministerstve hospodárstva SR o 73 667,3 tis. eur na 363 219,9 tis. eur a v Ministerstve vnútra SR o 40 379,9 tis. eur na 104 379,9 tis. eur, čo súvisí predovšetkým s vyšším rozpočtovaním príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ.

Najvýraznejší medziročný pokles príjmov na rok 2014 sa rozpočtuje v Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR o 180 255,4 tis. eur na 842 668,5 tis. eur, Správe štátnych hmotných rezerv SR o 148 757,0 tis. eur na 13 243,0 tis. eur a v Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR o 141 623,3 tis. eur na 119 507,2 tis. eur.

V rozpočtovaní príjmov ŠR podľa jednotlivých kapitol ŠR na rok 2014 je zahrnuté aj rozpočtovanie prostriedkov EÚ, a to v prípade:

- Ministerstva financií SR vo výške 204 133,6 tis. eur,
- Ministerstva životného prostredia SR vo výške 307 231,1 tis. eur,

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

- Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR vo výške 353 303,4 tis. eur,
- Ministerstvo zdravotníctva SR vo výške 24 731,3 tis. eur,
- Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR vo výške 102 504,2 tis. eur,
- Ministerstva hospodárstva SR vo výške 255 009,4 tis. eur,
- Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vo výške 823 134,1 tis. eur,
- Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR vo výške 833 151,4 tis. eur,
- Všeobecná pokladničná správa vo výške 270 000 tis. eur.

NKÚ SR v tomto stanovisku hodnotí úroveň rozpočtovania príjmov ŠR v nasledovných vybraných kapitolách ŠR:

Ministerstvo financií SR

Kapitola má v rozpočte na rok 2014 rozpočtované príjmy ŠR vo výške 345 199,5 tis. eur, z toho príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ na Operačný program Informatizácia spoločnosti vo výške 204 133,6 tis. eur a príjmy rozpočtových organizácií kapitoly vo výške 141 065,9 tis. eur, z ktorých 135 882,6 tis. eur predstavujú príjmy z riadnych dividend akciových spoločností.

Skutočnosť štruktúry rozpočtu príjmov za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 - 2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	160 293,9	336 075,0	345 199,5	9 124,5
z toho:					
• záväzný ukazovateľ	tis. eur	19 112,7	40 582,0	141 065,9	100 483,9
• prostriedky z rozpočtu EÚ	tis. eur	141 040,9	295 193,0	204 133,6	- 91 059,4

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Nedaňové príjmy na rok 2014 rozpočtované vo výške 140 989,4 tis. eur, z toho dividendy v sume 135 882,6 eur, ktoré sú medziročne vyššie o 98 048,6 tis. eur, čo predstavuje nárast o 259,2 %. Najvyšší nárast príjmov z dividend sa predpokladá pri spoločnosti Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., a to vo výške 130 868,1 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2013 viac o 104 868,1 tis. eur a predstavuje nárast o 403,3%. Podľa NKÚ SR v tejto sume sú započítané aj dividendy vo výške 39 315,9 eur, ktoré mali byť vyplatené už v roku 2013.

Skutočnosť príjmov z dividend od spoločností s majetkovou účasťou štátu za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014-2013
			2013	2014	
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	tis. eur	1 662,9	9 202,0	500,0	-8 702,0
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	tis. eur			3 064,5	-
Slovenská konsolidačná, a.s.	tis. eur	14 842,3	2 632,0	1 450,0	-1 182,0
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	tis. eur	-	26 000,0	130 868,1	104 868,1
Dividendy spolu	tis. eur	16 505,2	37 834,0	135 882,6	98 048,6

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR v súvislosti s príjmami z dividend od akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu upozorňuje na riziko nenaplnenia príjmov ŠR kapitoly, pokiaľ niektorá z akciových spoločností nebude schopná v roku 2014 dividendy vyplatiť v rozpočtovanej výške.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Štruktúru nedaňových príjmov ŠR kapitoly a jej rozpočtovanie na rok 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet 2014
Nedaňové príjmy	tis. eur	140 989,4
z toho:		
• príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	tis. eur	136 737,8
v tom:		
○ príjmy z predaja prebytočného majetku v správe Finančného riaditeľstva SR	tis. eur	2 910,2
• administratívne a iné poplatky a platby	tis. eur	335,6
• kapitálové príjmy	tis. eur	2 960,2
• iné nedaňové príjmy	tis. eur	955,8

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Podľa NKÚ SR kľúčovým rizikom príjmovej časti návrhu rozpočtu kapitoly na rok 2014 je rozpočtovanie príjmov z dividend až na úrovni 96,3 %. Prípadný výpadok časti príjmov od spoločností Típos, a. s., resp. spoločnosti Slovenská elektrizácia prenosová sústava, a. s. nebude možné pokryť ani príjmom z predaja prebytočného majetku štátu, ktorý je na rok 2014 rozpočtovaný vo výške 2 960,2 tis. eur.

Ministerstvo životného prostredia SR

Skutočnosť štruktúry rozpočtu príjmov ŠR kapitoly za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Rozdiel 2014 - 2013
		2012	2013	2014	
Príjmy	tis. eur	262 738,0	463 928,6	400 720,4	-63 208,2
z toho:					
• záväzný ukazovateľ	tis. eur	209,5	240,0	93 489,1	93 249,3
z toho predaj emisií	tis. eur	0	0,0	93 324,2	93 324,2
• prostriedky z rozpočtu EÚ	tis. eur	262 261,0	463 688,6	307 231,1	-156 457,5

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR v súvislosti so záväzným ukazovateľom rozpočtu ministerstva na rok 2014 konštatuje, že po prvýkrát sa rozpočtuje výnos z predaja emisných kvót. Podiel vo výške 20 % z tohto výnosu bude príjmom Environmentálneho fondu a podiel vo výške 80 % bude plynúť priamo do rozpočtu ministerstva v súlade s ustanovením § 18 zákona č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov. S naplnením tohto rozpočtového predpokladu je však podľa NKÚ SR spojené riziko, ktoré súvisí s možným poklesom cien v dôsledku politiky Európskej komisie v oblasti množstva povoleniek emisných kvót.

Ministerstvo hospodárstva SR

Skutočnosť štruktúry rozpočtu príjmov ŠR kapitoly za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 – 2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	167 539	289 552	363 219	73 667
z toho:					
• záväzný ukazovateľ	tis. eur	50 705	115 705	108 210	-7 495
o príjmy z dividend	tis. eur	46 280	45 461	30 441	-15 020
- JAVYS, a.s.	tis. eur	5 000	0	1 624	1 624
- Slovak Telecom, a. s.	tis. eur	31 280	37 600	21 817	-15 783
- Transpetrol, a. s.	tis. eur	10 000	7 861	7 000	-861
• prostriedky z rozpočtu EÚ	tis. eur	116 005	173 847	255 009	81 162

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Rozpočtované príjmy kapitoly na rok 2014 sa rozpočtujú vo výške 363 219 tis. eur, z toho prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ v sume 255 009 tis. eur. Ich medziročné zvýšenie o 81 162 tis. eur sa premieta v medziročnom náraste príjmov kapitoly na rok 2014 o sumu 73 667 tis. eur.

Z dôvodu očakávaného zníženia príjmov z dividend akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu sa medziročne znižuje ich rozpočtovanie v roku 2014 o sumu 7 495 tis. eur, čo súvisí predovšetkým s očakávaným hospodárením spoločnosti Slovak Telecom, a. s. a spoločnosti Transpetrol, a. s. Pozitívne k rozpočtovaniu príjmov SR ministerstva z dividend v roku 2014 majú prispieť tiež dividendy od spoločnosti Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s., a to aj napriek predpokladanému obmedzeniu výkonov v činnostiach záverečnej jadrovej energetiky SR.

Najvýznamnejším zdrojom dividend ministerstva v roku 2014 má byť spoločnosť Slovak Telekom, a. s., v ktorej spoločne s Fondom národného majetku SR vlastní 49 % podiel v spoločnosti, z toho samotné ministerstvo 34 % a Fond národného majetku SR 15 %. Napriek priaznivým výsledkom hospodárenia je však výplata dividend od tejto spoločnosti podriadená dohode s majoritným akcionárom Deutsche Telekom AG. Podľa kontrolných zistení NKÚ SR sa slovenskí akcionári v roku 2013 aktívne usilujú o doplatenie dividend od spoločnosti Slovak Telekom, a. s. za roky 2011 a 2012 vo výške viac ako 7 000 tis. eur.

Očakávaný medziročný pokles dividend od spoločnosti Transpetrol, a.s. v roku 2014 podľa NKÚ SR zodpovedá vývoju v preprave ropy, pričom negatívne sa môžu prejaviť niektoré súdne spory v Českej republike, ktoré viažu významné finančné prostriedky tejto spoločnosti.

Vývoj celkových príjmov SR kapitoly v roku 2014 ovplyvní aj zmena legislatívy z roku 2013 súvisiaca s odvodmi od prevádzkovateľov prenosovej sústavy a prevádzkovateľov distribučných sústav za predaj elektrickej energie, ktoré sa rozpočtujú v sume 74 848,6 tis. eur. NKÚ SR v tejto súvislosti pripomína, že touto právnou úpravou sa odstránili výhrady EÚ v tejto oblasti.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Skutočnosť štruktúry príjmov SR kapitoly za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 - 2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	950 407,5	979 204,8	845 381,1	-133 823,7
z toho:					
• záväzný ukazovateľ	tis. eur	34 158,0	11 500,0	22 247,1	10 747,1
• prostriedky z rozpočtu EÚ	tis. eur	916 249,5	967 704,8	823 134,1	-144 570,7

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Na medziročnom zvýšení záväzného ukazovateľa príjmov kapitoly na rok 2014 o 10 747,1 tis. eur sa podieľajú iné príjmy z podnikania a príjmy z vlastníctva.

V rámci iných príjmov z podnikania má ísť v roku 2014 o osobitné odvody zo zisku po zdanení od nasledovných štátnych podnikov:

- Lesy SR, š. p. vo výške 5 000,0 tis. eur,
- Lesopoločnosťdársky majetok Ulič, š. p. vo výške 300,0 tis. eur,
- Plemenárske služby SR, š. p. vo výške 20,0 tis. eur.

V príjmoch z vlastníctva sa v roku 2014 očakáva príjem z predaja kapitálových aktív vo výške 10 777,1 tis. eur, v čom je podľa kontrolných zistení NKÚ SR identifikovaný prebytočný nehnuteľný majetok štátu v správe rozpočtových a príspevkových organizácií ministerstva.

V tejto súvislosti NKÚ SR na základe poznatkov zo svojej kontrolnej činnosti upozorňuje na riziká pri nakladaní s prebytočným majetkom štátu v správe ministerstva, nakoľko vykonanými kontrolami v predchádzajúcom období boli zistené nedostatky súvisiace so zabezpečením systému odpredaja tohto majetku, a to predovšetkým v oblasti zabezpečenia auditu prebytočného majetku, vypracovania znaleckých posudkov, verejného obstarávania, vyradovania z účtovníctva a pod.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Skutočnosť štruktúry rozpočtu príjmov ŠR kapitoly za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 - 2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	302 742,6	1 022 923,9	842 668,4	- 180 255,5
z toho:					
• záväzný ukazovateľ	tis. eur	30 768,0	139 017,0	9 517,0	- 129 500,0
o príjmy z dividend	tis. eur	676,0	650,0	911,0	261,0
• prostriedky z rozpočtu EÚ	tis. eur	271 974,6	883 906,9	833 151,4	-50 755,5

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ upozorňuje, že v roku 2013 boli v kapitole rozpočtované príjmy z elektronickej aukcie frekvencií z frekvenčných pásiem 800 MHz a 2 600 MHz, ktorá mala byť realizovaná Telekomunikačným úradom SR v zmysle zákona o elektronickej komunikácii v sume 130 000,0 tis. eur, pričom táto aukcia nebola do vypracovania tohto stanoviska realizovaná a príjmy z nej nie sú rozpočtované v kapitole ani na rok 2014.

V rámci záväzného ukazovateľa na rok 2014 sú v rozpočte kapitoly rozpočtované dividendy v celkovej sume 911,0 tis. eur, a to od spoločností Verejné prístavy, a. s. a Letisko Košice – Airport Košice, a. s. NKÚ SR pripomína, že rovnako ako po minulé roky sa nerozpočtujú príjmy z dividend spoločnosti Technická ochrana a obnova železníc, a. s. V porovnaní s rokom 2013 vzrástol rozpočet dividend o 261,0 tis. eur, pričom podľa poznatkov z kontrolnej činnosti NKÚ SR boli v roku 2013 vyplatené dividendy iba spoločnosťou Letisko Košice – Airport Košice, a. s. v sume 415,3 tis. eur.

Kapitola má v rozpočte na rok 2014 príjmy z fondov EÚ v sume 833 151,4 tis. eur, z toho z Kohézneho fondu sumu 602 714,9 tis. eur a z Európskeho fondu regionálneho rozvoja sumu 230 436,5 tis. eur.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

NKÚ SR v tejto súvislosti upozorňuje na skutočnosť, že v rozpočte kapitoly na rok 2014 sú v prostriedkoch z Kohézneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja EÚ zahrnuté aj príjmy Operačného programu Technická pomoc v sume 18 985,8 tis. eur, ktoré bude potrebné delimitovať do kapitoly Úradu vlády vzhľadom na novelu zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a uznesenie vlády SR č. 161 z 03.04.2013, na základe ktorého sa platobnou jednotkou pre Operačný program Technická pomoc stane od 01.01.2014 Úrad vlády SR.

Všeobecná pokladničná správa

Príjmy ŠR kapitoly sú na rok 2014 rozpočtované vo výške 10 325,1 mil. eur, čo predstavuje 74,6 % z celkových rozpočtových príjmov a medziročne zvýšenie o 594,3 mil. eur, t. j. o 6,1 %.

Skutočnosť štruktúry rozpočtu príjmov ŠR kapitoly za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Príjmy	v mil.	9 304,5	9 730,8	10 325,1	594,3
	% z HDP	13,02%	13,33%	13,63	0,29
z toho:					0
• daňové príjmy	v mil.	8 462,3	8 912,0	8 569,1	-342,9
	% z HDP	11,84	12,21	11,31	-0,90
• iné ako daňové príjmy	v mil.	842,2	818,8	1 756,0	937,2
	% z HDP	1,18	1,12	2,32	1,20
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

V iných ako daňových príjmoch kapitoly v sume 1 756,0 mil. eur sa na rok 2014 rozpočtujú nedaňové príjmy vo výške 662,2 mil. eur, zahraničné transfery vo výške 270 mil. eur a tuzemské transfery vo výške 823,8 mil. eur.

Skutočnosť štruktúry daňových príjmov kapitoly za rok 2012 a jej odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Prognóza			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Daňové príjmy ŠR	mil. eur	8 447,9	8 751,6	8 378,9	-372,8
	% z HDP	11,82	11,99	11,06	-0,93
z toho:					
• dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	mil. eur	2 129,6	2 384,5	1 917,6	-466,9
	% z HDP	2,98	3,27	2,53	-0,74
• dane za tovary a služby	mil. eur	6 277,3	6 339,6	6 433,7	94,1
	% z HDP	8,78	8,69	8,49	-0,20
• ostatné dane	mil. eur	41,0	27,5	27,5	0,1
	% z HDP	0,06	0,04	0,04	0,00
Sankcie	mil. eur	14,4	13,2	13,2	0,0
	% z HDP	0,02	0,02	0,02	0,00
Daňové príjmy vrátane sankcií	mil. eur	8 462,3	8 764,8	8 392,1	-372,7
	% z HDP	11,84	12,01	11,08	-0,93
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

NKÚ SR poukazuje na existenciu rizika pri plnení príjmov u daní z príjmov tak právnických ako aj fyzických osôb v súvislosti s možnosťou poukázať podiel zaplatenej dane na osobitné účely. Celková suma podielu dane z príjmov určená na osobitné účely by podľa odhadov mala v roku 2014 dosiahnuť úroveň 49,5 mil. eur.

U daní z príjmu právnických osôb je podľa NKÚ SR dôvodom nižšieho odhadu príjmov aj väčší pokles ziskovosti podnikov v roku 2013 oproti očakávaným hodnotám, keď podľa údajov Štatistického úradu SR sa medziročný prepád výsledku hospodárenia finančných a nefinančných korporácií v druhom kvartáli tohto roka prehĺbil z – 5 % v prvom štvrtroku na – 12 %.

Skutočnosť štruktúry daní z príjmov, zisku a kapitálového majetku kapitoly za rok 2012 a jej odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012		Rozpočet		Zmena
		2012	2013	2014	2014 – 2013	
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	mil. eur	2 129,6	2 384,5	1 917,6	-466,9	
	% z HDP	2,98	3,27%	2,53%	-0,74%	
z toho:						
• daň z príjmov fyzických osôb	mil. eur	231,8	223,1	255,2	32,1	
	% z HDP	0,32	0,31	0,34	0,03	
• daň z príjmov právnických osôb	mil. eur	1 730,7	1 978,1	1 509,7	-468,5	
	% z HDP	2,42	2,71	1,99	-0,72	
• daň z príjmov vyberaná zrážkou	mil. eur	167,1	183,3	152,8	-30,5	
	% z HDP	0,23	0,25	0,20	-0,05	
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9	

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

V porovnaní s rozpočtom na rok 2013 sú očakávané výnosy v roku 2014 na daní z pridanej hodnoty vyššie o 101 mil. eur, t. j. o 2,3%.

Skutočnosť štruktúry daní za tovary a služby kapitoly za rok 2012 a jej odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012		Prognóza		Zmena
		2012	2013	2014	2014 – 2013	
Dane za tovary a služby	mil. eur	6 277,2	6 339,5	6 433,6	94,1	
	% z HDP	8,78	8,69	8,49	-0,20	
z toho:						
• daň z pridanej hodnoty	mil. eur	4 298,8	4 395,6	4 496,6	101,0	
	% z HDP	6,02	6,02	5,93	-0,09	
• spotrebné dane	mil. eur	1 978,4	1 943,9	1 937,0	-6,9	
	% z HDP	2,77	2,66	2,56	-0,11	
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9	

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

V oblasti spotrebných daní sa v medziročnom výbere očakáva pokles vo výške 6,9 mil. eur, a to najmä na daní z minerálnych olejov a na daní z tabaku a tabakových výrobkov.

Skutočnosť štruktúry spotrebných daní kapitoly za rok 2012 a jej odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	Rožpočet			Zmena 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Spotrebné dane	mil. eur	1 978,4	1 943,9	1 937,0	-6,9
	% z HDP	2,77	2,66	2,56	-0,11
z toho:					
• z minerálnych olejov	mil. eur	1 042,8	1 032,6	1 027,7	-5,0
	% z HDP	1,46	1,41	1,36	-0,06
• z liehu	mil. eur	199,3	193,4	194,0	0,5
	% z HDP	0,28	0,27	0,26	-0,01
z piva	mil. eur	56,6	55,6	55,8	0,3
	% z HDP	0,08	0,08	0,07	0,00
• z vína	mil. eur	4,0	4,1	4,1	0,0
	% z HDP	0,01	0,01	0,01	0,00
• z tabaku a tabakových výrobkov	mil. eur	635,5	617,4	614,5	-2,9
	% z HDP	0,89	0,85	0,81	-0,03
• z elektrickej energie	mil. eur	16,6	16,7	16,8	0,1
	% z HDP	0,02	0,02	0,02	0,00
• zo zemného plynu	mil. eur	22,6	23,3	23,4	0,1
	% z HDP	0,03	0,03	0,03	0,00
• z uhlia	mil. eur	1,0	0,8	0,8	0,0
	% z HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Klesajúca tendencia rozpočtovania príjmov u spotrebnej dani z minerálneho oleja oproti roku 2013 súvisí podľa NKÚ SR s poklesom spotreby nafty. Ďalším faktorom je dlhodobý klesajúci trend spotreby benzínu v rámci SR, čo môže byť dôsledkom výroby moderných agregátov s čoraz nižšou spotrebou, ale aj spotrebiteľmi čoraz častejšieho preferovania vozidiel so vznetovými motormi.

NKÚ SR tiež poukazuje na riziká plnenia príjmov u spotrebnej dani z tabaku, keďže podľa existujúcich indícií koneční spotrebiteľia cigariet, zrejme z dôvodu vlastných úsporných opatrení, prechádzajú k požívaniu nelegálneho tabaku, ktorého cena je nižšia ako spotrebná daň. V tejto súvislosti pozitívne hodnotí snahu MF SR o legislatívne zmeny za účelom zamedzenia obchodu s nezdaneným tabakom formou zavedenia povinného kolkovania tabaku, ako aj presadením zákazu predaja tabakových výrobkov za cenu nižšiu ako je výška spotrebnej dane.

V týchto súvislostiach NKÚ SR konštatuje, že zníženie rizík plnenia príjmovej časti ŠR možno tiež dosahovať intenzívnym a efektívnym bojom proti daňovým podvodom a únikom.

Iné ako daňové príjmy kapitoly sú tvorené nedaňovými príjmami a transfermi. Na rok 2014 sú nedaňové príjmy rozpočtované vo výške 662,2 mil. eur a tuzemské a zahraničné transfery v sume 1 093,8 mil. eur, čo predstavuje 17% z celkových príjmov oproti 8,6 % v roku 2013.

Skutočnosť štruktúry nedaňových príjmov ŠR kapitoly za rok 2012 a jej odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Skutočnosť	Rožpočet	Rožpočet	Rozdiel
		2012	2013	2014	2014-2013
Iné ako daňové príjmy celkom	mil. eur	842,2	818,8	1 756,0	937,2
	% z HDP	1,18	1,12	2,32	1,20
z toho:					
• dividendy	mil. eur	505,9	441,2	823,8	382,6
	% z HDP	0,71	0,60	1,09	0,48
• FNM SR (transfer zo ŠFA)	mil. eur	505,9	441,2	823,8	382,6
	% z HDP	0,71	0,60	1,09	0,48

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	Skutočnosť 2012	Rozpočet 2013	Rozpočet 2014	Rozdiel 2014-2013
• administratívne poplatky	mil. eur	149,9	198,3	202,5	4,2
	% z HDP	0,21	0,27	0,27	0,00
• súdne	mil. eur	29,3	32,0	35,0	3,0
	% z HDP	0,04	0,04	0,05	0,00
• tržby z predaja kolkových známok	mil. eur	78,0	89,6	42,5	-47,1
	% z HDP	0,11	0,12	0,06	-0,07
• ostatné	mil. eur	42,6	73,6	121,9	48,3
	% z HDP	0,06	0,10	0,16	0,06
• licencie	mil. eur	0,0	3,1	3,2	0,0
		0,00	0,00	0,00	0,00
• pokuty, penále a iné sankcie	mil. eur	1,1	0,2	0,4	0,2
	% z HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
• úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov	mil. eur	30,4	11,6	10,7	-0,9
	% z HDP	0,04	0,02	0,01	0,00
• z účtov finančného hospodárenia	mil. eur	3,8	2,0	2,3	0,3
	% z HDP	0,01	0,00	0,00	0,00
• z vkladov a ostatné platby	mil. eur	0,0	0,0	0,0	0,0
	% z HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
• z návratných finančných výpomocí	mil. eur	26,5	9,5	8,3	-1,2
	% z HDP	0,04	0,01	0,00	-0,01
• z vládnych úverov poskytnutých do zahraničia a vkladov	mil. eur	0,0	0,0	0,0	0,0
	% z HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
• vrátené neoprávnené použité alebo zadržané finančné prostriedky	mil. eur	0,2	2,0	1,0	-1,0
	% z HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
• ostatné príjmy	mil. eur	154,8	165,5	447,7	282,1
	% z HDP	0,22	0,23	0,59	0,36
• z hazardných hier	mil. eur	121,2	114,5	125,0	10,5
	% z HDP	0,17	0,16	0,16	0,01
• z odvodu	mil. eur	24,8	10,0	31,2	21,2
	% z HDP	0,03	0,01	0,04	0,03
• vratky	mil. eur	6,8	40,0	40,0	0,0
	% z HDP	0,01	0,05	0,05	0,00
• iné	mil. eur	2,0	1,0	251,5	250,5
	% z HDP	0,00	0,00	0,33	0,33
• zahraničné transfery	mil. eur	0,0	0,0	270,0	270,0
	% z HDP	0,00	0,00	0,36	0,36
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Rozpočet nedaňových príjmov a dividend kapitoly na rok 2014 v porovnaní s rokom 2013 vykazuje nárast o 937,2 mil. eur, t. j. o 114,5%. V tejto sume sú naďalej rozpočtované tržby z predaja kolkových známok vo výške 42,5 mil. eur z dôvodu posunutia platnosti novely zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch z 01.01.2014 na 01.07.2014.

Negatívny vplyv na plnenie nedaňových príjmov Všeobecnej pokladničnej správy v roku 2014 podľa NKÚ SR môže mať vývoj úrokových sadzieb na finančnom trhu, priemerné zostatky na účtoch klientov vedených v Štátnej pokladnici a zostatky na účtoch štátnych finančných pasív, ako aj vplyv legislatívy na prevádzku výherných automatov.

Medziročný nárast oproti rozpočtu kapitoly na rok 2013 je zaznamenaný v prípade rozpočtovania dividend od akciových spoločností s majetkovou účasťou Fondu národného majetku SR, a to o 382,6 mil. eur. Rozpočtovaná suma na rok 2014 vo výške 823,8 mil. eur tak

predstavuje medziročné zvýšenie o 70,22 %. Tieto príjmy môže podľa NKÚ SR ovplyvniť zámer vlády použiť časť majetku Fondu národného majetku SR v hodnote 458,8 mil. eur v zmysle § 28 ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby, ako aj plánovaný predaj 49 % podielu štátu v spoločnosti Slovak Telekom, a. s.

3.2.2 Rozpočtovanie výdavkov podľa kapitol ŠR SR na rok 2014

Rozpočtovanie hotovostných výdavkov ŠR na rok 2014 sa medziročne zvyšuje o 221,1 mil. eur na úroveň 17 222,6 mil. eur.

Skutočnosť výdavkov podľa jednotlivých kapitol ŠR za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet		Zmena 2014 – 2013	
		2012	2013		2014
Kapitoly ŠR spolu	mil. eur	15 640,7	17 001,5	17 222,6	221,1
	% HDP	21,89	23,29	22,73	-0,56
z toho:					
Kancelária NR SR	mil. eur	25,8	24,2	26,5	2,3
	% HDP	0,04	0,03	0,03	0,00
Kancelária prezidenta SR	mil. eur	3,9	4,3	4,0	-0,3
	% HDP	0,01	0,01	0,01	0,00
Úrad vlády SR	mil. eur	32,1	26,7	22,6	-4,1
	% HDP	0,04	0,04	0,03	-0,01
Kancelária Ústavného súdu SR	mil. eur	4,8	3,4	3,4	0,0
	% HDP	0,01	0,00	0,00	0,00
Najvyšší súd SR	mil. eur	8,5	8,8	8,8	0,0
	% HDP	0,01	0,01	0,01	0,00
Generálna prokuratúra SR	mil. eur	69,9	65,3	70,1	4,8
	% HDP	0,10	0,09	0,09	0,00
Najvyšší kontrolný úrad SR	mil. eur	7,8	7,8	7,9	0,1
	% HDP	0,01	0,01	0,01	0,00
Slovenská informačná služba	mil. eur	41,6	41,5	42,9	1,4
	% HDP	0,06	0,06	0,06	0,00
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	mil. eur	124,9	117,3	115,7	-1,6
	% HDP	0,17	0,16	0,15	-0,01
Ministerstvo obrany SR	mil. eur	790,1	748,4	744,7	-3,7
	% HDP	1,11	1,03	0,98	-0,04
Ministerstvo vnútra SR	mil. eur	1 001,7	899,6	2 017,7	1 118,1
	% HDP	1,40	1,23	2,66	1,43
Ministerstvo spravodlivosti SR	mil. eur	315,1	311,2	315,8	4,6
	% HDP	0,44	0,43	0,42	-0,01
Ministerstvo financií SR	mil. eur	379,4	659,6	547,8	-111,8
	% HDP	0,53	0,90	0,72	-0,18
Ministerstvo životného prostredia SR	mil. eur	326,5	604,4	399,0	-205,4
	% HDP	0,46	0,83	0,53	-0,30
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	mil. eur	2 108,4	2 464,6	1 452,3	-1 012,3
	% HDP	2,95	3,38	1,92	-1,46

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rožpočet		Zmena 2014 – 2013
			2013	2014	
Ministerstvo zdravotníctva SR	mil. eur	1 532,0	1 399,0	1 251,2	-147,8
	% HDP	2,14	1,92	1,65	-0,27
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	mil. eur	2 053,9	2 172,8	2 100,7	-72,1
	% HDP	2,87	2,98	2,77	-0,20
Ministerstvo kultúry SR	mil. eur	208,2	187,2	182,5	-4,7
	% HDP	0,29	0,26	0,24	-0,02
Ministerstvo hospodárstva SR	mil. eur	187,1	302,0	414,3	112,3
	% HDP	0,26	0,41	0,55	0,13
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	mil. eur	1 194,8	1 246,0	1 108,3	-137,7
	% HDP	1,67	1,71	1,46	-0,24
Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR	tis. eur	1 606,5	2 276,2	2 165,2	-111,0
	% HDP	2,25	3,12	2,86	-0,26
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	mil. eur	51,0	42,0	15,1	-26,9
	% HDP	0,07	0,06	0,02	-0,04
Štatistický úrad SR	mil. eur	27,2	19,0	19,1	0,1
	% HDP	0,04	0,03	0,03	0,00
Úrad pre verejné obstarávanie	mil. eur	4,2	2,9	5,1	2,2
	% HDP	0,01	0,00	0,01	0,00
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	mil. eur	3,5	2,7	2,9	0,2
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
Úrad jadrového dozoru SR	mil. eur	4,2	4,8	9,2	4,4
	% HDP	0,01	0,01	0,01	0,01
Úrad priemyselného vlastníctva SR	mil. eur	2,8	2,8	2,7	-0,1
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo	mil. eur	14,8	5,9	3,8	-2,1
	% HDP	0,02	0,01	0,01	0,00
Protimonopolný úrad SR	mil. eur	2,4	2,1	2,0	-0,1
	% HDP	0,00	0,00	0,00	0,00
Národný bezpečnostný úrad SR	mil. eur	7,8	7,7	8,3	0,6
	% HDP	0,01	0,01	0,01	0,00
Správa štátnych hmotných rezerv SR	mil. eur	36,3	32,4	10,4	-22,0
	% HDP	0,05	0,04	0,01	-0,03
Všeobecná pokladničná správa	mil. eur	3 377,3	3 248,8	4 084,9	836,1
	% HDP	4,73	4,45	5,39	0,94
Slovenská akadémia vied	mil. eur	86,2	60,1	57,7	-2,4
	% HDP	0,12	0,08	0,08	-0,01
HDP v b. c.	mil. eur	71 463,0	72 986,6	75 772,5	2 785,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016 a Štátny záverečný účet SR za rok 2012

Podľa návrhu ŠR SR na rok 2014 medziročne najvýraznejšie vzrastú výdavky v rozpočte kapitoly Ministerstva vnútra SR o 1 118,1 mil. eur na 2 017,7 mil. eur, čo podľa NKÚ SR súvisí predovšetkým s realizáciou vládneho programu ESO.

Z ďalších kapitol ŠR rozpočtovanie výdavkov na rok 2014 sa medziročne výraznejšie zvýši vo Všeobecnej pokladničnej správe o 836 mil. eur na 4 084,9 mil. eur a v Ministerstve hospodárstva SR o 112,3 mil. eur na 414,3 mil. eur, a to predovšetkým z dôvodu nárastu rozpočtovania prostriedkov z EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR.

Najvýraznejšie zvýšenie medziročného tempa rastu výdavkov ŠR na rok 2014 sa rozpočtuje v kapitolách Ministerstva vnútra SR na úrovni 124,29 % v súvislosti s vládny programom ESO, Úrade jadrového dozoru na úrovni 92,73 % v súvislosti s dostavbou jadrovej elektrárne Mochovce a v Úrade pre verejné obstarávanie na úrovni 75,80 % v súvislosti s prijatím uznesenia vlády SR č. 82 z 11. februára 2013 k analýze potrieb navýšenia administratívnych a finančných kapacít Úradu pre verejné obstarávanie.

Najvýznamnejší medziročný pokles výdavkov ŠR na rok 2014 o 1 012,3 mil. eur na 1 452,3 mil. eur sa rozpočtuje v kapitole Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, čo súvisí aj s prechodom 8 krajských školských úradov do pôsobnosti Ministerstva vnútra v rámci vládneho programu ESO.

NKÚ SR v tomto stanovisku hodnotí úroveň rozpočtovania výdavkov v nasledovných kapitolách ŠR.

Ministerstvo financií SR

Celkové výdavky ŠR rozpočtu kapitoly sú na rok 2014 rozpočtované v sume 547 788,1 tis. eur, z toho zdroje EÚ vrátane spolufinancovania vo výške 267 302,3 tis. eur a výdavky ŠR vo výške 280 485,8 tis. eur. V porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2013 sú celkové výdavky nižšie o 111 762,8 tis. eur, t. j. o 16,9 %, z toho zdroje z EÚ, vrátane spolufinancovania zo ŠR, o 106 315,2 tis. eur (28,5 %) a výdavky ŠR o 5 447,7 tis. eur (1,9 %).

Podľa NKÚ SR medziročný pokles rozpočtovania výdavkov na rok 2014 je spôsobený najmä implementačnými problémami v čerpaní výdavkov na „Informatizáciu spoločnosti“ a úspornými opatreniami v súvislosti s vládny Programom ESO.

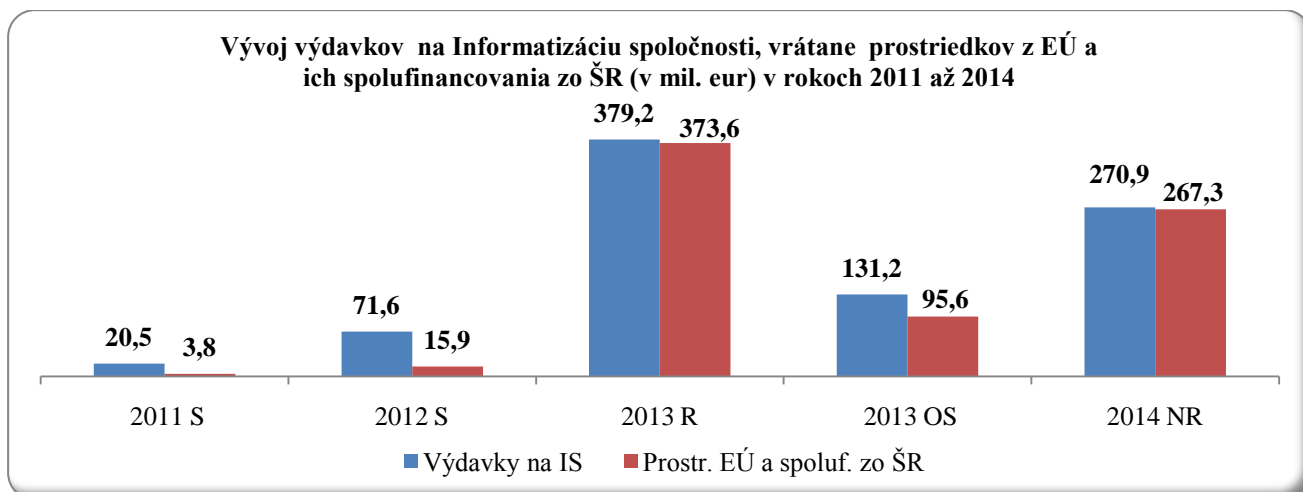
Skutočnosť štruktúry výdavkov podľa oblastí za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	2013 R	2014	Rozdiel 2014-2013
Výdavky	tis. eur	379 330,2	659 551,0	547 788,1	-111 762,8
z toho:					
• Výdavky na finančnú správu	tis. eur	205 550,0	185 740,4	183 269,4	-2 471,0
• Výdavky na Informatizáciu spoločnosti	tis. eur	71 643,7	379 181,3	270 877,8	-108 303,5
• Nadrezortné informačné systémy riadenia VF	tis. eur	50 127,8	45 419,2	43 275,5	-2 143,7
• Inštitucionálna podpora a kontrola	tis. eur	52 008,7	49 210,1	50 365,4	1 155,3

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2013 až 2015

Podľa NKÚ SR podstatný podiel na znížení rozpočtovania výdavkov kapitoly na rok 2014 majú výdavky na „Informatizáciu spoločnosti“, ktoré sú rozpočtované vo výške 270 877,8 tis. eur, čo je o 108 303,5 tis. eur menej oproti rozpočtu na rok 2013, t. j. o 28,6 %. V porovnaní s rozpočtom na rok 2013 sú nižšie aj výdavky na finančnú správu o 1,3 % a výdavky na nadrezortné informačné systémy riadenia verejných financií o 4,7 %. Vyššie medziročné rozpočtovanie výdavkov na rok 2014 je len v prípade inštitucionálnej podpory a kontroly, a to o 2,3 %.

Skutočnosť výdavkov na „Informatizáciu spoločnosti“, vrátane prostriedkov z EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR za roky 2011 a 2012, ich rozpočet a očakávanú skutočnosť na rok 2013 a návrh rozpočtu na rok 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Výdavky na „Informatizáciu spoločnosti“, v ktorom sú rozpočtované prostriedky z rozpočtu EÚ, vrátane ich spolufinancovania zo ŠR a prostriedky pro-rata tvoria podstatnú časť rozpočtu kapitoly.

Na základe údajov Certifikačného orgánu MF SR o čerpaní štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu programového obdobia 2007 až 2013 čerpanie výdavkov na „Informatizáciu spoločnosti“ dosiahlo k 30.09.2013 sumu 330 209,9 tis. eur, čo predstavuje čerpanie len na úrovni 33,5 %. Podľa NKÚ SR nízke čerpanie je spojené s problémami v implementácii jednotlivých projektov, ako napr. časovou stratou, nedostatočnou vzájomnou integráciou, nevykonaním potrebných zmien v legislatíve a pod.

NKÚ SR v tejto súvislosti upozorňuje na riziko prepadnutia časti prostriedkov určených na „Informatizáciu spoločnosti“. Zastáva názor, že uvedené riziko je možné eliminovať buď dobehnutím časovej straty a zladením integrity jednotlivých projektov alebo už len zmenou pravidla n+2, resp. n+3 a teda znížením záväzku na rok 2013, čo dokumentuje aj vyššie uvedený graf.

Podľa NKÚ SR zaostávanie v realizácii „Informatizácie spoločnosti“ môže mať vplyv na konvergenciu ekonomiky SR, jej konkurencieschopnosť a výkonnosť cestou trvalo udržateľného rozvoja. K tomuto záveru dospel na základe cieľa tohto programu, ktorým je rozvoj vysoko výkonnej vedomostnej ekonomiky a tým aj napĺňanie vízie hospodárskeho a sociálneho rozvoja SR a jej strategického cieľa pre obdobie rokov 2007 až 2013.

Ďalšie riziká spojené s rozpočtom kapitoly na rok 2014 súvisia podľa NKÚ SR predovšetkým s financovaním nadrezortných informačných systémov verejných financií, ktorých rozpočtovanie je tiež nižšie oproti roku 2013.

NKÚ SR v závere hodnotenia rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2014 konštatuje, že stanovenie záväzných úloh a limitov kapitoly bolo ovplyvnené kľúčovým cieľom fiškálnej politiky, a to znížením podielu salda RVS na HDP do konca roka 2014 na úroveň - 2,83 %.

Ministerstvo životného prostredia SR

Skutočnosť štruktúry rozpočtu výdavkov ŠR kapitoly za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 - 2013
			2013	2014	
Výdavky	tis. eur	326 467,0	604 352,3	399 040,9	-205 311,4
z toho:					
• prostriedky ŠR	tis. eur	73 151,1	70 095,8	39 564,8	-30 531,0
• 610 mzdy	tis. eur	13 882,9	13 162,6	6 627,8	-6 534,8
• 630 tovary a služby	tis. eur	7 995,2	18 907,0	8 460,7	-10 446,3
• prostriedky z rozpočtu EÚ	tis. eur	221 293,9	463 688,6	307 231,1	-156 457,5
• spolufinancovanie zo ŠR	tis. eur	32 022,0	70 567,9	52 245,0	-18 322,9

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2012 až 2014.

V súvislosti s medziročným znížením rozpočtovania prostriedkov ŠR na rok 2014 NKÚ SR konštatuje, že sa premietla prvá etapa vládnej reformy ESO, ktorá znamenala zánik špecializovaných krajských úradov a krajských úradov životného prostredia a následne druhá etapa, v rámci ktorej obvodné úrady životného prostredia v sídle kraja a obvodné úrady životného prostredia v ich pôsobnosti prešli do riadiacej pôsobnosti novovzniknutých okresných úradov ako odbory starostlivosti o životné prostredie.

NKÚ SR v súvislosti s čerpaním prostriedkov EÚ, vrátane ich spolufinancovania zo ŠR poukazuje na možné rizikové faktory spojené s nedostatočnou úrovňou implementácie a riziká vyplývajúce z nižšieho čerpania prostriedkov a možných finančných korekcií, ktoré sú buď v etape začatia procedúry alebo uplatňovania finančnej opravy. Medzi najvýznamnejšie riziká patri:

- začatie procedúry finančnej korekcie v súvislosti s projektom Technická pomoc Operačného programu Životné prostredie – publicita v sume 8 137 597,74 eur,
- začatie procedúry finančnej korekcie v súvislosti s certifikovaným výkazom výdavkov Operačného programu Životné prostredie v sume 8 691 251 eur,
- pohľadávky nezúčtovaných zálohových platieb v hodnote 942 660,03 eur v rámci Operačného programu Životné prostredie, uplatňovanie finančnej opravy v sume 40 785 082,15 eur v rámci Operačného programu Životné prostredie s očakávaným zvýšením tejto opravy v súvislosti s pokračovaním realizácie projektov,
- korekcia z implementácie projektov z obdobia ISPA a kohézneho fondu za obdobie rokov 2004-2006 v súvislosti s projektmi v oblasti zásobovania pitnou vodou, čistiarne odpadových vôd a odkanalizovania v sume 3 023 970 eur,
- korekcia z implementácie programu nadnárodnej spolupráce INTERREG IIIB CADSES za obdobie rokov v odhadovanej sume 500 000 eur.

NKÚ SR vidí možné riziká aj v 11 konaniach, ktoré Európska komisia vedie voči SR v oblasti životného prostredia.

Ďalšie riziká vyplývajú z prebiehajúcich súdnych sporov a nevysporiadaných záväzkov, ktoré môžu mať negatívny vplyv na rozpočet kapitoly. Ide napr. o súdne spory o náhradu majetkovej ujmy za obmedzené užívanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu v sume 2 192,5 tis. eur., pracovno-právne spory v sume 13,8 tis. eur, súdne spory Lesoochranárskeho zoskupenia VLK v sume 15,0 tis. eur, súdne spory o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia ministerstva v sume 5,0 tis. eur a ostatné súdne spory v sume 7 467,6 tis. eur. V návrhu rozpočtu výdavkov ministerstva na rok 2014 však nie sú vyčlenené prostriedky na úhradu prípadných záväzkov z týchto súdnych sporov.

Skutočnosť výdavkov ŠR podľa prioritných oblastí za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Rozdiel 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Výdavky kapitoly spolu/	tis. eur	326 467,0	604 352,3	399 040,9	-205 311,4
z toho:					
• Vodné hospodárstvo	tis. eur	164 844,5	388 484,0	246 247,2	- 142 236,8
• Ochrana ovzdušia	tis. eur	30 293,8	21 937,7	22 263,7	326,0
• Odpadové hospodárstvo	tis. eur	76 377,2	114 064,5	68 838,9	-45 225,6
• Ochrana prírody a krajiny	tis. eur	17 126,9	32 766,0	29 866,7	-2 899,3
• Administratíva	tis. eur	37 837,3	47 100,1	31 824,4	-15 275,7

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Ministerstvo si na roky 2014 až 2016 stanovilo viacero prioritných cieľov, ktoré z hľadiska plnenia Programového vyhlásenia vlády SR považuje za kľúčové:

- zabezpečenie ochrany pred povodňami,
- zvýšenie podielu územia SR chráneného pred povodňami,
- vyčerpanie všetkých disponibilných prostriedkov zo zdrojov EÚ a ŠR,
- zabezpečenie obslužných činností pre ústredný orgán štátnej správy.

Podľa NKÚ SR v návrhu rozpočtu ministerstva na rok 2014 nie sú zahrnuté niektoré obligatórne výdavky, ako napr. v rámci protipovodňových opatrení je rozpočtovaná suma len 66 235 tis. eur, z toho na výdavky súvisiace s preventívnymi protipovodňovými opatreniami formou opráv a údržby vo výške 27 659 tis. eur a na kapitálové výdavky vo výške 38 576 tis. eur.

Podľa NKÚ SR otvoreným a nedoriešeným problémom naďalej zostávajú záväzky SR v oblasti životného prostredia, skládok komunálneho odpadu, vôd a pod., k vyriešeniu ktorých sa SR zaviazala pri vstupe do EÚ.

V súčasnosti, po presune kompetencií vo verejnej správe, sa týkajú prevažne samospráv a majú bezprostredný vplyv na ekonomiku a zamestnanosť na lokálnej, resp. regionálnej úrovni. V rozhodujúcej väčšine majú byť splnené v období rokov 2013 – 2016. Európska únia bude pravidelne hodnotiť tieto záväzky a v prípade ich nesplnenia udelí finančné sankcie za nedodržanie podmienok napr. čistenie kalamitísk, protipovodňovú ochranu krajiny, budovanie siete kanalizácie, efektívny zber a čistenie odpadových vôd, a pod.

Ministerstvo hospodárstva SR

Skutočnosť štruktúry rozpočtu výdavkov ŠR kapitoly za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Rozdiel 2014 – 2013
		2012	2013	2014	
Výdavky	tis. eur	187 075,3	301 956,9	414 276,7	112 319,8
z toho:					
• prostriedky ŠR	tis. eur	41 167,7	101 406,0	113 446,2	12 040,2
o 610 mzdy	tis. eur	9 683,1	9 354,0	9 289,9	-64,1
o 630 tovary a služby	tis. eur	9 535,0	10 417,6	10 751,2	333,6
• prostriedky z rozpočtu EÚ	tis. eur	111 038,9	173 847,2	255 009,4	81 162,2
• spolufinancovanie zo ŠR	tis. eur	18 720,6	26 703,7	45 821,1	19 117,4

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Medziročné zvýšenie rozpočtových prostriedkov kapitoly na rok 2014 o 11,9 % je podľa NKÚ SR v rozhodujúcej miere ovplyvnené legislatívnou zmenou v oblasti systému odvodov

od prevádzkovateľa prenosovej sústavy a prevádzkovateľov distribučných sústav elektrickej energie a ich následným transferom do rozpočtu Národného jadrového fondu.

Úroveň rozpočtovaných výdavkov na rok 2014 podľa NKÚ SR ovplyvňuje aj plánovaná realizácia úsporných opatrení v rámci vládneho programu ESO, ako napr. zmena charakteru Múzea obchodu z rozpočtovej na príspevkovú organizáciu, začlenenie rozpočtovej organizácie Centrum pre chemické látky a prípravky do organizačnej štruktúry ministerstva a zlúčenie Štátnej energetickej inšpekcie so Slovenskou obchodnou inšpekciou.

NKÚ SR na základe poznatkov z kontrol a dokladov získaných z ministerstva upozorňuje na možné riziká rozpočtovania výdavkov kapitoly na rok 2014, ktoré súvisia s prebiehajúcimi súdnymi spormi a postupným ukončovaním ich konania. Ide o 35 neukončených súdnych sporov v celkovej sume 249 429 tis. eur, ktoré nie sú v rozpočte kapitoly na rok 2014 pokryté.

Rozpočet výdavkov na programy financované z fondov EÚ, vrátane ich spolufinancovania zo ŠR, sú na rok 2014 rozpočtované v sume 300 830,5 tis. eur, čo je oproti rozpočtu na rok 2013 viac o 100 279,6 tis. eur, čo predstavuje podiel 72,6 % na celkových výdavkoch.

Dôvodom tohto medziročného nárastu je podľa NKÚ SR realokácia výdavkov na zintenzívnenie podpory malých a stredných podnikov s cieľom zvýšiť rast a podporu tvorby pracovných miest a tiež na riešenie otázky nezamestnanosti mladých ľudí.

NKÚ SR v tejto súvislosti upozorňuje na možné riziká spojené s netransparentnosťou pri čerpaní prostriedkov EÚ, monitorovaním a preukazovaním naplnenia vyššie uvedených cieľov, ktoré sú zapracované do Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast v strednodobom časovom horizonte. Veľa bude závisieť od tempa a úspešnosti realizácie verejných obstarávaní a následného kontrahovania.

Podľa NKÚ SR nemenej významným rizikovým faktorom je aj miera úspešnosti realizácie iniciatívy JEREMIE v oboch finančných nástrojoch a spustenie série národných projektov, ktoré sú plánované po revízii Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, ktorá bola predložená na schválenie v prvej polovici roka 2013.

Skutočnosť výdavkov ŠR podľa prioritných oblastí za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 – 2013
			2013	2014	
Výdavky	tis. eur	187 075,3	301 956,9	414 276,7	112 319,8
z toho:					
▪ Reštrukturalizácia, priem. odvetví	tis. eur	3 224,7	60 991,3	75 973,9	14 982,6
▪ Podpora podnikania	tis. eur	8 963,1	29 004,7	8 786,7	-20 218,0
▪ Investičné stimuly, reg. Rozvoj	tis. eur	25 217,0	12 403,0	9 522,9	-2 880,1
▪ Inovácie	tis. eur	57 642,1	85 980,2	201 663,0	115 682,8
▪ Energetika	tis. eur	29 539,6	54 416,7	38 362,6	- 16 054,1

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Na medziročné zvýšenie rozpočtovania výdavkov na reštrukturalizáciu priemyselných odvetví na rok 2014 má podľa NKÚ SR najvýznamnejší vplyv predovšetkým nárast bežných transferov pre Národný jadrový fond v súlade so zákonom. č. 238/2006 Z. z. o úhrade nákladov vynaložených na nakladanie s jadrovým materiálom alebo rádioaktívnymi odpadmi, ktorých pôvodca nie je známy. Ministerstvo poskytuje Národnému jadrovému fondu tiež transfer z odvodu od prevádzkovateľov

prenosových a distribučných sústav za účelom úhrady dlhu, ktorý vznikol pri tvorbe zdrojov na krytie nákladov záverečnej časti jadrovej energetiky SR.

NKÚ SR v súvislosti s podporou podnikania v roku 2014 očakáva zo strany ministerstva vyššiu aktivitu v oblasti podpory malých a stredných podnikov, ktoré sú prebiehajúcou krízou najviac postihnuté. Pokles ich produkcie je potrebné riešiť koncepčne a systémovo so zameraním na riešenie problémových oblastí s pozitívnym vplyvom na zamestnávanie disponibilnej pracovnej sily bez ohľadu na úroveň vzdelania a kvalifikácie. V tejto súvislosti je potrebné zlepšiť aj prístup k financovaniu rizikového štádia podnikania.

NKÚ SR v súvislosti s medziročným poklesom rozpočtovania výdavkov na investičné stimuly v roku 2014 o 1 451 tis. eur na 7 812 tis. eur odporúča nerozširovať nenávratné formy podpory podnikania a vo vyššej miere využívať dostupné inovatívne formy financovania návratným spôsobom prostredníctvom bankových a finančných inštitúcií a zahraničných úverových liniek. Napr. poskytovanie tzv. mäkkých úverových, záručných a grantových schém, portfóliových záruk v rámci iniciatívy Jeremie a Jessica, mezzaninové financovanie, finančné nástroje rizikového kapitálu a pod. Uvedené formy financovania projektov je vhodné uplatniť predovšetkým pri podpore inovácií, investičných stimulov, úspor energií, obnoviteľných zdrojov energií a pod.

Podľa NKÚ SR tieto inovatívne nástroje by bolo vhodné v primeranom rozsahu uplatniť aj na čerpanie EÚ prostriedkov v novom programovacom období, čím sa môže výraznejšie znížiť spoluúčasť ŠR pri financovaní projektov financovaných zo zdrojov EÚ a vytvoriť tak vhodné podmienky pre transparentnejšie čerpanie týchto prostriedkov.

Na podporu inovácií sa na rok 2014 rozpočtujú výdavky zo zdrojov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR v sume 201 663,0 tis. eur, čo oproti rozpočtu na rok 2013 predstavuje zvýšenie o 115 682,8 tis. eur, t.j. o 135 %. Podľa NKÚ SR v tejto oblasti je potrebné skvalitniť nástroje podpory zavádzania inovácií v podnikovej sfére.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Skutočnosť rozpočtu výdavkov ŠR kapitoly za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 – 2013
			2013	2014	
Výdavky kapitoly spolu	tis. eur	1 192 851, 1	1 245 979, 8	1 108 336, 9	-137 642,9
z toho:					
prostriedky ŠR	tis. eur	129 486, 5	117 820, 0	91 997, 3	-25 822,7
• 610 mzdy	tis. eur	33 632, 8	31 715, 1	25 647, 0	-6 068,1
• 630 tovary a služby	tis. eur	47 079, 7	32 052,	30 068, 1	-1 984,3
prostriedky z rozpočtu EÚ	tis. eur	871 467, 7	967 704, 8	823 134, 0	-144 570,8
spolufinancovanie zo ŠR	tis. eur	153 774, 5	160 455, 0	193 205, 6	+32 750,6

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Na priame platby sú v rozpočte výdavkov kapitoly na rok 2014 vyčlenené prostriedky v sume 464 203,1 tis. eur, z toho prostriedky EÚ vo výške 388 176,0 tis. eur a ich spolufinancovanie zo ŠR vo výške 57 027,1 tis. eur, V týchto prostriedkoch je zahrnutá aj prechodná vnútroštátna platba vo výške 19 000,0 tis. eur v zmysle Koncepcie rozvoja pôdohospodárstva na roky 2013 až 2020, ktorá bola schválená uznesením vlády č. 357 z júla 2013.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Podľa NKÚ SR rozpočet kapitoly na rok 2014 nepredstavuje priame riziko spojené s vyplácaním priamych platieb a krížového plnenia. Na druhej strane však na základe svojej kontrolnej činnosti upozorňuje, že v roku 2014 ostáva prioritnou požiadavkou dorovnanie finančných prostriedkov na poskytovanie prechodnej vnútroštátnej pomoci o sumu 107,4 tis. eur.

NKÚ SR tiež upozorňuje na riziko, ktoré predstavujú možné stanovené finančné korekcie prostriedkov EÚ určených na priame platby a platby v rámci Osi II PRV SR 2007 až 2013 z prípadných uskutočnených auditov kontrolných inštitúcií EÚ, nakoľko krátenie výdavkov rozpočtu kapitoly v roku 2014 môže spôsobiť:

- nedostatočné vedenie a aktualizácia registra pôdnych blokov (LPIS) a digitálnych vrstiev v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, čo zabezpečuje Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy,
- nedostatočné vedenie poľnohospodárskeho poradenského systému (PPS) v zmysle, Nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, čo zabezpečuje Agroinštitút Nitra, š. p..

Na program rozvoja vidieka v rámci 2. a 3. programového obdobia sa v rozpočte výdavkov kapitoly na rok 2014 uvažuje so sumou 347 473,4 tis. eur, z toho prostriedky EÚ predstavujú 263 957,0 tis. eur a prostriedky ŠR 83 516,3 tis. eur. Tieto výdavky sú určené na zabezpečenie vyššej konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva a ich výška je v plnej miere ovplyvňovaná alokáciou výdavkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR.

NKÚ SR v súvislosti s čerpaním prostriedkov EÚ upozorňuje na riziko časovej neoprávnenosti výdavkov spojené napr. s predĺžením procesu kontrahovania, kontroly, omeškania samotnej fyzickej realizácie projektov a pod.

Pri kontrolách vykonaných v predchádzajúcom období NKÚ SR identifikoval možné riziká aj pri rozpočtovaní výdavkov na prebiehajúce súdne spory, na ktoré si vo svojom účtovníctve ministerstvo každoročne vytvára rezervu v sume 36 000,0 tis. eur, nakoľko prebiehajúce súdne spory neboli doposiaľ právoplatne ukončené.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Skutočnosť štruktúry rozpočtu výdavkov ŠR kapitoly za rok 2012 a jej rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014-2013
			2013	2014	
Výdavky kapitoly	tis. eur	1 603 252,4	2 276 175,8	2 165 184,9	- 110 990,9
z toho:					
• prostriedky štátneho rozpočtu	tis. eur	1 259 884,9	1 226 262,5	1 190 095,1	- 36 167,4
• 610 mzdy	tis. eur	22 049,9	21 726,1	15 656,6	- 6 069,5
• 630 tovary a služby	tis. eur	113 128,1	184 661,6	181 763,2	- 2 898,4
• prostriedky z rozpočtu EÚ	tis. eur	267 350,9	883 906,9	833 151,4	- 50 755,5
• spolufinancovanie zo ŠR	tis. eur	76 016,6	166 006,4	141 938,3	- 24 068,1

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Podľa NKÚ SR v medziročnom znížení výdavkov rozpočtu kapitoly na rok 2014 o 110 990,9 tis. eur sa premieta predovšetkým:

- zníženie prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR,
- presun koordinácie fondov EÚ do pôsobnosti Úradu vlády SR,

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

- delimitácia krajských stavebných úradov a obvodných úradov pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v pôsobnosti kapitoly,
- zrušenie Úradu verejného zdravotníctva ministerstva a Inštitútu urbanizmu a územného plánovania URBION, ktorých právnym nástupcom sa stalo ministerstvo.

NKÚ SR v tejto súvislosti pozitívne hodnotí uvažované zlúčenie piatich rozpočtových organizácií do Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravného úradu, čím by mala byť v roku 2014 dosiahnutá úspora finančných prostriedkov v sume 191,7 tis. eur.

Na základe poznatkov z kontrolnej činnosti NKÚ SR upozorňuje na možné riziká rozpočtovania výdavkov kapitoly na rok 2014 v súvislosti s 86 súdnymi spormi v sume približne 104 378,4 tis. eur bez úrokov a trov konania, čo nie je v rozpočte kapitoly na rok 2014 pokryté.

Na cestnú a železničnú infraštruktúru sa na rok 2014 v kapitole rozpočtuje suma 1 915 321,2 tis. eur, z toho prostriedky ŠR vo výške 963 497,0 tis. eur, prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ vo výške 814 165,6 tis. eur a ich spolufinancovanie zo ŠR vo výške 137 658,7 tis. eur.

V porovnaní s rozpočtom kapitoly na rok 2013 ide v roku 2014 o medziročný pokles rozpočtovaných výdavkov na cestnú a železničnú infraštruktúru o 108 637,2 mil. eur, čo súvisí nielen s poklesom rozpočtovania prostriedkov ŠR o 27 327,9 tis. eur, ale predovšetkým s očakávaným znížením čerpania prostriedkov EÚ vo výške 55 894,7 tis. eur a ich spolufinancovania zo ŠR vo výške 25 414,6 tis. eur.

Podľa NKÚ SR podrobnejšie vysvetlenie rozpočtovania týchto výdavkov kapitoly na rok 2014 poskytuje medziročné porovnanie ich rozpočtovania podľa prioritných oblastí cestnej a železničnej infraštruktúry.

Skutočnosť výdavkov kapitoly podľa prioritných oblastí cestnej a železničnej infraštruktúry za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v tis. eur)

Názov programu	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 – 2013
		2013	2014	
Cestná infraštruktúra	458 348,4	1 063 311,7	903 195,6	- 160 116,1
Správa, údržba a opravy ciest a diaľnic	77 867,5	68 957,2	69 457,2	500,0
Správa, údržba a opravy ciest I. triedy a diaľničných privádzačov	49 533,5	40 457,2	40 457,2	0,0
Správa, údržba a opravy rýchlostných ciest a diaľnic	28 334,0	28 500,0	29 000,0	500,0
Cestná sieť – výstavba a obnova	117 823,6	205 638,3	145 795,9	- 59 842,4
Výstavba diaľnic a rýchlostných ciest	163 597,8	657 751,8	557 383,3	- 100 368,5
Výstavba vybranej nadradenej cestnej infraštruktúry formou PPP projektov	99 059,5	130 964,4	130 559,2	- 405,2
Železničná doprava	926 196,3	950 596,7	997 419,9	46 823,2
Kombinovaná doprava	0,0	0,0	0,0	0,0
Podpora verejných služieb – prevádzka dopravy na dráhach	361 490,9	205 000,0	205 000,0	0,0
Rozvoj a modernizácia železníc – ZSSK	67 020,4	23 396,7	0,4	- 23 396,3
Podpora verejných služieb – prevádzkovanie dráh	345 988,4	260 000,0	272 500,0	12 500,0
Rozvoj a modernizácia majetku železníc	151 696,6	462 200,0	519 919,5	57 719,5

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Pri zohľadnení vlastných zdrojov Národnej diaľničnej spoločnosti na investície a údržbu s medziročným zvýšením ich rozpočtovania na rok 2014 o 90 055,7 tis. eur na 141 016,9 tis. eur

a mimorozpočtových prostriedkov EÚ na TEN-T projekty Železníc SR s medziročným poklesom ich čerpania o 1 624,5 tis. eur na 600,0 tis. eur budú celkové zdroje na financovanie cestnej a železničnej infraštruktúry v roku 2014 predstavovať sumu 2 056 938,1 tis. eur, čo bude v porovnaní s rokom 2013 menej o 20 296,1 tis. eur.

NKÚ SR pripomína, že v oblasti výstavby diaľnic a rýchlостných ciest bol vypracovaný v zmysle uznesenia vlády SR č. 457/2011 Program pokračovania prípravy a výstavby diaľnic a rýchlостných ciest 2011 – 2014, ktorý bol v roku 2012 aktualizovaný a predložený na rokovanie vlády dňa 27.12.2012, avšak do termínu vypracovania tohto stanoviska nebol prerokovaný.

Skutočnosť výstavby diaľnic a rýchlостných ciest za rok 2012 a k 30.09.2013 a predpoklad ich výstavby na roky 2014 a 2015 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Diaľnice / km	2012		2013 (k 30.09.2013)		Predpoklad	
	Plán	Skutočnosť	Plán	Skutočnosť	2014	2015
Odobvzané do užívania	0	5,2	0	0	26,4	20,76
Začatie výstavby	39,3	10,5	56,66	12,3	21,7	70,14
Rýchlостné cesty / km	2012		2013 (k 30.09.2013)		Predpoklad	
	Plán	Skutočnosť	Plán	Skutočnosť	2014	2015
Odobvzané do užívania	5,7	5,7	14,2	0	5,76	28,99
Začatie výstavby	18,6	5,3	28,99	0	0	34,13

Zdroj: Sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií MDVRR SR

Podľa kontrolných zistení NKÚ SR Diaľničný program z roku 2011 predpokladá vybudovanie 134 km úsekov diaľnic a rýchlостných ciest, z toho 54,6 km diaľnic a 75,8 km rýchlостných ciest do roku 2014. Pre neuzavreté tendre sa nezačali práce na viacerých úsekoch hlavnej domácej diaľnice. Podľa údajov z tabuľky, ktorá je aktualizovaná k 30.09.2013 je zrejme, že sa tieto údaje naplniť nepodarí a výstavba úsekov diaľnic a rýchlостných ciest si bude vyžadovať aktualizáciu údajov aj na ďalšie obdobia.

V tejto súvislosti NKÚ SR pripomína, že v procese verejného obstarávania sú v súčasnosti úseky diaľnice v celkovej dĺžke 44,36 km a rýchlостné cesty v celkovej dĺžke 28,99 km, čo je popri prekážkach v majetkovoprávnom vysporiadovaní pozemkov kľúčovým problémom výstavby diaľnic v SR.

NKÚ SR negatívne hodnotí neakceptovanie požiadavky ministerstva o navýšenie rozpočtovania výdavkov na opravy a údržbu ciest I. triedy v roku 2014 o sumu 30 600,0 tis. eur, čo odôvodňovalo údajmi z cestnej databanky, podľa ktorých až 1 406 km ciest I. triedy v správe Slovenskej správy ciest je v nevyhovujúcom stave, t. j. až 44,15 % z celkovej dĺžky ciest I. triedy a 168 km je v havarijnom stave, t. j. 5,28 %. Nedostatočný objem rozpočtovaných bežných výdavkov môže mať negatívny dopad na udržanie prevádzkyschopnosti ciest, bezpečnosť na cestách a na zabezpečenie úloh pri dodržaní cestného zákona v roku 2014.

V tejto súvislosti NKÚ SR upozorňuje, že každoročným financovaním opráv a údržby ciest I. triedy vo výške približne 32 000,0 tis. eur nie je možné udržať cesty I. triedy v prevádzky schopnom stave tak, ako to predpokladá Národný program reforiem 2013 a Programové vyhlásenie vlády SR. V roku 2011 boli podľa kontrolných zistení NKÚ SR opravené len cesty I. triedy a ich súčasť v dĺžke 29,581 km a v roku 2012 v dĺžke 10,255 km. V roku 2012 bolo v nevyhovujúcom stave 1 406 km ciest I. triedy, pričom podľa NKÚ SR na zabezpečenie predpokladanej 10-ročnej životnosti by Slovenská správa ciest mala ročne opraviť cca 140 km týchto ciest.

Aj preto vzhľadom na existujúci stav ciest I. triedy a výšku prostriedkov rozpočtovaných na ich opravy a údržbu na rok 2014 je možné očakávať zníženie ich prevádzkyschopnosti a bezpečnosti na nich.

Pre oblasť železničnej dopravy sú v rozpočte kapitoly na rok 2014 rozpočtované výdavky vo výške 997 419,5 tis. eur z toho na financovanie dopravných služieb zo zmlúv vo verejnom záujme v sume 477 500,0 tis. eur, v čom je zahrnutý bežný transfer Železniciam SR na prevádzkovanie železničnej infraštruktúry vo výške 272 500,0 tis. eur a bežný transfer na prevádzkovanie osobnej dopravy na dráhach vo výške 205 000,0 tis. eur.

NKÚ SR pripomína, že vláda uznesením č. 390/2013 schválila návrh opatrení na konsolidáciu železničnej nákladnej dopravy a na kompenzáciu finančných dopadov vyplývajúcich zo zníženia poplatku za prístup k železničnej infraštruktúre vo výške 22,5 mil. eur. Vláda tiež uznesením č. 188 zo 16.03.2011 schválila program revitalizácie železničných spoločností, ktorého hlavným cieľom bolo stanoviť ozdravný plán a dosiahnuť tak stabilizované vyrovnané hospodárenia železničných spoločností.

V tejto súvislosti NKÚ SR upozorňuje, že v zmysle zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme mala byť strata za rok 2011 vo výške 16 178,5 tis. eur uhradená do 28.02.2013, čo sa však nestalo a v prípade neuhradenia tejto straty do konca roku 2013 bude potrebné túto stratu uhradiť v roku 2014.

Z hľadiska čerpania prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR v roku 2014 je rozhodujúce zabezpečenie realizácie Operačného programu Doprava, nakoľko je potrebné ešte implementovať približne dve tretiny celkovej alokácie týchto prostriedkov.

V tejto súvislosti NKÚ SR upozorňuje na viacero rizík, ktoré identifikoval v rámci svojej kontrolnej činnosti:

- prerušenie platieb v zmysle článku 91 nariadenia Rady EÚ (ES) č. 1083/2006 od februára 2013, dôvodom ktorého boli výsledky vládneho auditu v oblasti prekročenia prípustnej 2 %-nej miery chybovosti neoprávnených výdavkov v dôsledku zlyhania prvostupňovej kontroly,
- stále neuzavreté vyšetrovanie podozrenia z kolúzneho konania, údajnej korupcie a konfliktu záujmov v rámci projektov železničnej infraštruktúry,
- zdĺhavý a administratívne náročný proces schvaľovania veľkých projektov,
- objektívna náročnosť realizácie verejných obstarávaní, riziko ich neukončenia z dôvodu námietok,
- kvalita projektovej dokumentácie a z nej vyplývajúce problémy vo fáze realizácie projektov,
- súhlas Európskej komisie s realizáciou iba jedného terminálu intermodálnej prepravy v Prioritnej osi 3, v dôsledku čoho je potrebné presunúť časť alokovaných prostriedkov do Prioritnej osi 1 a požiadať Európsku komisiu o súhlas s revíziou Operačného programu Doprava,
- zistenia Certifikačného orgánu, týkajúce sa nedostatkov vo verejnom obstarávaní dvoch projektov Prioritných osí 6 a 7, o ktorých nebolo dosiaľ rozhodnuté.

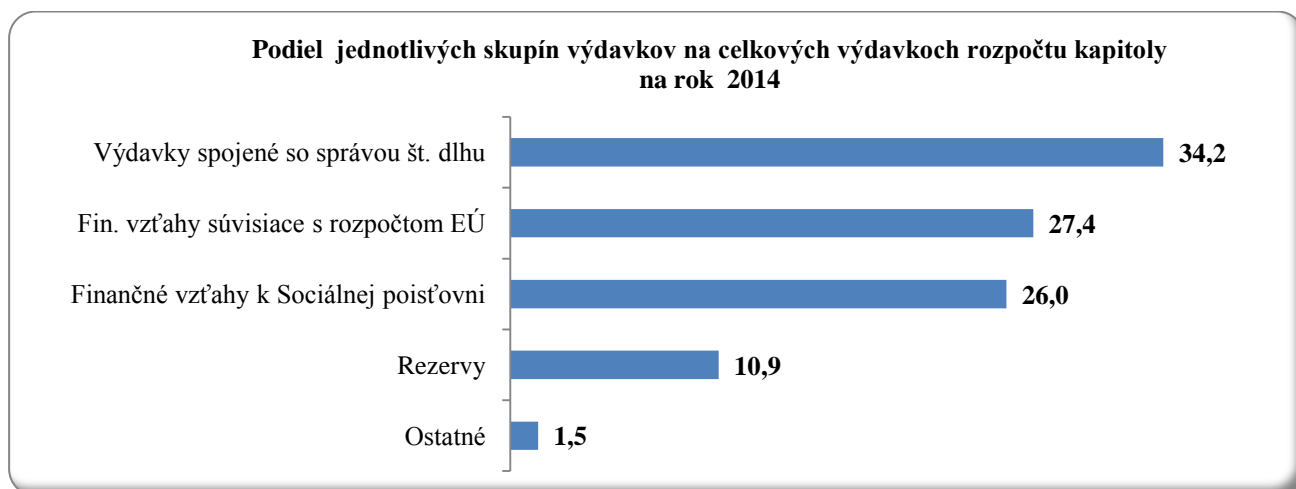
NKÚ SR v súvislosti s hodnotením rozpočtu výdavkov ŠR kapitoly na rok 2014 pozitívne hodnotí zvýšenie dynamiky výstavby dopravnej infraštruktúry v roku 2014, ktorá je zameraná nielen na modernizáciu a výstavbu celoštátnej, ale aj regionálnej a technickej infraštruktúry. Tým sa môže výrazne prispieť k hospodárskemu rastu a zamestnanosti a napomôcť tak ku zmenšovaniu rozdielov medzi regiónmi v rámci Slovenska. Za účelom zabezpečenia dostatočných finančných zdrojov je potrebné vytvárať podmienky na zapojenie súkromného kapitálu do dopravnej infraštruktúry.

Všeobecná pokladničná správa

Výdavky ŠR kapitoly sú na rok 2014 rozpočtované vo výške 4 084 921,3 tis. eur, čo je v porovnaní s rozpočtom na rok 2013 viac o 836 132,8 tis. eur, t. j. o 25,7 %.

Podľa NKÚ SR na tomto medziročnom náraste rozpočtovania výdavkov sa podieľajú predovšetkým výdavky tretieho programového obdobia na roky 2014 až 2020, zvýšenie finančných vzťahov k Sociálnej poisťovni a výdavkov spojených so správou štátneho dlhu, rozpočtovanie rezerv na zlepšenie výberu daní, dosiahnutie fiškálneho cieľa a krytie dopadu kolektívneho vyjednávania na výsledky hospodárenia obcí.

Podiel jednotlivých skupín výdavkov ŠR kapitoly na celkových výdavkoch ŠR kapitoly na rok 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: RVS SR na roky 2014 až 2016

Skutočnosť štruktúry výdavkov ŠR kapitoly za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	Merná jednotka	2012 S	2013 R	2014 N	Rozdiel 2014-2013
Výdavky	tis. eur	3 377 288,0	3 248 788,5	4 084 921,3	836 132,8
z toho:					
• rezervy	tis. eur	3 000,0	129 799,2	445 872,9	316 073,7
• finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ	tis. eur	642 547,2	749 034,1	1 119 407,8	370 373,7
• výdavky spojené so správou štátneho dlhu	tis. eur	1 248 536,5	1 326 365,6	1 398 174,8	71 809,2
• finančné vzťahy k Sociálnej poisťovni	tis. eur	1 408 333,3	950 703,7	1 061 959,8	111 256,1
• ostatné	tis. eur	74 870,9	92 885,8	59 506,0	-33 379,8

Zdroj: RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR pozitívne hodnotí vytvorenie rezerv ŠR na zlepšenie výberu daní, dosiahnutie fiškálneho cieľa a krytie dopadu kolektívneho vyjednávania, ktoré majú slúžiť na elimináciu rizík prípadného nedodržania cieleného schodku RVS.

V súvislosti s možnými prehratými súdnymi spormi však podľa NKÚ SR nemusí byť dostatočné rozpočtovanie rezervy na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí a na výdavky súvisiace s vrátenými príjmami z minulých rokov vo výške 10 000,0 tis. eur.

Vyššie rozpočtovanie zdrojov určených na finančné vzťahy súvisiace so všeobecným rozpočtom EÚ podľa NKÚ SR súvisí s rozpočtovaním výdavkov tretieho programového obdobia na roky 2014 až 2020 a na zvýšené odvody do všeobecného rozpočtu EÚ.

Rozpočtovanie finančných vzťahov k Sociálnej poisťovni pri zohľadnení prognózy jej odvodových príjmov z poistného podľa NKÚ SR zabezpečí v roku 2014 platobnú schopnosť Sociálnej poisťovne, plynulé vyplácanie všetkých jej obligatórných výdavkov a krytie deficitu účtu dôchodkového poistenia.

Ostatné výdavky kapitoly, ktoré sú určené aj na financovanie činnosti Kancelárie verejného ochrancu práv, Rady pre vysielanie a retransmisiu a Úradu na ochranu osobných údajov a transfery na činnosť Ústavu pamäti národa a Slovenského národného strediska pre ľudské práva, sú podľa NKÚ SR rozpočtované na dostatočnej úrovni.

4 Stanovisko k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy SR na rok 2014

Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016 je zostavený za subjekty verejnej správy, ktorými podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy sú právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou pre EÚ, a to:

- v ústrednej správe,
- v územnej samospráve,
- vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, Fond národného majetku SR a Slovenský pozemkový fond. V ústrednej správe sa vykazujú aj verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri vedenom Štatistickým úradom SR. V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie. Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Návrh súhrnného rozpočtu za obce a VÚC a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zaradené do sektora verejnej správy vypracovalo MF SR. Zdravotné poisťovne predložili návrhy svojich rozpočtov Ministerstvu zdravotníctva SR a verejné vysoké školy predložili návrhy svojich rozpočtov Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Skutočnosť bilančných zostatkov ostatných subjektov verejnej správy SR v metodike ESA 95 za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Skutočnosť 2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 - 2013
			2013	2014	
Schodok/prebytok hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy	mil. eur	594,5	562,00	351,30	-210,70
z toho :					
Obce	mil. eur	82,3	136,2	22,4	-113,8
VÚC	mil. eur	1,4	12,9	16,5	3,6

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	Skutočnosť 2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 - 2013
			2013	2014	
Sociálna poisťovňa	mil. eur	91,4	40,0	44,3	4,3
verejné zdravotné poistenie	mil. eur	153,6	16,3	24,7	8,4
Národný jadrový fond	mil. eur	144,2	155,7	128,2	-27,5
Fond národného majetku SR	mil. eur	-23,2	-17,1	-15,8	1,3
Environmentálny fond	mil. eur	12,6	120,5	39,1	-81,4
Štátny fond rozvoja bývania	mil. eur	78,5	93,4	81,6	-11,8
Úrad pre dohľad nad ZS SR	mil. eur	1,1	0,1	0,2	0,1
Slovenský pozemkový fond	mil. eur	13,7	5,6	7,8	2,2
Slovenská konsolidačná, a.s.	mil. eur	-9,8	0,6	2,7	2,1
verejné vysoké školy	mil. eur	26,1	0,2	0,0	-0,2
Rozhlas a televízia Slovenska	mil. eur	-0,7	1,2	1,0	-0,2
RTVS, s.r.o.	mil. eur	0,2	-0,1	0,0	0,1
Tlačová agentúra SR	mil. eur	0,2	0,0	0,4	0,4
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	mil. eur	-0,1	-0,1	0,0	0,1
Audiovizuálny fond	mil. eur	-0,3	0,0	0,1	0,1
príspevkové organizácie spolu	mil. eur	23,3	-3,4	-2,0	1,4
Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť	mil. eur	0,0	0,0	0,1	0,1

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Bilančné zostatky ostatných subjektov verejnej správy na rok 2014 na hotovostnej báze podľa ich súhrnného rozpočtu majú dosiahnuť sumu 351,3 mil. eur, čo bude v porovnaní s rokom 2013 menej o 210,7 mil. eur. Na tomto rozpočtovom predpoklade má mať najväčší podiel prebytok hospodárenia Národného jadrového fondu vo výške 128,2 mil. eur, Sociálnej poisťovne vo výške 44,3 mil. eur a obcí vo výške 22,4 mil. eur.

NKÚ SR konštatuje, že v rozpočtovom procese v súlade s ustanovením § 14 ods. 7 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov:

- Sociálna poisťovňa, Slovenský pozemkový fond a Fond národného majetku SR prerokovali návrhy svojich rozpočtov pred ich prerokovaním vo svojich orgánoch s MF SR,
- Ministerstvo zdravotníctva SR vypracovalo návrh súhrnného rozpočtu za vykonávanie verejného zdravotného poistenia v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ a prerokovalo ho s MF SR,
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vypracovalo návrh súhrnného rozpočtu za verejné vysoké školy a prerokovalo ho s MF SR.

Subjekty verejnej správy do návrhov svojich rozpočtov zapracovali svoje požiadavky na ŠR v súlade s vládnym Návrhom RVS SR na roky 2014 až 2016. Aj preto NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k výdavkovej stránke súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2014, ktorá by mala pokryť činnosť subjektov verejnej správy.

NKÚ SR v tejto súvislosti pozitívne hodnotí široký konsenzus ostatných subjektov verejnej správy vo vzťahu k plneniu záväzkov vyplývajúcich z Paktu stability a rastu, čo je osobitne dôležité pri hospodárení obcí, VÚC, Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní, ktoré bolo v minulosti do značnej miery rizikové.

Plnenie spoločného Memoranda o spolupráci medzi vládou SR so Združením miest a obcí Slovenska a Združením samosprávnych krajov vytvára predpoklady pre naplnenie rozpočtových

cieľov, k čomu by malo prispieť aj dôsledné dodržiavanie zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti. Týmto zákonom je deklarovaná nulová participácia štátu pri zabezpečení platobnej schopnosti obcí alebo VÚC, čo zvyšuje nároky na ich rozpočtovú zodpovednosť a zabezpečenie rozpočtovej disciplíny. Podľa NKÚ SR práve to vytvára podmienky pre zvýšenie finančnej stability územnej samosprávy a pre zamedzenie prijímania nových finančne nekrytých úloh, čo v minulosti spôsobovalo značné problémy v hospodárení obcí a VÚC.

NKÚ SR v tomto stanovisku hodnotí úroveň rozpočtov nasledovných ostatných subjektov verejnej správy na rok 2014.

4.1 Stanovisko k návrhom rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy na rok 2014

Obce a vyššie územné celky

Rozpočtový proces územnej samosprávy je regulovaný zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozpočty územnej samosprávy podľa týchto zákonov tvoria rozpočty obcí a rozpočty VÚC.

Na účely zostavenia Návrhu RVS SR na roky 2014 až 2016 bol MF SR vypracovaný súhrnný návrh rozpočtov za obce, VÚC a príspevkové organizácie obcí a VÚC, ktoré sú Štatistickým úradom SR zaradené do sektora verejnej správy. Tento súhrnný návrh rozpočtu je len orientačný. To znamená, že obce, VÚC a ich príspevkové organizácie môžu, ale nemusia podľa nich zostavovať svoje rozpočtové dokumenty, nakoľko postup predkladania a schvaľovania rozpočtu obce je v kompetencii obecného zastupiteľstva a rozpočtu VÚC v kompetencii zastupiteľstva VÚC.

V rámci procesu fiškálnej decentralizácie sa preniesli nielen kompetencie zo štátu na obce a VÚC, ale decentralizovali sa aj finančné toky a tomu zodpovedajúca delimitácia majetku. V tejto súvislosti bolo vykonaných viacero legislatívnych zmien, a to predovšetkým v oblasti miestnych daní, rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb územnej samospráve a rozpočtových pravidiel územnej samosprávy.

Podľa NKÚ SR fiškálna decentralizácia priniesla zásadnú zmenu. Nový systém financovania územnej samosprávy je postavený na pevne daných kritériách, podľa ktorých sa daň z príjmu fyzických osôb prerozdeľuje medzi jednotlivé subjekty územnej samosprávy a stáva sa ich vlastným príjmom. Ďalšiu významnú časť príjmov získavajú územné samosprávy z miestnych daní, o výške ktorých majú právomoc rozhodovať. Celkovo sa tak zvyšuje zodpovednosť územnej samosprávy za správu a rozvoj, pričom sa kladie dôraz na zvyšovanie efektívnosti využitia zdrojov v mieste ich vzniku a obmedzenie prerozdeľovacích procesov.

Rozsahu kompetencií, ktoré prešli na územnú samosprávu, by mal podľa NKÚ SR adekvátnym spôsobom zodpovedať objem prostriedkov na krytie jej činnosti a úloh. Objemovo a percentuálne najvýznamnejším príjmom rozpočtov územnej samosprávy je daň z príjmov fyzických osôb, ktorá je rozdeľovaná ako jediná podielová daň.

Kritéria a váhy rozdeľovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí a VÚC upravuje nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Tieto kritéria a váhy zohľadňujú samosprávne kompetencie v školstve, sociálnom zabezpečení a doprave, ktoré prešli zo štátu do ich samosprávnej pôsobnosti. Zároveň rešpektujú požiadavky na nevyhnutú stabilitu systému delení výnosu dane

z príjmov fyzických osôb podľa počtu obyvateľov bez rozdelenia do štatisticky sledovaných vekových skupín a riešia nevyhnutnosť zabezpečiť zvýšený prísun finančných prostriedkov nadväzne na rozsah poskytovaných služieb v centrách osídlenia.

Finančné prostriedky z výnosu dane z príjmov fyzických osôb sú rozdeľované jednotlivým subjektom územnej samosprávy na mesačnej báze podľa premenlivých veličín na základe štatistických údajov, čo vylučuje subjektívnosť pri rozhodovaní a súčasne eliminuje prípadné politické vplyvy.

NKÚ SR v tejto súvislosti pozitívne hodnotí rozhodnutie vlády po rokovaní s predstaviteľmi Združenia miest a obcí Slovenska zvýšiť podiel dane z príjmov fyzických osôb pre územnú samosprávu na rok 2014 zo súčasných 65,4 % na 67,0 %, čo má byť finančne vykryté z rezervy rozpočtovanej v kapitole Všeobecná pokladničná správa za účelom krytia dopadu z kolektívneho vyjednávania v sume 31,2 mil. eur. Tieto prostriedky majú územnej samospráve pomôcť vykryť zvýšenie platov školských zamestnancov.

Skutočnosť bilančného zostatku obcí a VÚC na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a orientačný odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Orientačný odhad		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Bilančný zostatok obcí a VÚC	tis. eur	83 659	149 085	38 863	- 110 222
z toho:	tis. eur				
• Obce	tis. eur	82 282	136 175	22 357	- 113 818
• VÚC	tis. eur	1 377	12 910	16 506	3 596

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Z orientačného rozpočtu bilančných zostatkov územnej samosprávy na rok 2014 je zrejmé medziročné zhoršenie prebytkového hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy.

Obce

Skutočnosť bilančného zostatku obcí na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho orientačný odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	3 486 009	3 512 428	3 357 775	- 154 653
Výdavky	tis. eur	3 404 743	3 366 253	3 305 418	- 60 835
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	tis. eur	1 016	10 000	30 000	20 000
Bilančný zostatok	tis. eur	82 282	136 175	22 357	- 113 818

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Podľa orientačného rozpočtu obcí na rok 2014 sa predpokladá na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 prebytkové hospodárenie obcí vo výške 22 357 tis. eur, čo v porovnaní s orientačným rozpočtom na rok 2013 predstavuje medziročný pokles o 113 818 tis. eur.

Podľa NKÚ SR sú niektoré obce a mestá v rizikovej finančnej situácii. Okrem toho je zrejmé, že viaceré obce a mestá nedokážu relevantne vykazovať svoje hospodárenie na konsolidovanej báze v metodike ESA 95, ktoré je rozhodujúce pre plnenie fiškálneho cieľa konsolidácie verejných financií, t. j. schodku RVS a tým aj hrubého dlhu verejnej správy. Úskalia správneho chápania zodpovednej a obozretnej rozpočtovej disciplíny predovšetkým s finančnými operáciami, napr.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

v súvislosti s prijatými úvermi, môže čiastočne priblížiť samotný rozdiel bilančného zostatku na hotovostnej a konsolidovanej báze.

Ďalším rozpočtovým rizikom je podľa NKÚ SR efektívnosť decentralizácie systému verejnej správy, v rámci ktorej boli prenesené a sú prenášané časti kompetencií orgánov štátnej správy na obce do ich samosprávnej pôsobnosti. Tento proces zahrňoval aj prenos finančných právomocí a majetku. Celá procedúra decentralizácie, ktorá od začiatku vyžadovala systémové riešenia spojené s mnohými reformnými krokmi, však bola a je sprevádzaná viacerými problémami. V danej situácii by bolo žiaduce vykonať analýzu preneseného výkonu štátnej správy a revíziu jeho financovania, ktorá mala byť súčasťou auditu kompetencií subjektov verejnej správy.

Skutočnosť príjmov obcí na hotovostnej báze za rok 2012 a ich orientačný odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012		Rozpočet		Rozdiel
		2013	2014	2013	2014	2014 - 2013
Príjmy	tis. eur	3 784 563	3 971 428	3 935 775	- 35 653	
z toho:						
• daňové príjmy	tis. eur	1 674 254	1 733 873	1 781 864	47 991	
v tom:						
o prevod podielovej dane, vrátane sankcií	tis. eur	1 196 948	1 256 004	1 275 005	19 001	
o miestne dane	tis. eur	477 306	477 869	506 859	28 990	
• nedaňové príjmy	tis. eur	501 053	471 276	478 000	6 724	
• granty a transfery	tis. eur	1 310 702	1 307 279	1 097 911	- 209 368	
v tom:						
o dotácie zo ŠR	tis. eur	1 272 102	1 254 366	1 045 272	- 209 094	
• zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek a z predaja majetkových účastí	tis. eur	5 600	10 000	10 000	0	
• zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov a prevod z peňažných fondov	tis. eur	114 135	233 000	252 000	19 000	
• prijaté úvery	tis. eur	178 819	216 000	316 000	100 000	

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

Prevod dane z príjmov fyzických osôb do obcí, vrátane sankcií uložených v daňovom konaní na rok 2014 sa má na hotovostnej báze medziročne zvýšiť o 47 991 tis. eur na 1 275 005 tis. eur. NKÚ SR v tejto súvislosti pripomína, že v zmysle rozhodnutia vlády po rokovaní s predstaviteľmi Združenia miest a obcí Slovenska vo veci zvýšenia podielu dane z príjmu fyzických osôb pre obce zo súčasných 65,4 % na 67,0 % bude tento prevod na hotovostnej báze zvýšený z rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladničná správa o sumu 31 181 tis. eur na 1 306 186 tis. eur a tým sa zvýšia aj celkové príjmy obcí na hotovostnej báze na 3 966 956 tis. eur.

V zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je výnos z dane z príjmov fyzických osôb v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí vo výške 65,4 %. NKÚ SR v tejto súvislosti pripomína, že prípadné preplatky a nedoplatky zistené k 31. decembru príslušného kalendárneho roka vzniknuté pri rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane podľa § 2 a 3 citovaného zákona vyrovnajú daňové úrady s obcami do 31. marca nasledujúceho roka.

V odhadovanom medziročnom zvýšení miestnych a ostatných daní obcí na hotovostnej báze na rok 2014 o 28 990 tis. eur na úroveň 506 859 tis. eur sa má prejaviť medziročné zvýšenie dane z nehnuteľnosti o 23 767 tis. eur na 326 473 tis. eur a dane za špecifické služby o 5 242 tis. eur na

179 980 tis. eur, ktoré zahŕňajú ostatné miestne dane a poplatok za komunálne odpady. Pri dani za dobývací priestor sa odhaduje jej medziročné zníženie o 19 tis. eur na úroveň 406 tis. eur.

Problematiku dane z nehnuteľností upravuje zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, ktorý nezohľadňuje rozdiely v hodnote nehnuteľností, resp. ich skutočnú trhovú hodnotu. NKÚ SR v tejto súvislosti hodnotí súčasnú snahu MF SR zmeniť nastavenie tejto dane na základe výsledkov analýz možností pre zmenu existujúceho stavu a vyššieho progresívneho zdaňovania majetku v závislosti od ceny a polohy nehnuteľnosti. Predmetom týchto analýz sú odpovede na otázky, ako napr. aké ma byť najvhodnejšie nastavenie systému ohodnocovania nehnuteľností, ako sa bude definovať spôsob a kritériá pre stanovenie efektívnych sadzieb, aké má byť nastavenie prípadnej progresivity dane a ďalších faktorov, ktoré môžu vplývať na výnos tejto dane.

Nedaňové príjmy obcí na rok 2014 sa majú na hotovostnej báze medziročne zvýšiť o 6 724 tis. eur na 478 000 tis. osôb, z toho príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku o 7 724 tis. eur na 153 000 eur, administratívne a iné poplatky a platby o 7 000 eur na 152 000 eur a iné nedaňové príjmy a úroky z vkladov o 2 000 tis. eur na 53 000 tis. osôb. Kapitálové príjmy najmä z predaja nehnuteľného majetku sa majú medziročne znížiť o 10 000 tis. eur na 120 000 tis. eur.

V medziročnom orientačnom odhade zníženia príjmov obcí na hotovostnej báze na rok 2014 o 35 653 tis. eur na úroveň 3 935 775 tis. eur sa najvýznamnejšie má premietnuť medziročné zníženie grantov a transferov o 209 368 tis. eur na úroveň 1 097 911 tis. eur, v čom sa v plnej miere premieta medziročné zníženie transferov zo ŠR do rozpočtov obcí na úroveň 1 045 272 tis. eur.

Transfer z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR do rozpočtu obcí na rok 2014 sa má medziročne znížiť o 639 446 tis. eur na 10 859 tis. eur, z ktorých sa majú financovať projekty zo štrukturálnych fondov, vrátane ich spolufinancovania v rámci Operačného programu Vzdelávanie pri medziročnom znížení týchto prostriedkov o 5 723 tis. eur.

V tejto súvislosti NKÚ SR pripomína, že na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy v oblasti financovania činnosti základných škôl sa rozpočtujú finančné prostriedky z dôvodu prijatia zmien v rámci vládneho programu ESO v kapitole Ministerstva vnútra SR.

Aj z tohto dôvodu sa má transfer z Ministerstva vnútra SR do rozpočtu obcí na rok 2014 zvýšiť o 663 381 tis. eur na 675 873 tis. eur, z toho na regionálneho školstvo má predstavovať sumu 654 837 tis. eur, transfer na činnosť matričných úradov sumu 5 841 tis. eur, na hlásenie a evidenciu občanov a register občanov sumu 1 798 tis. eur, na činnosti na úseku ochrany prírody, ovzdušia, vôd a protipovodňovej ochrany sumu 507 tis. eur a na voľby do samosprávnych orgánov obcí, azylovú politiku a udržiavanie vojnových hrobov v sume 12 890 tis. eur.

Transfer z Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja do rozpočtu obcí na rok 2014 sa má medziročne zvýšiť o 5 499 tis. eur na 25 733 tis. eur, v čom sa premieta predovšetkým zvýšenie kapitálových transferov na náhradné nájomné byty za reštituované byty o 6 500 tis. eur na 19 050 tis. eur, čo NKÚ SR hodnotí pozitívne. Transfer na podporu územného rozvoja obcí a miest ostane na medziročnej úrovni 180 tis. eur, rovnako ako transfery na prenesený výkon štátnej správy na úrovni 6 503 tis. eur, z toho na úseku stavebného poriadku a bývania v sume 6 218 tis. eur a na špeciálne stavebné úrady v oblasti pozemných komunikácií v sume 285 tis. eur.

Transfer Ministerstva životného prostredia SR do rozpočtu obcí na rok 2014 sa má medziročne znížiť o 7 896 tis. eur na 61 438 tis. eur, najmä z dôvodu zníženia dotácie na budovanie protipovodňového predpovedného a varovného systému, ochranu a regeneráciu prírodného prostredia

a krajiny, ochranu ovzdušia, na minimalizáciu nepriaznivých vplyvov zmeny klímy, integrovanú ochranu a racionálne využívanie vôd a technickú pomoc. V súvislosti s medziročným znížením tohto transferu NKÚ SR poukazuje na nedostatočné pokrytie niektorých obligatórnych výdavkov viacerých záväzkov v oblasti životného prostredia v prenesených kompetenciách obcí, ku ktorým sa Slovensko zaviazalo pri vstupe do EÚ, ako napr. protipovodňová ochrana krajiny, budovanie siete kanalizácie, zber a čistenie odpadových vôd, skládka komunálneho odpadu a pod.

Transfer Ministerstva hospodárstva SR do rozpočtu obcí na rok 2014 sa má medziročne znížiť o 21 260 tis. eur na 28 040 tis. eur, z čoho sa má financovať verejné osvetlenie, poskytovanie poradenstva v oblasti energetiky a v rámci Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast podpora služieb pre podnikateľov, ako napr. budovanie a revitalizácia hnedých a zelených parkov, výstavba budov a technologických priestorov a ďalšie aktivity.

Transfer Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR do rozpočtu obcí na rok 2014 sa má medziročne zvýšiť o 51 877 tis. eur na 67 043 tis. eur, v čom sa premietne predovšetkým zvýšenie financovania zariadení sociálnych služieb. Z transferu sa bude tiež financovať výkon osobitného príjemcu a poskytovanie stravy a školských potrieb deťom v hmotnej núdzi.

Transfer Ministerstva kultúry SR do rozpočtu obcí na rok 2014 sa má medziročne zvýšiť o 500 tis. eur na 1 524 tis. eur na financovanie tradičných projektov podporovaných zo schémy grantového systému ministerstva z oblasti umenia a na obnovu národných kultúrnych pamiatok.

Transfer Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR do rozpočtu obcí na rok 2014 sa má medziročne znížiť o 239 957 tis. eur na 170 048 tis. eur, čo podľa NKÚ SR súvisí predovšetkým s dočerpávaním prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR, ktoré sú určené napr. na regeneráciu sídiel, regionálnu a mestskú hromadnú dopravu, sociálnu infraštruktúru, spoluprácu v cestovnom ruchu a pod. v rámci Operačného programu Bratislavský kraj, Regionálneho operačného programu a Operačného programu cezhraničnej spolupráce.

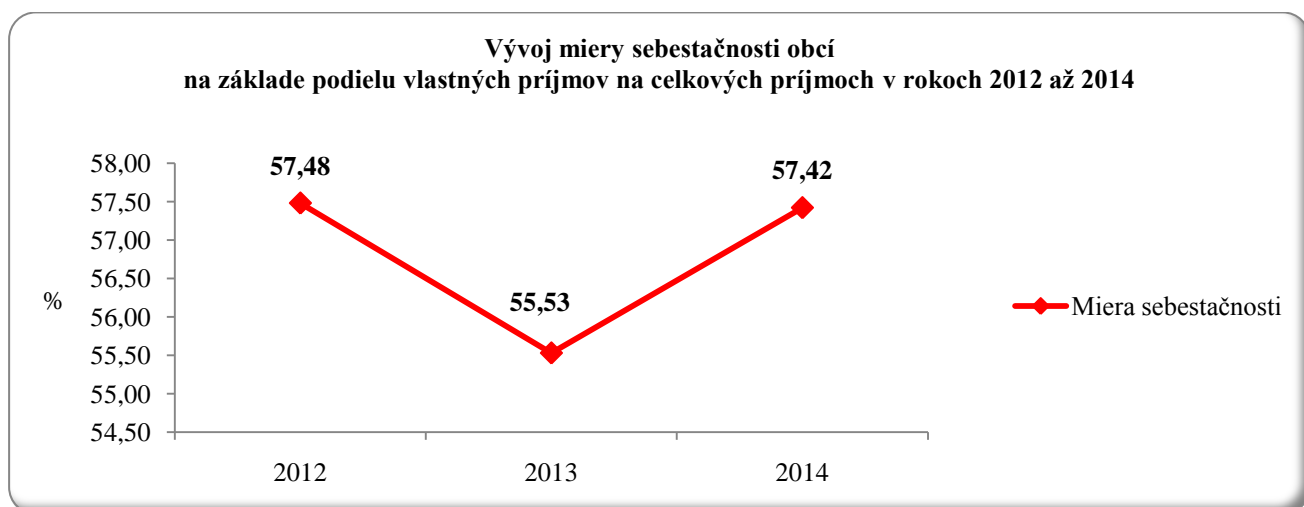
Transfer Všeobecnej pokladničnej správy do rozpočtu obcí na rok 2014 sa má medziročne znížiť o 21 792 tis. eur na 4 714 tis. eur predovšetkým z dôvodu nerozpočtovania rezervy na financovanie zariadení sociálnych služieb, ktoré sa presunulo do kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Suma 4 714 tis. eur je určená na financovanie individuálnych potrieb obcí a záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok.

V orientačnom rozpočte obcí na rok 2014 sa uvažuje aj s poskytnutím finančných prostriedkov z Environmentálneho fondu a Audiovizuálneho fondu v sume 19 338 tis. eur. čo je v porovnaní s rokom 2013 menej o 275 tis. eur. Dôvodom je neposkytnutie prostriedkov zo Štátneho fondu rozvoja bývania vo výške 330 tis. eur, čo NKÚ SR nehodnotí pozitívne ako napr. v príjmových finančných operáciách zvýšenie prijatých úverov na plnenie investičných zámerov obcí o 100 000 tis. eur na úroveň 3 16 000 tis. eur, ktorá môže byť v skutočnosti vyššia.

Podľa NKÚ SR predpokladom úspešného fungovania obcí je primeraná miera sebestačnosti. Tá nezávisí nielen od vlastných rozpočtov obcí, ale aj od RVS, nakoľko čím je zložitejšia štruktúra verejnej správy, tým je dôležitejšie správne stanovenie daňového určenia a optimalizácia finančných vzťahov medzi príslušnými rozpočtami verejnej správy.

Miera sebestačnosti obcí vyjadruje, do akej miery môžu obce z vlastných príjmov, resp. z vlastných príjmov a transferov zo ŠR v porovnaní s celkovými svojimi príjmami financovať svoje výdavky súvisiace s plnením vlastných a prenesených kompetencií zo štátnej správy. Prípadné dosiahnutie úplnej miery sebestačnosti je nemožné, a ak áno, tak len na krátke obdobie.

Skutočnosť miery sebestačnosti obcí za rok 2012 na základe podielu vlastných príjmov, t. j. nedaňových a daňových príjmov na celkových príjmoch na hotovostnej báze a jej orientačný odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledovný graf:

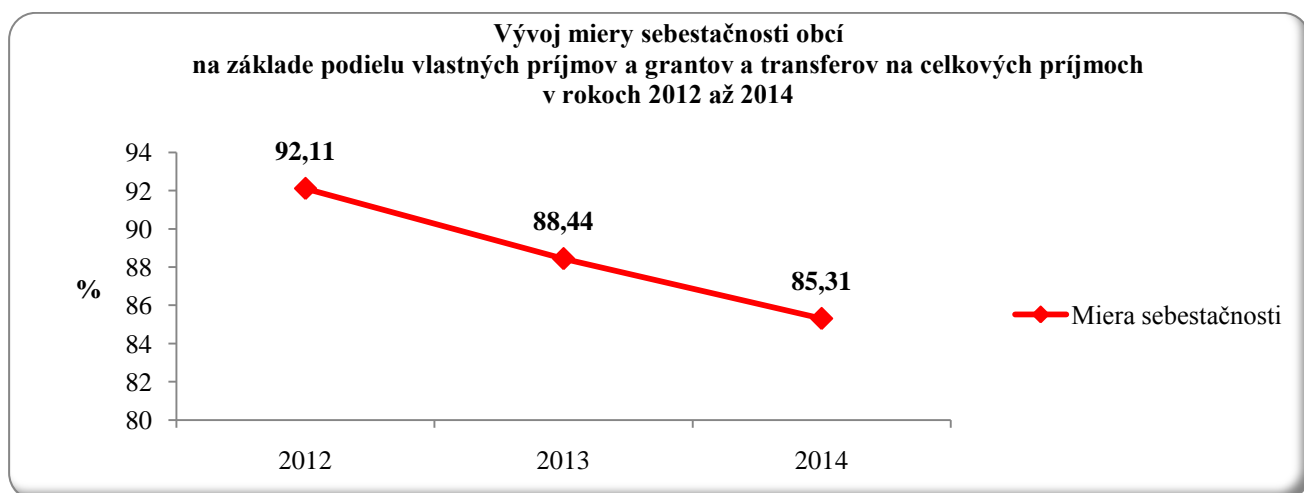
Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

V roku 2014 miera sebestačnosti obcí počítaná NKÚ SR podielom vlastných daňových a nedaňových príjmov na celkových príjmoch sa medziročne zvýši o 1,89 p. b. na úroveň 57,42 % pri zohľadnení medziročného zvýšenia vlastných príjmov o 54 715 tis. eur na 2 259 864 tis. eur a medziročného zníženia celkových príjmov o 35 653 tis. eur na 3 935 775 tis. eur.

Po započítaní zvýšenia podielu na výnosoch z dane z príjmov fyzických osôb zo súčasných 65,4 % na 67,0 %, t. j. o 31 181 tis. eur zo Všeobecnej pokladničnej správy, sa takto NKÚ SR vypočítaná miera sebestačnosti obcí orientačne medziročne zvýši o 2,22 p. b. na úroveň 57,75 %.

Podľa NKÚ SR nižšia miera sebestačnosti meraná podielom vlastných príjmov na celkových príjmoch obcí potvrdzuje, že obce budú aj v roku 2014 odkázané na dotácie zo ŠR, aby mohli financovať svoje potreby. Štát prostredníctvom týchto dotácií tak ovplyvní nielen plnenie preneseného výkonu štátnej správy, ale i rozhodovanie obcí pri plnení ich samosprávnych funkcií.

Skutočnosť miery sebestačnosti obcí za rok 2012 na základe podielu vlastných príjmov a grantov a transferov na celkových príjmoch na hotovostnej báze a jej orientačný odhad na roky 2013 a 2014 na základe výpočtu NKÚ SR dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

V roku 2014 miera sebestačnosti obcí počítaná NKÚ SR podielom vlastných príjmov a grantov a transferov na celkových príjmoch sa medziročne zníži o 3,13 p. b. na úroveň 85,31 % pri zohľadnení medziročného zvýšenia vlastných príjmov o 54 715 tis. eur na 2 259 864 tis. eur, medziročného zníženia grantov a transferov o 209 368 tis. eur na 1 097 911 tis. eur a medziročného zníženia celkových príjmov o 35 653 tis. eur na 3 935 775 tis. eur.

Po započítaní zvýšenia podielu na výnosoch z dane z príjmov fyzických osôb zo súčasných 65,4 % na 67,0 %, t. j. o 31 181 tis. eur zo Všeobecnej pokladničnej správy, sa takto vypočítaná miera sebestačnosti obcí orientačne medziročne zníži o 3,01 p. b. na úroveň 85,43 %.

Podľa NKÚ SR medziročné zhoršenie miery sebestačnosti vypočítanej podielom vlastných príjmov a grantov a transferov na celkových príjmoch obcí orientačne rozpočtovaných na rok 2014 nie je možné hodnotiť pozitívne, k čomu prispievajú aj viaceré riziká, a to nielen v oblasti plnenia daňových príjmov v súvislosti s vývojom makroekonomickej základne dane z príjmov fyzických osôb, ale i v oblasti nedaňových príjmov, ako napr. pri plánovaných odpredajoch nadbytočného majetku obcí.

Skutočnosť výdavkov obcí na hotovostnej báze za rok 2012 a ich orientačný odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Výdavky	tis. eur	3 627 095	3 641 253	3 537 418	- 103 835
z toho:					
• mzdy a odvody	tis. eur	1 309 136	1 236 924	1 275 821	38 897
• tovary a služby	tis. eur	1 026 594	848 009	874 228	26 219
• bežné transfery	tis. eur	371 983	368 423	375 791	7 368
• splácanie úrokov	tis. eur	29 577	28 000	29 000	1 000
• kapitálové výdavky	tis. eur	667 453	884 897	750 578	- 134 319
• úvery a účasť na majetku	tis. eur	11 394	15 000	12 000	- 3 000
• splácanie istiny	tis. eur	210 958	260 000	220 000	- 40 000

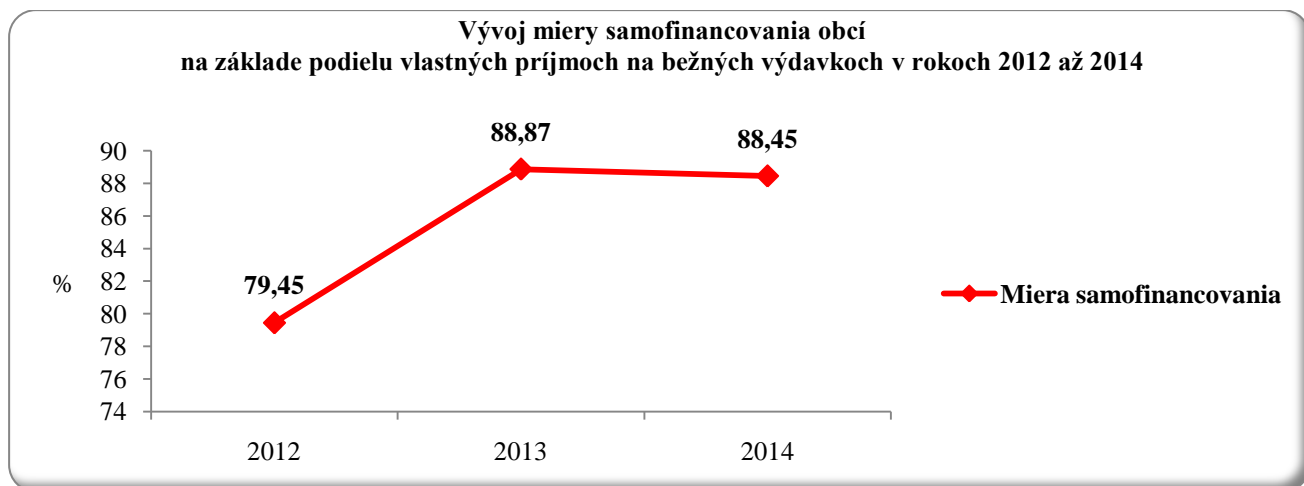
Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k orientačnému rozpočtu výdavkov obcí na rok 2014, nakoľko si uvedomuje na jednej strane zložitú finančnú situáciu a na druhej snahu obcí plniť si svoj záväzok zo spoločného Memoranda o spolupráci medzi vládou, Združením miest a obcí Slovenska a Združením samosprávnych krajov SK8, ktorým sa zaviazala k úsporám v rámci realizácie stabilizácie a konsolidácie verejných financií.

V tejto súvislosti NKÚ SR pozitívne hodnotí medziročné zníženie nielen kapitálových výdavkov o 134 319 tis. eur na úroveň 750 578 tis. eur, v čom sa premieta aj očakávané zníženie čerpania prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania, ale aj medziročný pokles splácania istiny o 40 000 tis. eur na úroveň 220 000 tis. eur.

Na základe vývoja príjmov a výdavkov obcí sa dá merať úroveň sebestačnosti fungovania obcí prostredníctvom miery samofinancovania, ktorá sa počíta podielom vlastných príjmov na bežných výdavkoch obcí.

Skutočnosť miery samofinancovania obcí za rok 2012 na základe podielu vlastných príjmov, t. j. daňových a nedaňových príjmov na bežných výdavkoch na hotovostnej báze a jej orientačný odhad na roky 2013 a 2014 na základe výpočtu NKÚ SR dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

V roku 2014 miera samofinancovania obcí počítaná NKÚ SR podielom vlastných príjmov na ich bežných výdavkoch sa medziročne zníži o 0,47 p. b. na úroveň 85,31 % pri zohľadnení medziročného zvýšenia vlastných daňových a nedaňových príjmov o 54 715 tis. eur na 2 259 864 tis. eur a medziročného zvýšenia bežných výdavkov o 73 484 tis. eur na 2 554 840 tis. eur.

Po započítaní zvýšenia podielu na výnosoch z dane z príjmov fyzických osôb zo súčasných 65,4 % na 67,0 %, t. j. o 31 181 tis. eur zo Všeobecnej pokladničnej správy, sa takto vypočítaná miera samofinancovania obcí orientačne medziročne zvýši o 0,81 p. b. na úroveň 89,68 %. To podľa NKÚ SR potvrdzuje správnosť uvedeného rozhodnutia vlády v oblasti prerozdelenia výnosu dane z príjmov fyzických osôb na rok 2014.

NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k orientačnému rozpočtu obcí na rok 2014, ale pripomína, že obce a ich príspevkové organizácie môžu, ale nemusia podľa neho zostavovať svoje rozpočty. V tejto súvislosti však očakáva, že obecné zastupiteľstvá budú tento orientačný rozpočet zohľadňovať pri schvaľovaní rozpočtov svojich obcí na rok 2014.

Vyššie územné celky

Skutočnosť bilančného zostatku VÚC v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho orientačný odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Rozdiel 2014 -2013
		2012	2013	2014	
Príjmy	tis. eur	1 118 239	1 049 796	1 071 376	21 580
Výdavky	tis. eur	1 133 526	1 032 198	1 058 164	25 966
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	tis. eur	16 664	- 4 688	3 294	7 982
Bilančný zostatok	tis. eur	1 377	12 910	16 506	3 596

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Podľa orientačného rozpočtu obcí na rok 2014 sa predpokladá na konsolidovanej báze v metodike ESA 95 prebytkové hospodárenie obcí vo výške 16 506 tis. eur, čo v porovnaní s orientačným rozpočtom na rok 2013 predstavuje medziročný pokles o 3 596 tis. eur.

Skutočnosť príjmov VÚC na hotovostnej báze za rok 2012 a ich orientačný odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	1 202 605	1 141 670	1 148 376	6 706
z toho:					
• daňové príjmy	tis. eur	535 727	554 287	570 491	16 204
• nedaňové príjmy	tis. eur	101 363	89 000	84 000	- 5 000
• granty a transfery	tis. eur	481 149	406 509	416 885	10 376
• zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek a z predaja majetkových účastí	tis. eur	426	0	0	
• zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov a prevod z peňažných fondov	tis. eur	52 857	58 000	42 000	- 16 000
• prijaté úvery	tis. eur	31 083	33 874	35 000	1 126

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

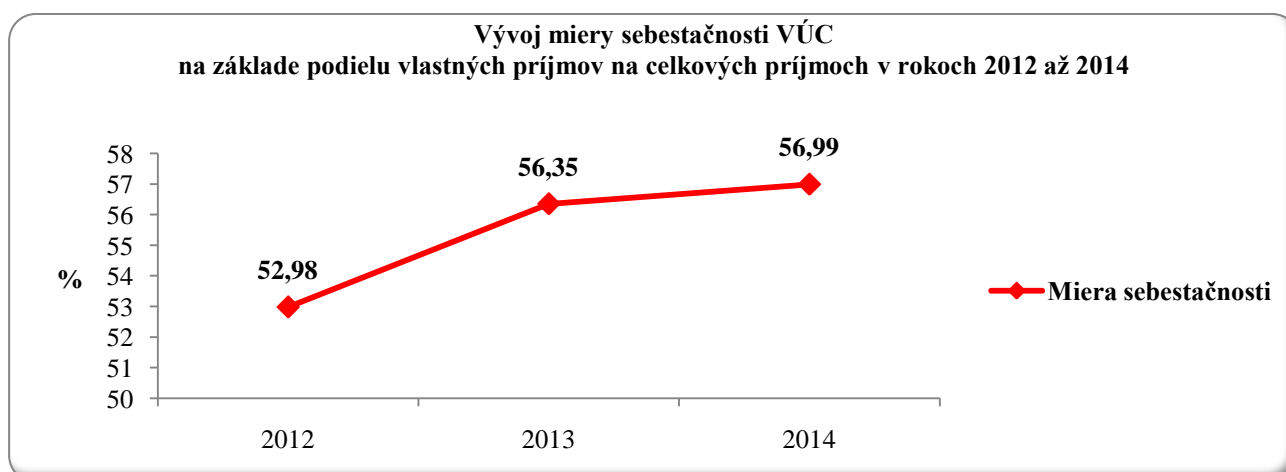
NKÚ SR pozitívne hodnotí medziročný orientačný odhad zvýšenia príjmov VÚC na hotovostnej báze na rok 2014, v ktorom sa najvýznamnejšie premietne medziročný nárast daňových príjmov, a to u podielu výnosu dane z príjmov fyzických osôb o 5 452 tis. eur na 426 591 tis. eur a u dani z motorových vozidiel o 9 841 tis. eur na 143 540 tis. eur.

V súvislosti s podielom výnosu dane z príjmov fyzických osôb VÚC v zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov NKÚ SR pripomína, že prípadné preplatky a nedoplatky zistené k 31. decembru príslušného kalendárneho roka vzniknuté pri rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane podľa § 2 a 3 vyrovnajú daňové úrady s VÚC do 31. marca nasledujúceho roka.

V medziročnom znížení orientačného odhadu nedaňových príjmov VÚC na hotovostnej báze na rok 2014 o 5 000 tis. eur na 84 000 tis. eur sa negatívne premietne zníženie odhadu kapitálových príjmov z predaja majetku VÚC o 6 000 tis. eur na 7 000 tis. eur. Ostatné príjmy predovšetkým z administratívnych a iných poplatkov a platieb zostanú približne na medziročnej úrovni.

Do akej miery môžu VÚC svoje výdavky súvisiace s plnením vlastných a prenesených kompetencií zo štátnej správy financovať z vlastných príjmov v roku 2014 sa dá určiť mierou sebestačnosti na základe podielu daňových a nedaňových príjmov na celkových príjmoch VÚC.

Skutočnosť miery sebestačnosti VÚC za rok 2012 na základe podielu vlastných príjmov, t. j. nedaňových a daňových príjmov na celkových príjmoch na hotovostnej báze a jej orientačný odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

V roku 2014 miera sebestačnosti VÚC počítaná NKÚ SR podielom vlastných daňových a nedaňových príjmov na celkových príjmoch na hotovostnej báze sa medziročne zvýši o 0,64 p. b. na úroveň 56,99 % pri zohľadnení medziročného zvýšenia vlastných príjmov o 11 204 tis. eur na 654 491 tis. eur, medziročného poklesu nedaňových príjmov o 5 000 tis. eur na 84 000 tis. eur a medziročného zvýšenia celkových príjmov o 6 706 tis. eur na 1 148 376 tis. eur.

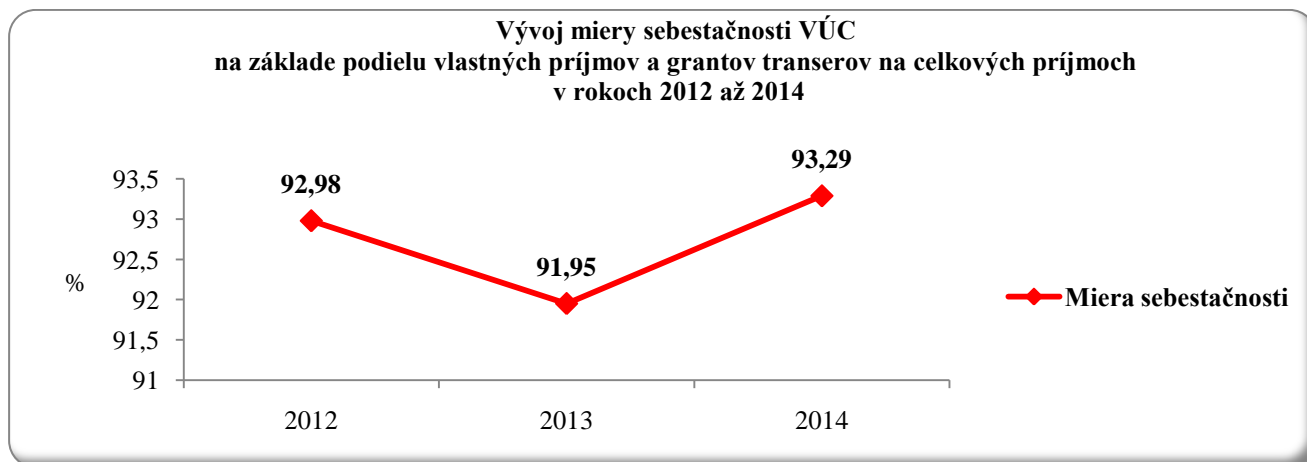
Podľa NKÚ SR nižšia miera sebestačnosti meraná podielom vlastných príjmov na celkových príjmoch na hotovostnej báze potvrdzuje, že aj VÚC rovnako ako obce budú v roku 2014 pri financovaní svojich potrieb odkázané na dotácie zo ŠR, ktoré ovplyvnia plnenie preneseného výkonu štátnej správy v ich samosprávnej pôsobnosti.

Podľa orientačného rozpočtu VÚC na rok 2014 transfery zo ŠR do rozpočtov VÚC na hotovostnej báze sa medziročne zvýšia o 10 376 tis. eur na 416 885 tis. eur.

Transfer Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR do rozpočtov VÚC na rok 2014 na financovanie preneseného výkonu štátnej správy na úseku stredných škôl v ich zriaďovateľskej pôsobnosti sa medziročne zvýši o 13 653 tis. eur na 402 296 tis. eur. NKÚ SR pozitívne hodnotí po prvý krát rozpočtovanie sumy 1 500 tis. eur na riešenie havarijných stavov škôl. Financovanie projektov Operačného programu Vzdelávanie sa medziročne zníži o 5 194 tis. eur na 15 830 tis. eur.

Transfer Ministerstva zdravotníctva SR do rozpočtov VÚC na rok 2014 na podporu ďalšieho vzdelávania v zdravotníctve sa medziročne zvýši o 487 tis. eur na 2 453 tis. eur.

Skutočnosť miery sebestačnosti VÚC za rok 2012 na základe podielu vlastných príjmov a grantov a transferov na celkových príjmoch na hotovostnej báze a jej orientačný odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

V roku 2014 miera sebestačnosti VÚC počítaná NKÚ SR podielom vlastných príjmov a grantov a transferov na celkových príjmoch na hotovostnej báze sa medziročne zníži o 1,34 p. b. na úroveň 93,29 % pri zohľadnení medziročného zvýšenia vlastných príjmov o 11 204 tis. eur na 654 491 tis. eur, medziročného zvýšenia grantov a transferov o 10 376 tis. eur na 416 885 tis. eur a medziročného zvýšenia celkových príjmov o 6 706 tis. eur na 1 148 376 tis. eur.

NKÚ SR pozitívne hodnotí vývoj sebestačnosti VÚC v roku 2014, ale rovnako ako v prípade obcí, za kľúčové riziko orientačného rozpočtu príjmov VÚC na rok 2014 upozorňuje na vývoj makroekonomickej základne dane z príjmov fyzických osôb. Negatívne sa prejaví odhad

medziročného nárastu prijatých úverov o 1 126 tis. eur na 35 000 tis. eur, ktoré súvisia s pokrytím investičných zámerov VÚC.

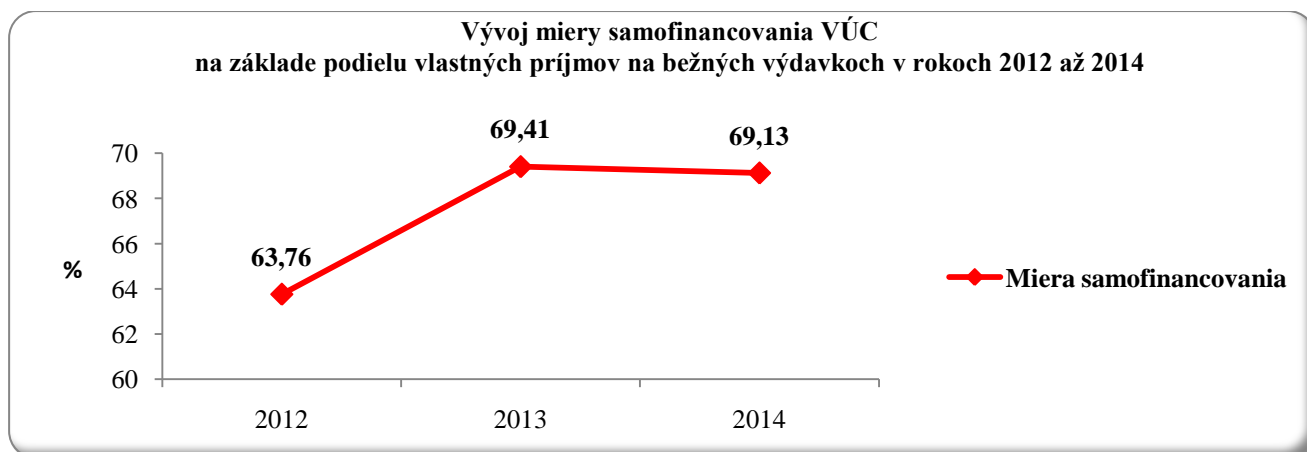
Skutočnosť výdavkov VÚC na hotovostnej báze za rok 2012 a ich orientačný odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Výdavky	tis. eur	1 162 919	1 067 139	1 090 440	23 301
z toho:					
• mzdy a odvody	tis. eur	345 882	319 124	334 222	15 098
• tovary a služby	tis. eur	223 821	199 323	201 226	1 903
• bežné transfery	tis. eur	421 095	400 408	403 316	2 908
• splácanie úrokov	tis. eur	8 392	8 000	8 000	0
• kapitálové výdavky	tis. eur	134 336	105 343	111 400	6 057
• úvery a účasť na majetku	tis. eur	2 387	1 000	1 000	0
• splácanie istiny	tis. eur	27 006	33 941	31 276	- 2 665

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

Úroveň medziročného zvýšenia výdavkov VÚC na hotovostnej báze o 23 301 tis. eur na 1 090 440 tis. eur môže vyjadriť miera ich samofinancovania, ktorá sa počíta podielom vlastných príjmov na bežných výdavkoch VÚC.

Skutočnosť miery samofinancovania VÚC za rok 2012 na základe podielu vlastných príjmov, t. j. daňových a nedaňových príjmov na bežných výdavkoch na hotovostnej báze a jej orientačný odhad na roky 2013 a 2014 na základe výpočtu NKÚ SR dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

V roku 2014 miera samofinancovania VÚC počítaná NKÚ SR podielom vlastných príjmov na ich bežných výdavkoch na hotovostnej báze sa medziročne zníži o 0,28 p. b. na 69,13 % pri zohľadnení medziročného zvýšenia vlastných daňových a nedaňových príjmov o 21 580 tis. eur na 1 071 376 tis. eur a medziročného zvýšenia bežných výdavkov o 19 909 tis. eur na 946 764 tis. eur.

NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k orientačnému rozpočtu výdavkov VÚC na rok 2014. Napriek neľahkej finančnej situácii VÚC v súvislosti s plnením ich úloh očakáva, že zastupiteľstva VÚC pri schvaľovaní rozpočtov VÚC budú brať na zreteľ tento orientačný rozpočet na rok 2014 rovnako ako záväzok zo spoločného Memoranda o spolupráci medzi vládou, Združením miest a obcí Slovenska a Združením samosprávnych krajov SK8, ktorým sa zaviazali dodržiavaním rozpočtovej disciplíny prispievať k stabilizácii a konsolidácii verejných financií.

Sociálna poisťovňa

Návrh rozpočtu poisťovne na rok 2014 je zostavený v podmienkach zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinných k termínu spracovávania tohto stanoviska. V súlade s § 122 ods. 4 písm. c) bod 2. citovaného zákona bol predložený na rokovanie vlády a následne dňa 10.10.2013 schválený.

Návrh rozpočtu poisťovne na rok 2014 zohľadňuje skutočné výsledky jej hospodárenia v roku 2012, v mesiacoch január až august 2013 a predpoklad ich vývoja do konca roka 2013, vplyv vývoja makroekonomických ukazovateľov tohtoročnej septembrovej prognózy Výboru pre makroekonomické prognózovanie a limity príjmov a výdavkov Sociálnej poisťovne, ktoré boli navrhnuté MF SR.

Skutočnosť bilančného zostatku fondu v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Rozdiel 2014 -2013
		2012	2013	2014	
Príjmy	tis. eur	6 389 918	6 683 443	6 916 249	232 806
Výdavky		6 399 615	6 682 715	6 876 641	193 926
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	tis. eur	101 105	39 306	4 732	- 34 576
Bilančný zostatok	tis. eur	91 408	40 034	44 340	4 306

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016 a Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2014

Medziročné hospodárenie poisťovne v metodike ESA 95 v roku 2014 pozitívne ovplyvní transfer na krytie deficitov základného fondu starobného sporenia z kapitoly Všeobecná pokladničná správa, ktorý sa medziročne zvýši o 340 394,5 tis. eur na úroveň 1 061 960,0 tis. eur

Skutočnosť príjmov Sociálnej poisťovne na hotovostnej báze za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	Rozpočet			Rozdiel 2014 -2013
		2012	2013	2014	
Príjmy Sociálnej poisťovne spolu	tis. eur	6 964 731	7 254 769	7 427 384	172 615
z toho:					
▪ daňové príjmy (príjmy z poistného)	tis. eur	4 965 454	5 946 303	5 838 340	-107 963
v tom:					
• ekonomicky aktívne osoby	tis. eur	4 465 555	5 264 052	5 338 107	74 055
• dlžné poistné	tis. eur	248 274	230 058	242 110	12 052
• otvorenie II. piliera	tis. eur	43 496	212 244	0	-212244
• štát	tis. eur	189 739	233 504	241 207	7 703
• platba za poberateľov úrazovej renty)	tis. eur	2 030	2 000	2 000	0
• pokuty a penále	tis. eur	16 360	4 445	14 916	10 471
▪ nedaňové príjmy (úroky a iné príjmy)	tis. eur	16 131	15 574	15 950	376
▪ granty a transfery	tis. eur	1 408 333	721 565	1 061 960	340 395
v tom:					
• na krytie deficitu účtu dôchodkového poistenia	tis. eur	1 408 333	721 565	1 061 960	340 395
• transfer z Európskeho sociálneho fondu	tis. eur	0	0	0	0
• zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov	tis. eur	556 881	541 472	499 500	-41 972
• prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci	tis. eur	0	0	0	0
▪ úver z garančného poistenia	tis. eur	17 932	29 854	11 635	-18 219

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016 a Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2014

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Na základe aktuálneho vývoja makroekonomických ukazovateľov a skutočného plnenia príjmovej časti rozpočtu poisťovne v mesiacoch január až august 2013 sa očakáva nižšie plnenie rozpočtu príjmov z bežného poistného od ekonomicky aktívneho obyvateľstva v roku 2013 o 73 368 tis. eur a o 1 847 tis. eur z dlžného poistného. V očakávanej skutočnosti príjmov z dlžného poistného je zapracované plánované oddĺženie zdravotníckych zariadení vo výške 9 000 tis. eur.

V týchto súvislostiach NKÚ SR upozorňuje na možné rovnaké riziká nižšieho plnenia rozpočtu príjmov aj v roku 2014, a to vzhľadom na pomerne vysokú mieru nezamestnanosti na Slovensku s výhľadom jej iba postupného znižovania.

Skutočnosť výdavkov Sociálnej poisťovne na hotovostnej báze za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 - 2013
			2013	2014	
Výdavky Sociálnej poisťovne spolu	tis. eur	6 433 092	6 705 243	6 895 823	190 580
z toho:					
• výdavky poistenia	tis. eur	6 286 979	6 564 415	6 770 641	206 226
• výdavky správneho fondu	tis. eur	112 636	118 300	106 000	-12 300
v tom:					
o mzdy	tis. eur	52 346	52 881	53 323	442
o poistné	tis. eur	19 935	20 581	20 564	-17
o tovary a služby	tis. eur	37 974	39 530	27 770	-11 760
o bežné transfery	tis. eur	1 153	1 115	679	-436
• obstarávanie kapitálových aktív	tis. eur	1 227	4 193	3 664	-529
• úver poskytnutý z garančného fondu (FO)	tis. eur	33 477	22 528	19 182	-3 346

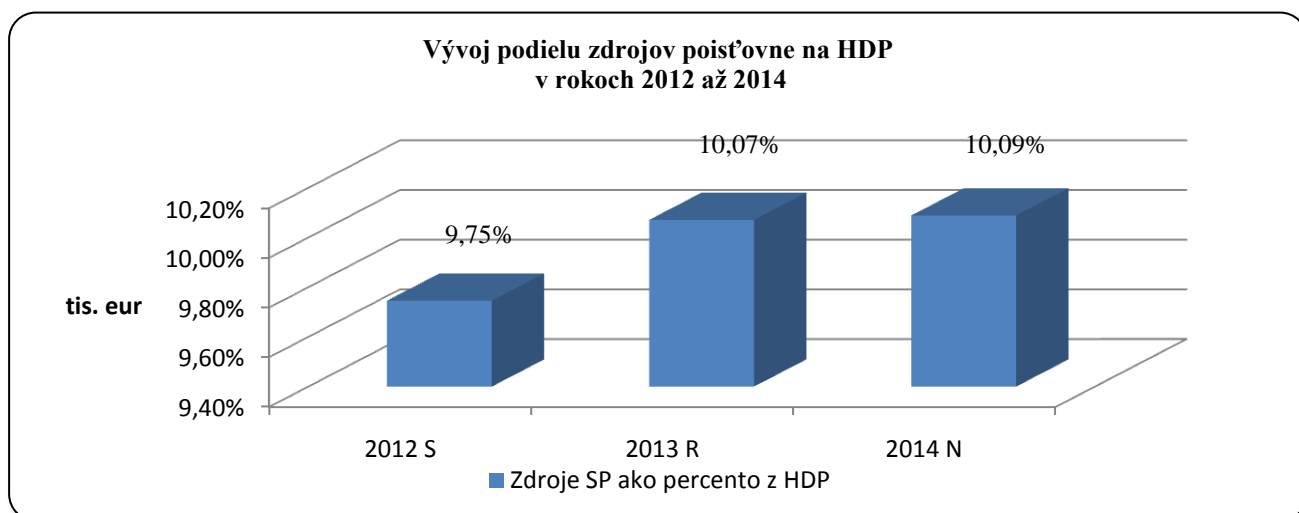
Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016 a Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2014

V roku 2013 sa očakávajú celkovo nižšie výdavky poisťovne o 16 728 tis. eur oproti rozpočtu na rok 2013. Nižšie výdavky poistenia sa predpokladajú najmä v základnom fonde nemocenského poistenia o 29 430 tis. eur, a to najmä z dôvodu nižšieho priemerného mesačného počtu prípadov vyplatených dávok oproti údajom v rozpočte na rok 2013 a v základnom fonde invalidného poistenia o 24 456 tis. eur z dôvodu nižšieho počtu a nižšej priemernej výšky novopriznávaných dôchodkov a vyšším počtom zaniknutých dôchodkov ako sa predpokladalo v rozpočte na rok 2013.

Vyššie výdavky poistenia sa očakávajú v základnom fonde starobného poistenia o 25 302 tis. eur najmä z dôvodu vyššej priemernej výšky priznávaných starobných dôchodkov a nižším počtom zaniknutých dôchodkov a v základnom fonde poistenia v nezamestnanosti o 9 544 tis. eur z dôvodu vyššej priemernej výšky dávky na jedného poberateľa oproti skutočnosti roku 2012 a rozpočtu na rok 2013.

NKÚ SR konštatuje, že celkové hospodárenie poisťovne bude v roku 2014 ovplyvňovať deficitné hospodárenie v dôchodkovom poistení. Deficit bude poisťovňa vykrývať v zmysle § 167 ods. 1 zákona o sociálnom poistení z rezervného fondu solidarity. V súlade s platným právnym stavom sa v roku 2014 neuvažuje s možnosťou krytia deficitu v dôchodkovom poistení prostredníctvom poskytnutia finančnej výpomoci zo základných fondov, ktoré vykazujú prebytok finančných prostriedkov. Od roku 2013 sa dôchodky zvyšujú o pevnú sumu určenú percentom z priemernej mesačnej sumy jednotlivých druhov dôchodkov. Uvedené percento závisí od priemerného medziročného rastu inflácie a priemernej mesačnej mzdy v roku 2014. Výdavky na valorizáciu dôchodkových dávok sa v roku 2014 zvyšujú o pevnú sumu 138 525 tis. eur. Jedným z hlavných rizík z hľadiska dlhodobej udržateľnosti verejných financií je medzera vo financovaní verejného dôchodkového systému.

Skutočnosť podielu finančných zdrojov poisťovne na HDP za rok 2012 a jeho predikciu na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2014

NKÚ SR konštatuje, že vývoj podielu zdrojov poisťovne na HDP predpokladá nevyhnutnosť ďalšieho dlhodobého posilňovania stability poisťovne. Vzhľadom na demografický vývoj krajiny a starnutie obyvateľstva má deficitné hospodárenie v dôchodkovom poistení aj naďalej negatívny vplyv v hospodárení poisťovne. Pre zabezpečenie znížovania rizika možnej platobnej neschopnosti poisťovne v dlhodobom horizonte je preto potrebné pokračovať v nastúpenom trende zvyšovania zdrojov poisťovne v pomere k HDP.

V tejto súvislosti je podľa NKÚ SR potrebné udržať plnú funkčnosť poisťovne. Miera nezamestnanosti na Slovensku je dlhodobo vyššia ako priemer krajín EÚ, čo zhoršuje aj situáciu na strane príjmov poisťovne. V rámci spoločnej európskej stratégie Európa 2020 má Slovensko do roku 2020 zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 až 64 rokov na úroveň 72%. V prípade dosiahnutia, resp. postupného približovania sa k tomuto cieľu by mal úmerne v budúcom období klesať aj úroveň rizík spojených s príjmami poisťovne od ekonomicky aktívneho obyvateľstva a tým sa zníži alebo minimalizuje nutnosť transferov zo ŠR

Národný jadrový fond

Prostriedky fondu v rokoch 2014 až 2016 budú využívané na záverečnú časť jadrovej energetiky, na nakladanie s jadrovými materiálmi a rádioaktívnymi odpadmi, ktorých pôvodca nie je známy a na záverečnú časť nakladania s inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi.

Skutočnosť bilančného zostatku fondu v metodike ESA 95 za rok 20112 a jeho odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	167 963	187 829	178 192	-9 637
Výdavky	tis. eur	25 855	32 128	50 000	17 872
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	tis. eur	2 083	0	0	0
Bilančný zostatok	tis. eur	144 191	155 701	128 192	-27 509

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

V medziročnom hospodárení fondu v metodike ESA 95 v roku 2014 sa negatívne prejavuje predovšetkým nerozpočtovanie odvodu od prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav vo výške 9 553 tis. eur.

Skutočnosť príjmov fondu na hotovostnej báze za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	993 853	1 154 719	1 285 935	131 216
z toho:					
• nedaňové príjmy	tis. eur	167 711	129 151	104 496	- 24 655
v tom:					
o úroky z vkladov	tis. eur	28 427	25 580	31 900	6 320
o príspevky od prevádzkovateľov jadrových zariadení		68 220	97 737	72 596	- 25 141
• granty a transfery	tis. eur	252	58 678	73 696	15 018
v tom:					
o z Ministerstva hospodárstva SR z odvodov od prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav	tis. eur	0	58 333	73 344	15 011
o neznámeho pôvodu	tis. eur	252	345	352	7
• príjmy z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	tis. eur	825 890	966 890	1 107 743	140 853

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

Fond rozpočtuje príjmy bežného roka 2014 v sume 178 192 231 eur, z toho:

- príjem od prevádzkovateľa jadrových zariadení (Slovenské elektrárne, a.s.) v sume 72 596 610 eur,
- úroky z uložených prostriedkov sú na rok 2014 plánované v sume 31 900 000 eur,
- transfer z výdavkového účtu Ministerstva hospodárstva SR, ako odvod, ktorý je vyberaný prevádzkovateľmi prenosovej a distribučnej sústavy. V roku 2014 návrh predpokladá odvod v celkovej sume 73 343 621 eur,
- finančná dotácia zo ŠR v sume 352 000 eur na financovanie nákladov so zachytenými jadrovými materiálmi a rádioaktívnymi odpadmi, ktorých pôvodca nie je známy,
- dobrovoľný príspevok JAVYS, a. s. v sume 10 000 000 eur, ktorý plánuje fond zaúčtovať do príjmov na podúčet na vyradovanie jadrových zariadení, vrátane nakladania s rádioaktívnymi odpadmi, ale vzhľadom na skutočnosť, že v zmysle metodiky ESA 95 sa takéto príjmy nerozpočtujú, tento príjem ani s ním súvisiace výdavky nie sú v návrhu rozpočtu fondu na rok 2014 uvedené.

NKÚ SR poukazuje na možnosť nenaplnenia rozpočtovaných príjmov fondu na rok 2014 z úročenia časti voľných finančných prostriedkov v sume cca 100 mil. eur na úrovni 1,0 % p. a. v prípade poklesu úrokových sadzieb v eurozóne v roku 2014. To neplatí pre zvyšnú časť finančných prostriedkov v sume cca 960 mil. eur, ktorá je uložená na termínovaných účtoch s úrokovou sadzbuou od 1,5 do 4,95 % p. a.

Skutočnosť výdavkov fondu na hotovostnej báze za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2014 až 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Výdavky	tis. eur	25 855	32 128	50 000	17 872
z toho:					
• bežné výdavky, z toho:	tis. eur	25 295	27 628	49 848	22 20
v tom:					23
o mzdy	tis. eur	175	210	210	0
o poisťné		133	136	144	8
o tovary a služby	tis. eur	307	357	359	2
o bežné transfery	tis. eur	24 680	26 925	49 135	22 210
• kapitálové výdavky	tis. eur	560	4 500	152	-4 348
v tom:					
o obstarávanie kap. aktív	tis. eur	0	2	2	0
o kapitálové transfery	tis. eur	560	4 498	150	-4 348

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

Výdavky fondu, ktoré sa členia na výdavky pre žiadateľov a na správu fondu sú na rok 2014 rozpočtované v celkovej sume 50 000 000 eur, vrátane použitia dotácie zo ŠR v sume 352 000 eur.

Výdavky pre žiadateľov sú v návrhu rozpočtované v sume 49 270 000 eur, z toho bežné výdavky predstavujú sumu 49 120 000 eur a kapitálové výdavky sumu 150 000 eur.

Výdavky pre žiadateľov sú špecifikované podľa jednotlivých podúčtov a analytických účtov, a to nalsedovne:

- podúčet a) v sume 27 272 900 eur na analytický účet jadrovej elektrárne A-1, ktorý obsahuje hlavne náklady na činnosti realizované v rámci II. etapy vyradovania jadrovej elektrárne A-1 v lokalite Jaslovské Bohunice, vrátane nákladov na rádioaktívne odpady z vyradovania tejto jadrovej elektrárne,
- podúčet a) v sume 18 396 425 eur analytický účet jadrovej elektrárne V-1, ktorý obsahuje náklady na udržiavanie objektov a zariadení jadrovej elektrárne V-1 a prípravu jej vyradovania.
- podúčet d) v sume 352 000 eur na nakladanie s jadrovými materiálmi a rádioaktívnymi odpadmi, ktorých pôvodca nie je známy.
- podúčet e) v sume 1 074 975 eur, z toho bežné výdavky v sume 924 975 eur a kapitálové výdavky v sume 150 000 eur na ukladanie upravených rádioaktívnych odpadov z vyradovania jadrových elektrární v republikovom úložisku rádioaktívnych odpadov.
- podúčet g) v sume 2 173 700 eur na skladovanie vyhoretého jadrového paliva v samostatných jadrových zariadeniach.

Výdavky na správu fondu sú rozpočtované v celkovej sume 730 000 eur, z toho:

- mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania v sume 209 720 eur,
- poisťné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní v sume 143 700 eur,
- tovary a služby v celkovej sume 359 180 eur,
- bežné transfery v sume 15 500 eur,
- kapitálové výdavky v sume 1 900 eur.

NKÚ SR konštatuje, že na výdavky fondu pre žiadateľov môžu mať vplyv aj nepredvídané udalosti (havárie, vyššia moc) pri činnostiach súvisiacich s účelom zriadenia fondu. V tejto súvislosti nie sú úplne vylúčené ani zmeny v harmonogramoch činností vyradovania jadrových elektrární A-1, V-1 resp. v ďalších súvisiacich činnostiach, ktoré môžu mať dopad na konečnú výšku výdavkov fondu v roku 2014.

Environmentálny fond

Prostriedky fondu v rokoch 2014 až 2016 budú využívané aj naďalej na podporu projektov, ktoré sú zamerané na zníženie znečistenia odpadových vôd, zásobovanie vodou, zlepšenie kvality ovzdušia, separovaný zber, sanáciu a rekultiváciu skládok odpadov. Environmentálny fond plánuje dosiahnutie príjmov len z iných zdrojov bez napojenia na ŠR. Predpoklad naplnenia príjmovej časti rozpočtu na rok 2014 je v celkovej výške 188 742 000 eur.

Skutočnosť bilančného zostatku fondu v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	48 520	144 349	62 970	-81 379
Výdavky	tis. eur	37 086	23 844	23 844	0
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	tis. eur	1 188	0	0	0
Bilančný zostatok	tis. eur	12 622	120 505	39 126	-81 379

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Medziročné hospodárenie fondu v metodike ESA 95 v roku 2014 negatívne ovplyvňuje zníženie rozpočtovania príjmov z predaja kapitálových aktív z emisných kvót a príjmy z predaja emisných kvót EAU.

Skutočnosť príjmov fondu na hotovostnej báze za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	136 404	230 228	188 742	-41 486
z toho:					
• daňové príjmy	tis. eur	1 021	1 010	1 010	0
• nedaňové príjmy	tis. eur	47 499	143 339	61 960	-81 379
v tom:					
○ príjem z predaja kapitálových aktív	tis. eur	12 193	105 000	23 331	-81 669
• transfery zo ŠR	tis. eur	0	0	0	0
• príjmy z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	tis. eur	87 884	85 879	125 772	39 893

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR konštatuje, že v roku 2014 bude významnou položkou rozpočtu fondu príjem z predaja kapitálových aktív – príjmy z predaja emisných kvót vo výške 23 331 000 eur. Príjmy z administratívnych a iných poplatkov a platieb za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd, za odber podzemnej vody, za znečisťovanie ovzdušia, pokuty za porušenie predpisov, príjmy z prieskumných území a ostatné), by mali v roku 2014 dosiahnuť 35 309 000 eur.

Ďalšie predpokladané príjmy fondu na hotovostnej báze na rok 2014 sa rozpočtujú nasledovne:

- dane za tovary a služby (z úhrad za uskladňovanie plynov a kvapalín) 1 010 000 eur,
- príjmy z podnikania a vlastníctva majetku (z úhrad za vydobyté nerasty) 2 450 000 eur,
- úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, vkladov a ážio vo výške 760 000 eur,
- iné nedaňové príjmy 110 000 eur,

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

- z ostatných finančných operácií (zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov) 123 672 000 eur,
- príjmy zo splátok úverov a pôžičiek sú na rok 2014 v predpokladanej výške 2 100 000 eur.

Výška príjmov fondu rozpočtovaná na rok 2014 má byť dosiahnutá výlučne z vlastných zdrojov, bez dotácií zo ŠR. Tento objem klesá oproti rozpočtu roku 2013 o 18,0 % predovšetkým z dôvodu nižšej úrovne rozpočtovania príjmov z predaja emisných kvót na úrovni 23,3 mil. eur, a to z dôvodu aplikácie zákona č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami, ktorý stanovil že výnos z dražieb emisných kvót je z 20 % príjmom fondu.

V nadväznosti na Program ESO sa súčasne počíta so zvýšenými príjmami o 200 tis. eur z úhrad za vydobyté nerasty. Príjmy z administratívnych a iných poplatkov a platieb za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd, za odber podzemnej vody, za znečisťovanie ovzdušia, pokuty za porušenie predpisov, príjmy z prieskumných území by mali v roku 2014 dosiahnuť 35,3 mil. eur.

Výdavky fondu na rok 2014 sú rozpočtované v sume 26 844 000 eur, z toho kapitálové transfery v sume 18 514 000 eur a bežné výdavky vo výške 5 330 000 eur. Úvery sú v predpokladanej sume 3 000 000 eur.

Výdavky na správu sa na rok 2014 rozpočtujú v sume 1 194 000 eur, t. j. 0,63 % z celkových rozpočtovaných príjmov, resp. 1,90 % z predpokladaného prírastku príjmov fondu za rok 2014, čo je v súlade s ustanovením zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde, podľa ktorého prostriedky na správu fondu okrem nákladov za vedenie účtov a bankové služby nesmú prekročiť 3 % z ročného príjmu fondu. Najvyšší podiel na výdavkoch na správu fondu budú v roku 2014 výdavky na mzdy a poistné v celkovej výške 808 000 eur. Bežné transfery formou dotácií sú v roku 2014 rozpočtované v sume 1 500 000 eur (z toho obciam 800 000 eur).

Na zabezpečenie investičných potrieb fondu sú na rok 2014 rozpočtované prostriedky vo výške 14 000 eur. Na kapitálové transfery formou dotácií je rozpočtovaných 18 500 000 eur, z nich do rozpočtov obcí 18 300 000 eur. Transfery formou dotácií v oblasti životného prostredia budú predstavovať 74,5 % z celkových výdavkov fondu. Úvery, pôžičky, návratné finančné výpomoci, účasť na majetku a ostatné výdavkové operácie sú na rok 2014 rozpočtované vo výške 3 000 000 eur, z toho pre obce bude použitá suma 200 000 eur.

Skutočnosť výdavkov fondu na hotovostnej báze za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Výdavky	tis. eur	43 672	26 844	26 844	0
z toho:					
• bežné výdavky	tis. eur	9 131	5 330	5 330	0
z toho:					
○ mzdy a odvody	tis. eur	729	808	808	0
○ tovary a služby	tis. eur	236	359	359	0
○ vrátenie príjmov minulých rokov	tis. eur	2 715	2 650	2 650	0
○ bežné transfery	tis. eur	5 451	1 513	1 513	0
• kapitálové výdavky	tis. eur	27 955	18 514	18 514	0
• výdavky z transakcií s finančných aktív a pasív	tis. eur	6 586	3 000	3 000	0
z toho:					
○ úvery, pôžičky a NFP	tis. eur	6 586	3 000	3 000	0

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 a 2016

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Výdavky fondu na hotovostnej báze sú rozpočtované na rok 2014 v sume 26 844 tis. eur, čo zodpovedá úrovni rozpočtu na rok 2013.

NKÚ SR konštatuje, že v roku 2013 je očakávaná skutočnosť oproti rozpočtu v prípade príjmov nižšia z dôvodu uplatnenia ustanovenia § 18 zákona č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého výnos z dražieb emisných kvót je z 20 % príjmom Environmentálneho fondu a 80 % výnosu plynie priamo do kapitoly Ministerstva životného prostredia SR.

V tejto súvislosti NKÚ SR upozorňuje, že rozpočtovanie sumy z predaja emisných kvót predstavuje riziko z pohľadu vývoja ceny, ktorá zaznamenala klesajúcu tendenciu a tiež z možných plánov Európskej komisie a jej politiky v oblasti množstva povoleniek a následnej reakcie trhu s emisiami.

Štátny fond rozvoja bývania

Skutočnosť bilančného zostatku fondu v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 - 2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	85 752	98 033	85 734	-12 299
Výdavky	tis. eur	8 000	4 687	4 181	-506
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	tis. eur	776	0	0	0
Bilančný zostatok	tis. eur	78 528	93 346	81 553	-11 793

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Fond rozpočtuje príjmy bežného roka 2014 vo výške 175 862 311 eur.

Skutočnosť príjmov fondu na hotovostnej báze za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2014 až 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 - 2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	170 563	176 702	175 862	-840
z toho:					0
▪ nedaňové príjmy	tis. eur	30 847	31 600	30 830	-770
v tom:					
○ pokuty, penále a iné	tis. eur	93	0	0	
○ úroky z domácich pôžičiek	tis. eur	29 763	29 600	30 080	480
○ iné nedaňové príjmy	tis. eur	991	2 000	750	-1 250
▪ granty a transfery	tis. eur	54 904	66 433	54 904	-11 529
v tom:					
○ transfery v rámci verejnej správy	tis. eur	54 904	66 433	54 904	-11 529
▪ príjmy z transakcií s finančných aktív a pasív	tis. eur	84 811	78 669	90 128	11 459
v tom:					
○ zo splácania úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí	tis. eur	68 574	66 198	76 574	10 376
○ zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov	tis. eur	16 237	12 471	13 554	1 083

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Podľa NKÚ SR sú vytvorené predpoklady, aby všetky vyššie uvedené príjmové kategórie boli splnené až mierne prekročené. V návrhu RVS SR na rok 2014 sú pre fond rozpočtované výdavky v celkovej výške 167 281 286 eur.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Skutočnosť výdavkov fondu na hotovostnej báze za rok 2012 a ich rozpočtovanie na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Rozpočet			Rozdiel 2014 -2013
		2012	2013	2014	
Výdavky	tis. eur	149 966	169 216	167 281	-1 935
z toho:					
▪ bežné výdavky	tis. eur	7 625	3 856	3 781	-75
v tom:					
o mzdy	tis. eur	733	756	756	0
o poistné	tis. eur	293	310	310	0
o tovary a služby	tis. eur	6 591	2 735	2 675	-60
o bežné transfery	tis. eur	8	55	40	-15
▪ kapitálové výdavky	tis. eur	375	831	400	-431
v tom:					
o obstarávanie kapitálových aktív	tis. eur	324	400	400	0
o kapitálové transfery	tis. eur	51	431	0	-431
▪ výdavky z transakcií s finančnými aktívami a pasívami	tis. eur	141 966	164 529	163 100	-1 429
v tom:					
o úvery a účasť na majetku	tis. eur	141 966	164 529	163 100	-1 935

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

NKÚ SR pripomína, že výstavba nájomných bytov je v prevažnej miere financovaná úverom z prostriedkov fondu a z dotácie Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Vo vlastníctve územnej samosprávy sa v roku 2012 dokončilo 1 544 bytov, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2011 rovnaký počet bytov.

Pri začatých bytoch vo vlastníctve územnej samosprávy v porovnaní s rokom 2011 došlo k poklesu o 30,4 % a pri porovnaní roku 2012 s rokom 2010 bol zaznamenaný pokles o 53,66 %, čo predstavuje zníženie na menej ako polovicu.

Podiel obecných nájomných bytov na celkovom počte dokončených bytov v % rokoch 2001 až 2012 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Podiel v %	10,4	16,9	28,4	12,1	13,7	14,8	19,1	15,3	12,2	14,5	10,6	10,1

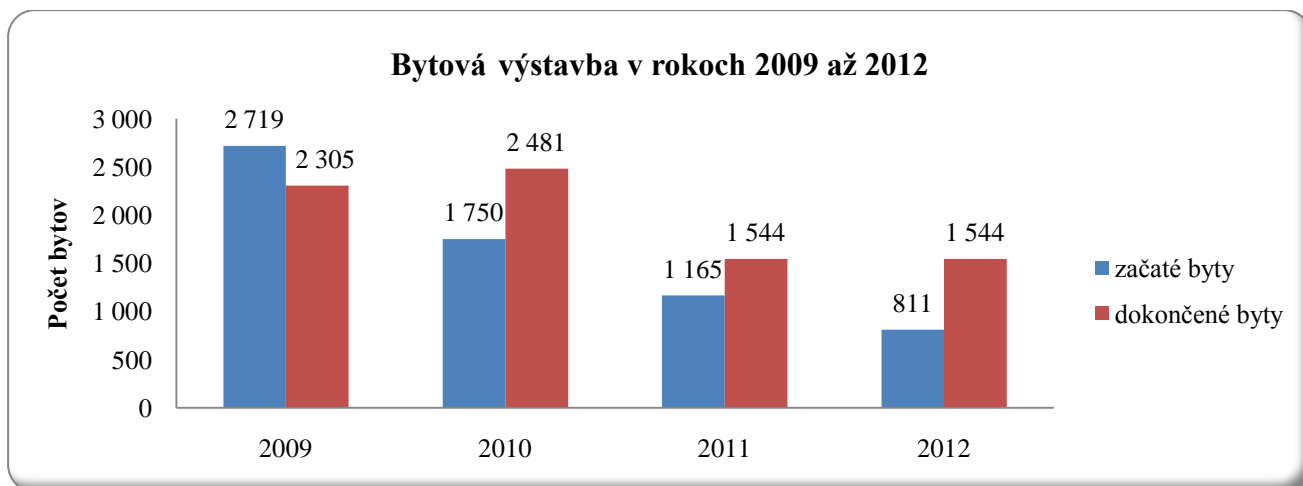
Zdroj: Odbor koncepcie bývania a mestského rozvoja Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Prehľad o poskytnutej podpore v rámci programu rozvoja bývania od roku 2010 do 30.09.2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh dotácie	Počet zmlúv				Počet podporených bytov			
	2010	2011	2012	k 30.9.2013	2010	2011	2012	k 30.9.2013
na obstaranie nájomných bytov	147	126	107	81	2 344	1 589	1 288	1 399
na obstaranie technickej vybavenosti	87	56	51	48	1 619	797	861	-
odstraňovanie systémových porúch	151	285	77	91	8 305	16 636	4 088	5 586

Zdroj: Odbor koncepcie bývania a mestského rozvoja MDVRR SR

Prehľad začatých a dokončených bytov na Slovensku v obecnom vlastníctve za roky 2009 až 2012 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: Odbor koncepcie bývania a mestského rozvoja Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Slovenská konsolidačná, a. s.

Skutočnosť bilančného zostatku fondu v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	12 531	10 635	11 358	723
Výdavky	tis. eur	52 988	10 053	8 678	-1 375
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	tis. eur	30 662	0,00	0,00	0
Bilančný zostatok	tis. eur	-9 795,00	582,00	2 680,00	2 098

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Slovenská konsolidačná, a. s. plní príjmy prostredníctvom nedaňových príjmov a príjmov z transakcií s finančnými aktívami a pasívami a to príjmami zo splácania istín pohľadávok. Rovnomerne každoročne plní príjmy z prenájmu. Klesajúci je vývoj v oblasti úrokov z tuzemských úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí.

Pre rok 2014 sa uvažuje s príjmami z prenájmu voľných priestorov v budove Slovenskej konsolidačnej, a.s. Spoločnosť v roku 2014 uvažuje tiež s príjmami z termínovaných vkladov, ktoré vedie v Štátnej pokladnici vo výške 13 000 eur.

Vzhľadom na predpokladaný vývoj hospodárskych výsledkov v roku 2013 sa v oblasti výdavkov v rozpočte na rok 2014 plánuje vyplatenie dividend MF SR v roku 2014 v sume 1 450 tis. eur, v roku 2015 2 485 tis. eur a v roku 2016 v sume 4 370 tis. eur. Je to najvýraznejšia položka bežných výdavkov, v ktorej dochádza k úspore bežných výdavkov oproti rozpočtu 2013, v ktorom sa uvažuje s výdavkami na dividendy vo výške 2 632 tis. eur.

V rozpočte výdavkov na rok 2014 sú rozpočtované výrazne nižšie kapitálové výdavky, čo oproti očakávanej skutočnosti roku 2013 predstavuje pokles o 160 tis. eur. Výrazne nižší je rozpočet na nákup výpočtovej techniky, prevádzkových strojov a zariadení, uvažuje sa s nákupom dopravných prostriedkov.

Spoločnosť Slovenská konsolidačná, a.s. sústreďuje svoju činnosť na plnenie svojho primárneho cieľa a tým je efektívne spravovanie a vymáhanie pohľadávok nadobudnutých v rokoch

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

2010 až 2013. Na rok 2014 je strategickým cieľom naďalej úspešne pokračovať v ich efektívnom spravovaní a vymáhaní.

Stav pohľadávok vedených Slovenskou konsolidačnou, a.s. dokumentuje nasledovná tabuľka:

Pohľadávky (menovitá hodnota v eur)	31.12.2012	30.09.2013
Bankové pohľadávky	167 474 482,17	166 255 202,37
Odpisy	207 913 975,75	197 968 411,72
Spolu	375 388 457,92	364 223 614,09
Daňové pohľadávky	1 046 384 169,29	1 120 677 848,46
Odpisy	49 774 401,85	50 815 381,98
Spolu	1 096 158 571,14	1 171 493 230,44
Colné pohľadávky	33 471 998,56	36 075 120,46
Odpisy	4 300 747,18	4 420 833,72
Spolu	37 772 745,74	40 495 954,18
Pohľadávky spoločnosti Veriteľ	145 891 688,89	140 037 222,96
Odpisy	11 297 718,78	11 474 442,24
Spolu	157 189 407,67	151 511 665,20
Pohľadávky Sociálnej poisťovne	471 340 799,58	474 191 899,50
Odpisy	27 597 170,33	30 361 290,18
Spolu	498 937 969,91	504 553 189,68
Pohľadávky policajného zboru	4 958 942,01	4 712 425,17
Odpisy	917,89	1 584,87
Spolu	4 959 859,90	4 714 010,04
Pohľadávky Ministerstva obrany SR	2 011 868,69	2 046 067,30
Odpisy	6 742,28	6 742,28
Spolu	2 018 610,97	2 052 809,58
Pohľadávky Protimonopolného úradu SR	203 478,72	203 478,72
Odpisy	0,00	0,00
Spolu	203 478,72	203 478,72
Pohľadávky Slovenskej inkasnej	2 539 597,54	6 472 309,28
Odpisy	0,00	0,00
Spolu	2 539 597,54	6 472 309,28
Pohľadávky spoločnosti Tipos, a. s.	994 856,70	1 012 467,66
Odpisy	0,00	0,00
Spolu	994 856,70	1 012 467,66
Pohľadávky Všeobecnej zdravotnej poisťovne	137 139 772,61	132 574 528,82
Odpisy	80 474,55	191 852,81
Spolu	137 220 247,16	132 766 381,63
Pohľadávky Zdravotnej poisťovne Dôvera	58 743 086,25	56 966 911,90
Odpisy	41 578,99	51 023,04
Spolu	58 784 665,24	57 017 934,94
Pohľadávky Zdravotnej poisťovne Union	4 551 827,00	4 374 252,50
Odpisy	3 124,95	3 841,30
Spolu	4 554 951,95	4 378 093,80
Pohľadávky Správy finančnej kontroly	0,00	895 698,07
Odpisy	0	0,00
Spolu	0	895 698,07
Spolu (menovitá hodnota)	2 075 706 568,01	2 146 495 433,17
Spolu vrátane odpisov	2 376 723 420,56	2 441 790 837,31

Zdroj: Slovenská konsolidačná, a.s.

V rozpočte na rok 2014 sa uvažuje s príjmom z realizácie pohľadávok vedených v portfóliu Slovenskej konsolidačnej a.s. v ročnom objeme cca 12 000 tis. eur. Neuvažuje sa s postupovaním pohľadávok na tretie osoby.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Výšku príjmov, ktoré Slovenská konsolidačná, a. s. dosiahla z realizácie pohľadávok podľa jednotlivých skupín pohľadávok, dokumentuje nasledovná tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	k 31. 12. 2011	k 31. 12. 2012	k 30. 09. 2013
Postúpené pohľadávky	tis. eur	502	731	779
Daňové pohľadávky	tis. eur	8 892	3 769	2 591
Colné pohľadávky	tis. eur	141	497	10
Pohľadávky od Veriteľa	tis. eur	2 181	832	670
Pohľadávky zo SP	tis. eur	6 899	4 791	2 768
Pohľadávky z reštrukturalizácie bánk	tis. eur	0	3 597	1 208
Pohľadávky z MO SR a Tipos, a. s.	tis. eur	0	9	22
Pohľadávky z KR PZ	tis. eur	346	408	162
Pohľadávky zo ZP	tis. eur	0	1 494	2 982
Ostatné pohľadávky	tis. eur	1 292	0	0
Príjmy z realizácie pohľadávok	tis. eur	20 253	16 128	11 192

Zdroj: Slovenská konsolidačná, a.s.

NKÚ SR konštatuje, že Slovenská konsolidačná, a.s. napriek výpláte dividend, t. j. výpláte použiteľného zisku, ktorý sa zahŕňa do bežných výdavkov na správu a činnosť spoločnosti, by mohla v roku 2014 vykázat' kladný hospodársky výsledok podľa metodiky ESA 95.

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Skutočnosť bilančného zostatku fondu v metodike ESA 95 za rok 2012 a jeho odhad na roky 2013 a 2014 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	M. j.	2012	Rozpočet		Rozdiel 2014 -2013
			2013	2014	
Príjmy	tis. eur	16 849	17 882	18 502	620
Výdavky	tis. eur	15 444	17 770	18 317	547
Časové rozlíšenie a ostatné úpravy	tis. eur	-321	0	0	0
Bilančný zostatok	tis. eur	1 084	112	185	73

Zdroj: Návrh RVS SR na roky 2014 až 2016

Rozpočet úradu je tvorený nedaňovými príjmami a transfermi. Nedaňové príjmy sú spojené predovšetkým s činnosťou úradu, úrokmi a inými nedaňovými príjmami. Transfery tvoria povinné príspevky od zdravotných poisťovní na činnosť úradu, transfer z Ministerstva zdravotníctva SR na realizáciu systému DRG – skupiny súvisiacich diagnóz.

Celkové príjmy úradu na rok 2014 sa majú medziročne zvýšiť o 2 106 tis. eur na 37 818 tis. eur, v čom je premietnuté predovšetkým medziročné zvýšenie príspevku zo zdravotných poisťovní o 448 tis. eur z dôvodu rastu ich príjmov poisťovního od ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Nedaňové príjmy majú v roku 2014 dosiahnuť úroveň 800 tis. eur, a to v najmä v súvislosti s vyšším plnením príjmov z činností súdnolekárskych a patologickoanatomických pracovísk.

V rozpočtovaní transferov na rok 2014 vo výške 17 701 tis. eur sú zahrnuté transfery zo ŠR v sume 1 096 tis. eur a od zdravotných poisťovní v sume 16 605 tis. eur.

Rozpočtovanie výdavkov úradu na rok 2014 vo výške 18 317 tis. eur, čo má zabezpečiť plnenie nárokov na odmeny za výkon funkcie v úrade, mzdy zamestnancov, činnosť úradu a na zabezpečenie systému DRG – skupiny súvisiacich diagnóz.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Bežné výdavky sú na rok 2014 rozpočtované vo výške 17 271 tis. eur, v čom sú zahrnuté aj vrátené finančné prostriedky vo výške 620 tis. eur. Mzdy, platy a služobné príjmy a odvody poistného sa rozpočtujú v sume 7 266 tis. eur, v čom sa premietajú zvýšené požiadavky odborníkov s vyššou kvalifikáciou zapojených do realizácie Systému DRG – skupiny súvisiacich diagnóz.

Kapitálové výdavky sú na rok 2014 rozpočtované vo výške 1 046 tis. eur, z ktorých sa má realizovať predovšetkým nákup prístrojovej techniky pre súdnolekárske a patologickoanatomické pracoviská a budovaním informačného systému úradu.